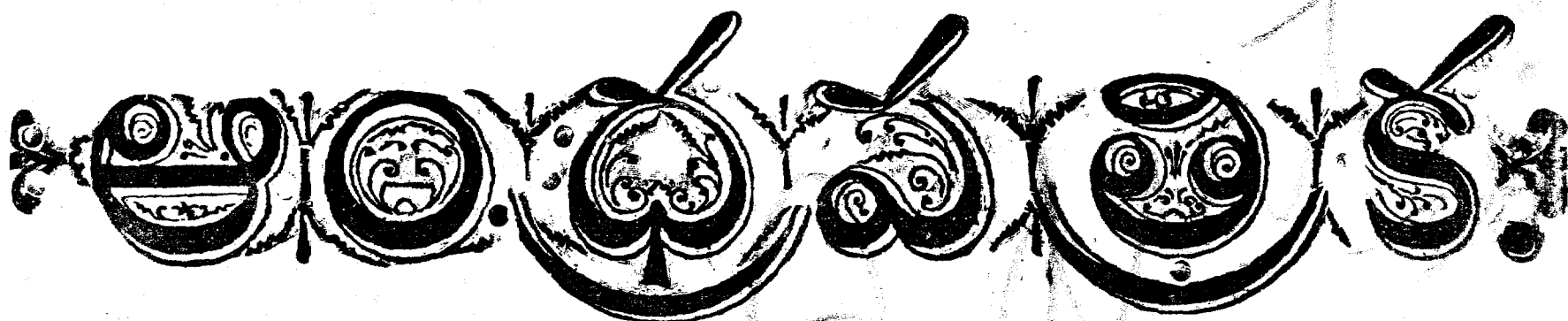

విడివత్రిక 1-కి 0-1-6

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310789

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 15-వ తేది శనివారము
రుక్మిణి నామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస శుద్ధ నవమి F.

No. 191
సంచిక ౧౯౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగడ.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పర్వపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
కీగ్రును తగ్గించును దురదనతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెటిపిది మదరాసు.

ఇంకను ధరలు

తగ్గించబడినది

16 340 బి. హెచ్. పి.

X ల ది.

అన్ని కొలతల గా

X ల వు.

కొలతలు

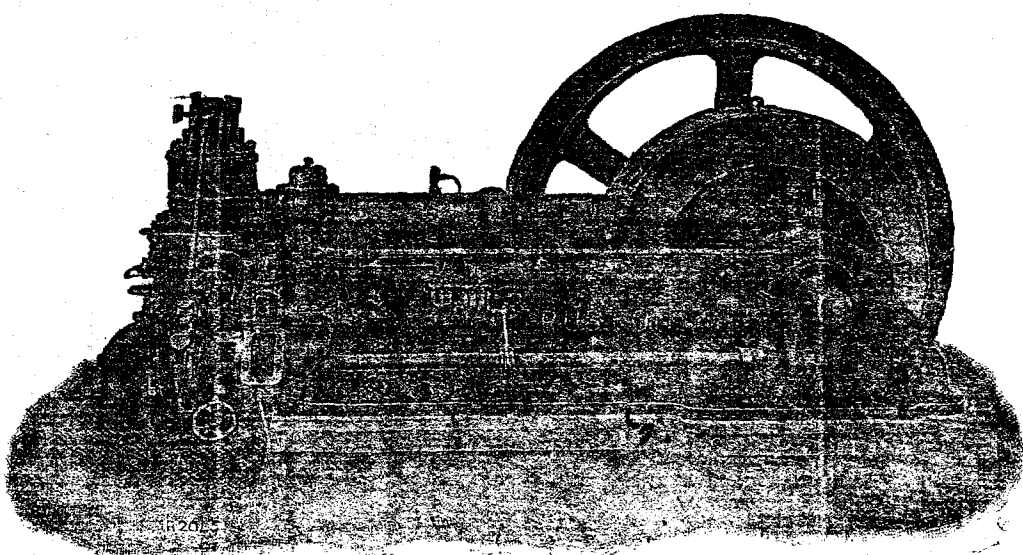
16-20-23 34, 42, 52

బి. హెచ్. పి.

ప్రస్తుతము మావద్ద

నిలువలో

యున్నది

రస్ట్ - హార్న్స్

కోల్డ్ షాఫ్ట్ లు

క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

(హారిజాంటల్ మాదిరిది)

పొయ్యి ఖర్చు తక్కువ. పూచీయివ్వబడును
పొయ్యి నూనె మిక్కిలి సరసమైన ధరకు దొరకును

చల్లగా నున్నప్పుడు పనిని ప్రారంభించును
వేడిబల్బుగాని లేక దీపము గాని అవసరములేదు. చతురత పనిలేదు.

20 బి. హెచ్. పి. ఎంజిను, ఏ. నెం 1 రు రైస్
చల్లదు, పాలిషుతో ఒక దినమునకు 5 గాలపల పొయ్యి
చమురుతో పనిచేయును.

మద్రాసులో సోల్ ఏజంట్లు

నెం 4512 ఏ చిత్రపటముల క్యాటలాగునకును,
త్వస్తిగా పనిచేయునట్టి సామానుల జాబితాకును
వాడుడు.

MASSEY & Co. Ltd.

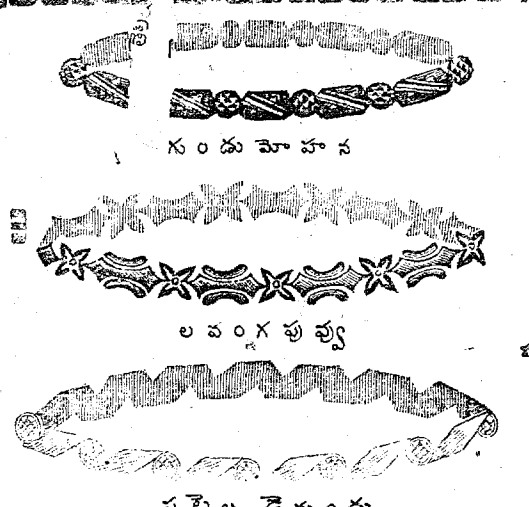
MAIN ROAD, RAYAPURAM
MADRAS.

Post Box
60
Madras

Telegrams
Massey
Madras

పోస్తు నిడుకొంటు, ఎలప్పుడు, కృపాజిల్లా.

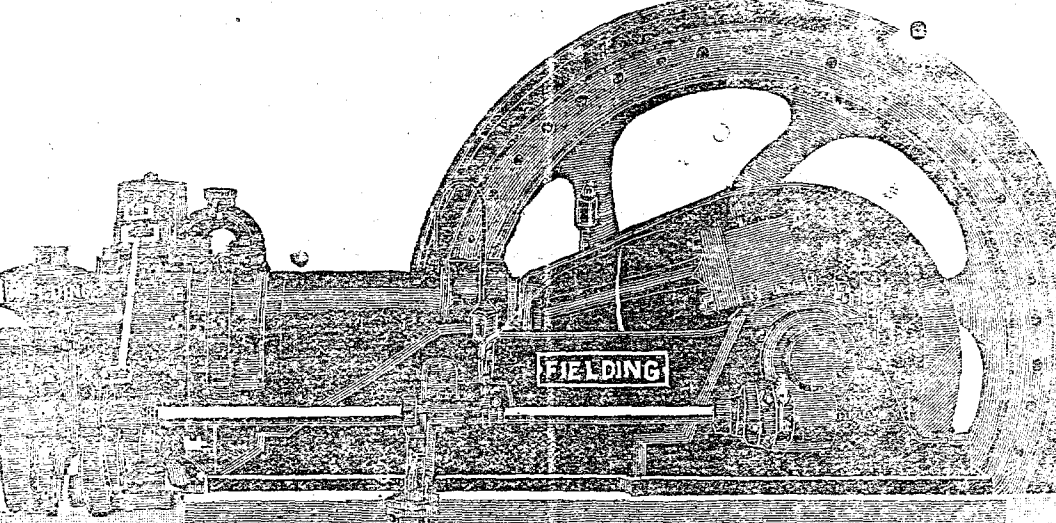
నవనాగరిపు గ జులకు
ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము

గండు మోహన
 లవంగపువు
 పటెల దైమండు

గాజులలో అన్ని రకముల చలువలలో తయారుచేసి
 ఇంజనీరుగారు నిర్మించి యిచ్చును.
 చుట్టూలే తోలి కట్టలలో తయారుచేసి ఇచ్చును.
 ఈ రకము గాజులు 2 1/2 సకరము మొదలు 6 సకరముల
 వరకు కీ. ను. చేతరముతో 1 చ. జత 1 కి. వ. జూరి రు. 10/-
 1 చ. ముబుగ రకు సీమవెండికి పూచీ ఇవ్వబడును.
 ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుసామికెట్టి కంపెనీ,
 నగలవరకులు, 25 చైవాబజారు రోడ్డు, నందరాసు.

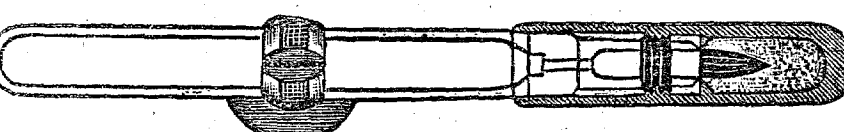
ప్రసిద్ధికెక్కిన ఫిల్లింగు శెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి తుదమునకు పూర్వము పున్న స్వల్పధరలకే అమృతము
 చున్నవి. అన్ని నయినా పాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్ని విధములచేతను
 లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస
 మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయును.

596 సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,
 12, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

నెల్వే ఫిల్లింగు "ఆగేట్" ఫ్రంట్స్ వేనా

సోల్ డిలర్ శ్రీమంతులనందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగిన ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అట్లీ లింగ్, మొద
 లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలిమీదగా జవాబర చేయ
 మొందుచున్నది.

సాదరణమయిన "ఆగేట్" కలము 2957

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాకీ బదులు "ఆగేట్" గాజుపాకీ నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన
 విధానము. ఒకతూలి సిరాలో ముందినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

ఇ స న్ నో వే లి

ఇ.ఇ.సో.ఫెలి అనుమా అంటి మలేరియల్ బోవధమును వాడుటచే మలేరియా రాని ఈ ఆటంక పరకను. ప్రస్తుత
 కాలముందున్న బోవధము లన్నిటిలోను దిద్దుమొది. బర్మరక్ష క్షయమును నేవించుటచే మదరను, అయితే ఈ దిద్దుబాటు
 ధమును నేవించి జహు కాలము నుండియున్నది తిప్పక తుడుకును. తిరిగిరాదు. గొప్పతైద్యకాస్త్రజ్ఞులచే దీనిని పరీక్షించి
 యున్నారు ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రము నేవించి మలేరియా రానీయక ఆటంక పరకను. దీక్షలకు
 ఉపయోగించుటకు ఇ.ఇ.సో.ఫెలికా అను బోవధములను. ఇ.ఇ.సో.ఫెలి అనునదియే ప్రవరూపముగా తయారు చేయబడినది
 రక్షణములను మంచి నీటికి తేమ్ముల యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా తనిచేయును.
 మలేరియా బోవధముచే బహిష్కరితమైన మైట్టియను మరీ ఇతరకాణములచే కలిగిన ఆవయవముల
 కడలిక, నిస్సత్తుర మున్నగువాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టూనికు
 ను కేరీయను లేదని నిర్ధారణగా చెప్పవచ్చును.

తీసురు వాయువు, మాత్రకృష్ణ రోగము, మాత్రమైన దు శుష్క ఎక్కువగా చేరుట,
 యితరమాత్రకాళ సంబంధమైన వ్యాధులను పోషించుటయందు అసమానమైనది, వాత
 రోగములకు రానుపాయము కంటిది.

వెటో - చెనా
అంటాగ

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

తిరునల్వేలి
 కలరా

తిరునల్వేలి, మార్చి 10:— ఆంబానకు (కలరా) కలదన
 కుచి. వీరవల్లూరులో కలరా పూర్వ గానున్నది. ఈ ప్రాంతము
 లందు 28, 32, 18, మృత్యువరసగా చనిపోవుచున్నాడు. గోవింద
 పిళ్ల గారును ఆరోగ్యాధి కాశి ముకలకాశిలినచూచి సహాయముచే
 యునిమిల్లము ఆరేలేములలో తిరుగుచున్నాడు. తిరునల్వేలి
 ను సహాయముచేసి పిన్ కోటాలోగూడ కొంతమంది కల
 రాతగిల్లు తెలియచున్నది.

వం తె న

తిరునల్వేలి, మార్చి 11:— మృత్యువరసగా చనిపోవుచున్న
 వం తె:కు 40 జడులు దురముగా వికలమైన కట్టుమిత్తులు
 సాతిండియన్ రైల్వేకంపెనీకు 5 లక్షలు కాష్టముచేసిరి.
 (పాశివం తెన వం తెను చెడిపోయింది. (కల్యాణముగా పంచారల
 కేర్పరిచి పని ప్రారంభించినారు. (ఆ. తె.)

రైలు నడిలోపడుట

రంగూను మార్చి 11:— మాండలే రంగూను రైలు
 మార్గమున పెళ్ళాగును టూగ్గిలనుధ్య ఒక గూడ్డుబండి వంతె
 ననుదాటుచుండ ఒక యింజనును 9 బండ్లును నడి లోపడినవక
 రై పోయెను. ఒక ప్రైవేటును చచ్చిపోయెను. రైలుదగాట్టకలెన
 నే యుద్దేయతో నీ కట్టలు తొలగించబడినట్లు రైల్వేయధి
 కారులు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. తె.)

బర్మాశాసనసభ
 క్రొత్త అధ్యక్షుని వేతనము

రంగూను, మార్చి 10:— కేపు వచ్చే శాసనసభ కమాన్
 తమానదు క్రొత్త అధ్యక్షుని జీతమునిశ్చయము నిశ్చయింపబడును.
 ఇదిగలకు అధ్యక్షుని జీతము నెలకు రు 3000 ఉండెను. సర్.
 రాబర్టుగ్రెగ్గూరి జీతము ఆంధ్రకంఠె హెచ్చుచేయుదురని
 తెలియుచున్నది అని రంగూను ప్రెస్సుపత్రిక చెప్పుచున్నది.

రంగూను, మార్చి 11:— బడ్జెటు విషయమై బర్మాశాసనసభ
 రెండవసారి సమావేశమయ్యెను. సర్. రాబర్టుగ్రెగ్గూరి అధ్య
 క్షతనామిది ప్రమాణముచేసికొనిరి. ఒక ప్రశ్నపజవాబు చెప్ప
 ను బూతనకును భంధించిన సమయము హెన్రీబాడూ జిల్లా
 లో 67 ను క్రికెట్ జిల్లాలో రెండును మొత్తముమీద 792 సభ్యు
 లుగలవి యున్నవని హాంమెంబరు చెప్పెను.

వ్యాజసమృత్తిమైనది కాదని ప్రకటించబడినప్పటి నుం
 దియు సింఘములు పనిచేయుటలేదు. అది పూర్తిగా అణగగొ
 ట్టండినవో లేనో నిర్ణయముగా తెలియదు.

బిజ్జెపు కంట్రీలో లాభములనుండి గణములకెంద యెం
 తఖర్చుపడినవో దానిని లాభములను తేల్చుచుండ అసలుము
 త్ర వాలోనుండి యె తఖర్చు పెట్టిలో దానినిన్నీ ఆర్థికసంఘమువా
 డ కలిగితేని విచారింపుచు కొందు ఆర్థికసంఘము ఒక తీర్మా
 నము తెప్పెను. దీనివైకొద్దిగా చర్చించునని తీర్మానము ఆ
 మాదింపబడినది. (ఆ. తె.)

బొంబాయి సమైవరిస్థితులు
 పనివాద్రు ఎవ రిండ్లకు వారు బోవుట

బొంబాయి, మార్చి 12:— బొంబాయిలో మిల్లు పని
 వారికు తమంతట తాను యెవ రిండ్లకు వారుపోవుచున్నాడు.
 రైకల్లా, బాదర్ రైల్వేస్టేషనులవద్ద గుంపులు గుంపులుగా ప్రతి
 రైలుబండిలోను యెక్కిపోవుచున్నాడు. ఇప్పటికి 50 వేలకు
 పైగా పోయినారు.

సహాయసంఘము

సోమవారమువాడు ని యి మిం తల దీని ను హాం
 నంపుమువారు టిక్కెట్లు ద్వారా సహాయము చేయవలెనని నిర్ణయించిరి.
 ఒక టిక్కెట్టును చూపినట్లయిన 1 కేసు వి య్యముచు
 కొంతకప్పును, రెండవొక రొక్కమును ఇచ్చెను. అగ్రముమైన
 సహాయమును కేసుదగి భాగ్యపున రక్షల గుంపులువారిని గూడ
 హెచ్చరించియున్నాడు.

మిల్లు యజమానులు

పనివాద్రు అడుగగా నీ కొన్ని మిల్లులు ఇవేవని మూల
 యిచ్చుచున్న మిల్లు మజదూరము రక్షణనిమిత్తమై ప్రభుత్వము
 వారు ఏమిచేయు చెప్పుచుకొని యెవరు చూచుచున్నాడు.
 (ఆ. తె.)

OM
THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY
Life and Marriage Assurance Company Limited.
Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).
Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid up exceeds Rs. 3,00,000.
Government Securities held Rs. 1,50,000; Life Insurance policies issued Rs. 15,00,000.
Annual Premium income Rs. 50,000
Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912.

Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5,000-

Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Apply for particulars sharp to:-

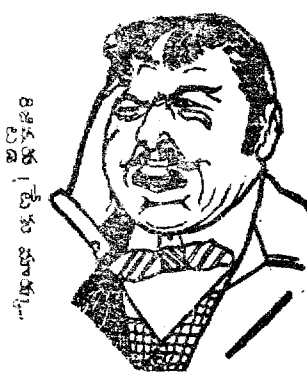
Next drawing for granting loans on 31st July 1924

Messrs. P. K. Rau & Sons.
Chief Agents, for Madras Presidency.
289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

Wanted Agents }
everywhere on liberal terms. }

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగిముండ్ల కిరణుడు, ఇండియన్ డిప్లొమేట్ నయనములు, శుభము మయు సర్వజనులకు తెలియమయ్యేటట్లు ఈ రెండింటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాచీన కలిగింపబడుచున్నవి

వ్యాధిగ్రస్తుని నస్యమును నివ్వగొర్రాకముగా జేసి యామలదాంతమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తానికి తీసికొనుచుండు లోక ముఖయోగి:పండువు వచ్చి నది గాని యిది యావ్యాధులను నివారింప లేక పోవుటయే గాక గుణవంతకాదులు చేరినదిగా నుండుటచేత తుదకు జేహాగ్యము సంతక చెడవీయుననిగాక చాడ నేర్పవలసి తన సాత్ర ప్రాశస్త్యము పట్టుక నకవాగ్ధియచేత మంచివైద్యులుగా తీరానింపబడి యట్టి మారులుకూడ ననే మిప్పుడు హుయోగింపబడుచున్నది. గాని అది నూడన తన ప్రయోజకరముగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించిచిరకాలము నది శ్రమచేసి యాయుర్యే దాంగిలేను యూహానివైద్యులుం దారితే: లోలోపకారాధ్యమై తనసర్వస్వమును నియోగించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకముదంతమున వ్యాధులు చేయబడి నున్నవందలమంది మేము విశేషింపకామింపవలసి పని లేదు. ఒకసారి యువయోగింపినయెడల దాని ముక్కువ్యర్థములు నడయే స్థాని పగలుదు. దీనిచే బాధానివృత్తి గాంచి కృష్ణతాపూర్వముగా గొప్పవారును కొలదివారును నువ్విన యోగ్యతా ప్రతిజ్ఞ లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నది.

ఈ సుగంధనస్యము నువయోగింపబడుట మెదడు, ముక్కు, కన్నులలో నుంబుధించిన సుమస్తవ్యాధులను సమాలముగా నశింపజేయును. పీనసము, ఒంటిలోనొప్పి, తలలోనొప్పి, జలదోమలు, మొదలైన, కంఠమున మెదడిన గడ్డ వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టెడి భిక్షము. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యితసులభముగా విక్రయింపబడు నావధ మిదిగప్పు మజియేట్ లేదు. చిరకాల నుంచియు చెడని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి + భాగము లేనివారికి సహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పొడివేయువార తీ సుగంధనస్యమునకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పొడి గం, గం సాను అపయోగించినంత పనిచేయును. కాలదా వెలగల సాధారణపు పొగాకు పొడితో నీ సుగంధ నస్యము జోకచిటికీ తినినయెడల కా పొగాకుంతయును మిక్కిలి పురుగువంత మగును.

బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా గ కి రూ. ౨-౮-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౮-౦

అంగ్ల లే ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయబడినది.

విలాసము:-గురుబనవ అందు కంపెని లిమిటెడ్, హోస్టలకు 510 మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపంఠితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమూత్రలకై ఒంగబడిన వేన వేలు యోగ్యతాప్రతిజ్ఞలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

- (1) మ. డాక్టరు శ్రీభాగర్, ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ నైస్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా ఐ. ఎల్. ఆఫ్ ది కాంటిని ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్ నెక్టికం కెమిస్ట్రీ, ఎగ్జికియూటివ్ సెం. 2 బాంబాయి:- మీ లోకామయహార కస్తూరి మూత్రలకు ఉపయోగించిన దానిలో క్యాపొచ్చాస్యముల గ్యత్యాసము, అదీర్ఘము, మలబద్ధకము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, జ్వరములు, పిల్లయొద్దము మొదలగునవి గుణవైసవి.
 - (2) మ. డి. ఎన్. అయ్యర్ గారు, సీనియరు డక్టరు, కాంటిని కమిషనరు, మైసూరు కర్నూ మెంటు, మైసూరు. మీచే కేంద్రముచే నుండుచున్న లోకామయహార:స్తూరిమూత్రలకు నేన ఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి గుణవంతకము.
 - (3) మ. కే. కే. విశ్వగు కవిరాజ్ విష్ణు చక్ర దిప్తిసరి, 9-41 వీధి బొక్లే బజారు, రంగూను. బర్మా. మీ లోకామయహార కస్తూరి మూత్రలు, నానను, నాకద్దకు వచ్చుచున్న లోగులమును సంపూర్ణమైన
 - (4) మ. లాల్ సింగు, మీఖే, నవ్ అసిస్టెంట్ సర్జను సిరోహి, రాజపుటానా. తృప్తి చిప్పిది.) మీ లోకామయహారకస్తూరిమూత్రలను నేనుఉపయోగించుచున్నాను. చాలా కాలముగానున్నది. రక్తమును 12 సీసాలనుంపుచు, బుడ్డి 1 కి ౪౦ 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్టుకర్చ వేస.
- పాశ్చాత్య వేంకటాచలపంఠితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,
శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

మధురలో యిండ్లుకొలుపు

మ్యునిసిపాలిటీవారిసహాయము

మధుర, 11 మార్చి:- నిన్నటిడివనుక పక్కనుమాడివీధి లో కొంభంబుకొని 85 పూంపాకల తగులబడి పోయెను. అదృష్టవశాత్తుగాలి తేపోవుటవలన ప్రక్కకొంప లాటుకొనలేదు. మట్టుకిరసవాయిని టాంకులన్న కలప దు వారి నుజున్ను ఉప్పరి.

మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు యిండ్లుకొలిపోయిన వీధిలకు తిండిపెట్టుటకై 150 రూపాయలు కాంక్ష నుచేసిరి. నిన్న రాత్రి కేటిమండలము 500 వందకి ఏర్పాటు జరిగినది. మ్యునిసిపల్ యిండ్లనుకు ను గురు కాన్సిల్లర్లతోకూడిన ఒకసంఘమువారును యాయేర్పాటులను చేసిరి. ఇరుకాలిపోయిన వీధిలకు సానులు చేయుననిత్రుమ మ్యునిసిపల్ ప్రెక్కన అప్పటికివోయి వివరములుగా తనిఖీలు చేసెను. తాటిచెట్లును కొచ్చుచెట్లును 87 కి పైగా తగులబడిపోయినవి. కొన్నియింకను కలిగిబడుచున్నవి. ఈచెట్లును నరికివేయుటకు ప్రయత్నించుట చేసెనుబడుచున్నది. నవ్వును హెచ్చుగానే వచ్చినది. 500 వంద చేపలు యిండ్లు లేక ఆల్లాడుచున్నాడు.

* * * * *

మరియొక అగ్నిప్రమాదము

మధుర, మార్చి 13:-అగ్నిపాలయములో నిన్న సాయం కాంపు మరియొక అగ్నిప్రమాదము జరిగి 80 మిల్లెటూలీయిండ్లుకొలిపోయింది. ముత్తను నుమారు 80.0 నవ్వునువచ్చి నట్లు అగ్నివానవేయబడినది. 200 వందకొలిపి నిలువనీవలేక యున్నాడు.

మధుర, కాచ్చరేయి కేటి బనలలు మార్చి 31 లేదిన మధుర పురపాలసంఘమువారి కిచ్చివేయుదురు. (ఆ. వె.)

లక్ష్మీ ప్రత్తియంత్రములనమ్మె

కలెల్ల, మార్చి 11:- సీరాంపూరులో యీ సమ్మె యింకను జరుగుచున్నది. సమ్మెలోని మిల్లులో తని యంత్రములు పూర్తిగా ఆగి పోయినవి. పరివార్లు తమకవ్వకు లేవో చెప్పకొకయే సమ్మెలోని మేజిలను దైవ్యుల అధికారులు తొలెపుచున్నాడు. వర్తమా మందగించినది, లాభము రాకపోయినను యధృతబోనుల నిన్నుచునే యున్నారనియు దానిని క్లింపవలె నని గాని మానివేయవలెనని గాని యుద్దేశమే లేదనియు నీజన చెప్పుచున్నాడు.

పనివార్లుకుచ్చి కూలి తీసికొనవలసిన దనియు లేవన్న అది తిరిగి యగ్రబడదనియు నిన్న ఒకనోటిను కేటువద్ద కట్టబడి యుండెను. మరియు సోమవారము నాడుకచ్చి పనిలో ప్రవేశించిట్లుయిన వారి కవ్వములు విచారింపబడు నని యీనోటిను నుండెను. నోటిను నంటింపగానే కొంతమంది సమ్మెవారులు దానిని చివీరట. మిల్లు దర్బారు దానికి అనమృతిని దెలిపెను. అందుమీద మాటలు వెరిగి సమ్మెదారులు దర్బారుతోసిరి. మిల్లు అధికారులు భయపడి పోలీసు వారికి తెలిపివేసిరి. వెంటనే పోలీసువారు వచ్చి కాంటిని వెలగొల్పిరి. మిల్లుగద్ద యప్పుడు పోలీసువారు కావల గాయుచున్నాడు. (ఆ. వె.)

**గంజాము జిల్లా గ్రంథాలయసభ-
తేదీలు మార్చబడెను**

బరహంపురం, ఆంధ్రభాషాభి వర్ధన సమాజము వారి కోర్కవను గంజాముజిల్లా గ్రంథాలయ మహాసభయు యీ నెల 22, 28 వ తేదీలలో జరుగునట్లు ప్రకటింపబడెను. కాని అధ్యక్షులు ఆసాటికి కన్ప టవ వీలులేవేంబట్టిచే గభలు నిలుపు జేయబడినది. వరల యెప్పుడు జరుగటవ నిశ్చయించి డి. (ప్ర)టింపబడు భావన, గంథాలయములవారులు భాషాభి మానులును గమనింతు గాక. (ఒకటిశేఖరి.)

శ్రీరాజయ రసాయనము

ధన తగ్గించుచుండినది! అమూల్యముగ దివ్యావధము!!

మీ యింట్లో ఆలసాల లొంగని అన్ని కరకముల వ్యాధులను నుతత్వని గాండీకమై పనిచేయుచున్న విడి యొక్కటియే. మేకన్నును బలపరచుచు, విషయాలలో వలన గలుగు సగ్గ వ్యాధుల నివారణము చేయును. రక్తము, శుక్రము మొదలగు ధాతువుల సభిక్త్యునుచుచు, హృదయము, మూత్రాశయము, పక్వాశయము మొదలగు ఆశయాలయాలను, నరములను, దేహి కుంబలము, కుటుంబము, స్వాస్థ్యము కలిగించుట యందెట్టి అవ్వీత్యమైనదని చేసొందినది. వేయేల మానవ కీరపంజరము సంతకును గూడ కాశ్యతమా బలమును, పుష్టిని, స్వాస్థ్యతన కలిగించి సోమనాశకు కలిగించు నొక కాశ్యతైక్యముగా మార్గములనున్న "దని యారసాయనము నుపయోగించి ఆశ్చర్యకరముగా రక్షింపబడిన పెక్కొడ్రావే జేవోళ్ల పొటబడుచున్నది. వెల స్వల్పము- గుణ మత్వగర్భము. ఈరసాయనము సులభముగ నన్నిచోట్ల నందరికను లభించుటకు ఇండియా అంతటను ఏజెంట్లు కావలెను.

మెస్సర్సు ఆయుర్వేదండ్స్, వందేట్, బి. యన్. రావు బ్రదర్స్, ప్రాక్రిటిల్లు ఆయుర్వేదావధికారులు, బరంపురం, గంజాం, (ఇండియా)

ಗ ವಲವು ೧೦, ೨ ರ್ತವವು ೧೦ (೧೦೦೦೦೦)

కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఏర్పాట్లు

గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

అంటరానితనము ఎగిరిపోయింది

సామర్థ్యముతో ముగిసినది తెలియి. అంటరాని తనము పోయిందని వారికి చెప్పివాడు. శ్రీమతి పురుషోత్తమ మాచియ్యనుచేరి వారివారికప్పులను చెప్పివారనిచిరి. ఒక్కసారి మామూడరణమాటలుని వారికప్పులను మరచిపోయిరి. ఇంటికి బోయిన తినుటకు తిండిలేక యున్న మాటనే మరచి పోయిరి. చిన్నపిల్లలను మేము మాట్లాడుటతోడనే వారాళ్ళ ర్యమును చెందిరి. ఇట్లుండలేదని మేము చెప్పిమిదట మాచియ్యనుచేరి పాటలను చెప్పమనెరి. గాంధీపాటలు చెప్పమనెరి. ఈ మధ్య పాటలుపాడు నలవాటు పోవుటచే పాటలు పాడలేక యేవో ఒకటికొడు వరణములు చెప్పమంటే వానినే గంతులు చేయమ తాళముచేయమ పాడసాగి. మాకునువారికినిగాడ ఉత్సాహము లెగిరి. ఆపల్లెలోని శ్రీపురుషోత్తమ మామూడు మామందలమంది పోగయిరి. వీరినందఱినిఁజూచి జరుగుచుండిన కథకు రమ్మని కోరిమి. శ్రీమతి ఉత్సాహమును కనబరచి అంటరానితనము పోవుటయే తమకు స్వరాజ్యమువచ్చినట్లు భావించిన యిట్లాని బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠులు అప్పల బుద్ధివంకయ్య గారు సంతోషముతో యుండుచుచిరి. పాటలు పాడుకొనుచు తాళములు చేయమ యీవంకయ్య గారు మహాహాసభక్తివచ్చి నభ్యంతరముండెడి. సభకు దంతుర్తి శారణ్యునివారు అభ్యంతర కపింజరి. అదికరకు నభ్యంతర క్రవారకులు అస్పృశ్యతా నివారణ అనినరమునూర్చి ప్రజలకు బోధించిరి. ఎవరును గుండె పొంపలేదు. కథలూ శారణ్యుగా కూర్చుండిరి. పిమ్మట కల్లా ప్రగడ నెంసింపకొక్కరు మామూడిగలు అంటరానితనమువలన పడుచున్న రాధలనుగూర్చి వీరిత్యయంగా చెప్పసాగిరి. భక్తిప్రభులైన హిందువులు తమసోదరులను యెట్లాభాధలతోనుచేయుట ప్రారంభమయి, వారు మనదిగ్గర నివసించిన వారిలో నుండెడు దురాచారములు పోయి మంచివారగుదురనియు చెప్పిరి. పిమ్మట బులును సాంబమ్మగారు వంకయ్యల మనతోవచ్చి కూర్చుండుటకు మీ రెమియు భయపడ నవసరము లేదనియు స్వరాజ్యము వచ్చుటతోడనే అన్ని బాటలవారికిని సమానమైన నాక్షరభాధ్యత ఉండుననియు వంకయ్యపేటలోని శ్రీమతాదేవి ముందు రాజ్యవక్తములూ ప్రవేశించుట కవకాశమును సనియు చెప్పిరి. మామూడిగలు గొడ్డుమాంసము తినుటవలన అస్పృశ్యత రాలేదనియు గోమాంసభక్తిని చేయుచుండు తుంకలను దగ్గరకు రానియ్యుచునే యున్నారనియు చెప్పి యస్పృశ్యత తొలగుచున్నందు లకు భయపడవలదని. సామ్యులలో గాను క్రైస్తవుడుకూడ తన హృదయలోవనమును వెల్లెచ్చెను. తానుకూడ వంకయ్యలలోనుండి వచ్చినదియు క్రైస్తవుడగుటచేత తనకు పేకు హుండ్లు యిస్తారనియు మామూడిగలను దూరముగా పోమ్మంటారనియు నిది ప్రారంభమయి చెప్పిరి. తమ మర్యాదలనుగాని యోగ్యతలనుగాని గుర్తింపక ఒక్కటలనునూరి అవకాశ్యతగా మాట్లాడుదురనియు బాటికలుగుట్లు చెప్పిరి. ప్రజలు తాత్రి 11 గంటలయినను చాలవరకు ప్రకారముగా కూర్చుండిరి. కథలలో బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు, కమ్మవారు, కాపులు అందఱును కూర్చుండిరి. అంటరానితనము ఎగిరిపోయింది ఎగిరిపోయిందని అందఱును సంకసించిరి.

త. న. శ.

కష్టపరంపర

మామూడిలలోనికిబోయి వారిశ్రీమతి మాట్లాడిన కష్టములన్నియు తెలియజేయును. వారికి యెనభయమును పెట్టి వారి కష్టములు చెప్పకలేనంటే మనకు నమయమే దొరకదు. ఉదయమున వారందఱును శాంతిముగా నున్నప్పుడు వైశ్యమన్న వారికి వనలకు బోవునమయము. రాత్రివైశ్యమన్న వనలకు చేరికొను సమయము. ఈగంజికాయకొని త్రాగెనెడి రాత్రి ౧౦ గంటలగును. పగలంతయు కష్టపడినవారైనను అలసటజెంది నిదించును. ఇంక వారిని దరిజేడలేదు. తిండిలేనివారైనను వారికి చెప్పిలే ఉంటే దాతలనుటకు బాటానువారనిచెప్పెను. ఈమాట వ్యాధమును ప్రకటించెయ్యను. తిండి కడుపునందా ఉంటుందా అంటే మొత్తముమీద అసరికిని సగముకంటే తక్కువగా నుండునని చెప్పెను. రాత్రి ఏనువనిమిదిగంటలకు వచ్చి ఒక కానితో దమ్మిడికి కిరణనాయిలు, దమ్మిడికి ఉక్క, దమ్మిడికి యేను నెలై దమ్మిడికి యెను. విచ్చేడిబు దియ్యముకే బాటదు. ఈకిరణనాయిక వచ్చే నేగాని యెంతో దీక్షనలేదు. ఉప్పుకన్నే గాని గంజికాయకే ఉప్పులేదు. ఈలాగున నిత్యకష్టము-ఈకష్టము తలచుటకు నుండి గుణభిక్షుండుండెడి బ్రాహ్మణులకూడు పక్షమునకు ఒక అర్థరూపాయ వసూడినాడు. యుద్ధిభి

చెప్పివారులేక ఒక అణాదోపదో కల్లుతాగి నేసి అకలి మరచి పోతాడు. మిగిలినదానితో పెండ్లిపిల్లల గంజికాయల. ఆడదానికి కనిచేద్దామంటే పనిలేదు. పాచివనిచేయుటకు దగ్గరకు రాకూడదు. అంటు తోనుదామన్న అంటు మాట్లాడునూడదు. ఏపాలో పెరుగో అమ్మకొని బ్రతుకుదామంటే అపాటు పెరుగు వారు తయారులే న్నే యెవరు మాట్లాడునరు. కడుపు కాల్చితే యేచచ్చిన గొడ్డుమాంసము తేలికగా దొరుకుతుందని యింత తినివేస్తారు. అది మానితేగాని మనము దగ్గరకు రానితన మంటాము-అహ ఏమివచ్చును. ఏకాటికి తొలగుట. అగ బాతులారా కల్లుతెరిచి వ్యాధులనులను పిమ్మి వారి బాధలని చూడుడు. ప్రేమతో బాటిలో వారిని కాల్గించుకొని వారి కష్టములను పోగొట్టుడు. మీరు మీదిగ్గరకు రానిచ్చి మీతో పాటు గ్రామములలో నేమూలనో ఉండెనీ మిమ్మలను చూచి వారును బాగుపడుతాడు నాశనలారా. అట్లు చేయండి.

త. న. శ.

అస్పృశ్యతానివారణము గూర్చిన దురభిప్రాయములు

అంటరానితనము చింతలమునుండి హిందూబాటిని పట్టిపీడించుచున్న పితావము. ఈపితావముయొక్క బారినిపడేకష్టములు మరలెవరయి, తమఅభివృద్ధినిగాని, తమకుగలుగుచున్న నష్టములనుగురించిగాని రవంతయైన యోచించుకొనుట కైలేరు. ఈ పితావ తొలగించుట నేమి ప్రయత్నములు చేయుచుండ గమస్తవతులను బ్రాహ్మణులే మి కూర్చుంటు, నాటికులేమి సామాన్యజనులేమి, వైశ్యులనును జూపుచున్నారు. అస్పృశ్యత ప్రారంభమైనప్పుడు, దీనిని తొలగించి తీరవలెననియు, నందఱును ఒప్పుకొనుచునే యున్నారు కాని తొలగించుటకు చేయు ప్రయత్నములలో తమనడన చూచి రామే భయపడుచున్నారు.

బ్రాహ్మణులు తమమతమంతయు పాడయిపోవుననియు, మామూడిగల వచ్చి తమతో పాటుభోజన ప్రతిభోజనములు, సంబంధభాంధ్యములనుచేయునెవరనియు చెప్పి భయపడుచున్నారు. కాలముమాసం యిప్పటికిటిలో, మామూడిగలను దూరముగా నుంచిన సమయమున, మామూడిగలతో భోజన ప్రతిభోజనములను చేయుచారను, వివాహసంబంధములను చేయుచారను అంతా బ్రాహ్మణులలోరాకాని యానంతుకట్టుబాట్లయే విధమున ఆక్షగిరినది అవి కాలముయొక్క మార్పువలన జరుగుచు నేయుండును. వానినిఅవుటకు కక్షియేకనీలేదు. కాని జనబాహుళ్యముమీదట్టి కనులుజరుగుటలేదు. ఈద్రవ్యాలందఱును బ్రాహ్మణులయొద్దకు వచ్చుటలేదా? వారుమన గృహములలోనికి వచ్చి యన్నీ వనలను చేయుటలేదా? అట్లు చేసినదిమాత్రమైన వారితో బ్రాహ్మణులు ప్రతిభోజనములు చేయుచున్నారా? సంబంధభాంధ్యములను చేయుచున్నారా? లేదా? పుచ్చిభరతుల యిందుమించుగా తమతో సమానముగానున్న వైశ్యులు, కమ్మవారు మొదలగు వారితోనే చేయునప్పుడు, తమతననే అచార క్షుద్రవారములయందు సమముగా నున్న వైశ్యులతో స్వార్థమును స్వార్థులతో వైశ్యులను భోజనములుగాని వివాహములుగాని చేయునప్పుడు వీరితో చేయవలినవచ్చునని భయపడుటలో సర్వమేమికలదు? వంకయ్యకూడ కూర్చుంటే, ఎక్కడ, యేనాదులు, మొదలగు అనాగరికవారులున్నట్లు, వీరును ఒకవారిగా నుండుకొని, దీనితలన వచ్చుప్రమాదమేమి? వాడలకాగరికులుగానున్నప్పుడువారి కట్టిగారమున్నదో వీరునుఅనాగరికులుగా నున్నంత కాలము వీరిని అంతటిగౌరవమేయుండకదు. హిందూ సంఘమునందు బ్రాహ్మణులు గురువులు. సంఘబాధ్యతను కమోచకలినవారు. అట్టిబాధ్యతను కమోచకపోవుటలనే యీ యిట్లుండు కలుగుచున్నది. తిరిగి వారికిసారి తమభయమును పోగొట్టుకొని బాధ్యత వహించి ప్రస్తుతకాలమున కవసరమైన యాచార్యులు యితరవారులకు నచ్చజెప్పి చేయించ వుని యున్నారు.

బ్రాహ్మణులకంటే నెక్కువగా భయపడుచున్నవారు కూర్చులు. వారిలో నుభ్యులుగ కష్టసాహసము చేసికొనరుయెటులు. వీరు తేపటినుండి తమకష్టసాయములకు కూలిత దొరకని యు పాలెళ్లు అనలేయుండెదరనియు, ఉండెనను వారందఱును యెదిరింతురనియు, నేనోరెండుముక్కల చదువుకుంటే కూలియెక్కువ అడుగుదురనియు భయపడుచున్నారు. ఈభయములయం దెంతమాత్రమును సత్యములేదు. అస్పృశ్యతలేని క్రిందిజాతులలోని జాతిభిక్షువు పాలెళ్లుగాకెట్లుకొనుటలేదా? ఈరోజున, యీరణ్యుల యెట్లలో ప్రతిదినమును నీళ్లుతెచ్చియిచ్చుచువుకుట

వీరుగారా? వివాహాదికష్టకార్యములలో నుండుటను తేమువాత వక్షి అంటరానితనము యీవంకయ్య చేయువారికి లేదా? వారందలకు యీవంకయ్యయ్య వారు? ఏమనమృత్యులుగాని వారివారి బుద్ధి కల్పలనుబట్టి అరికనీతినిబట్టి యీవంకయ్య చేయమన్నారేగాని. తలమునువట్టి అస్పృశ్యతనుబట్టియుకాదు. భీమవంతులూకాలో అనేకనుందిశిత్రిములు కూలివంకయ్య చేయువా రున్నారు. వారిని ననుచేయుచుకొను యజమానులు "ఏనుడి రాజుగాను" అనుమర్యాదవదముతో పిలుచుచుందురు. ఈరాజుగారికి కూలి యేమైన హెచ్చుగనిచ్చుచున్నారా? లేకఅజాంబనయేమైనా రక్తప్రసవేయుచున్నారా? ఉత్తరహిందూస్థానమున యెంతయుండి బ్రాహ్మణులూ బండ్లనుతోలుచుందురు. అస్పృశ్యతలేనీవ అగ బాతులయందు పుట్టినను పనిచేయుటలేదా? అంటరానితన ముందు రాచారము పోయి మనమృత్యు సంఘముతో బ్రతుకుట పీటకు నేకాని దీనివలన భవిష్యం దరిద్రులుగాను, దరిద్రులు భవిష్యం గాను రాజులు, కనక కూలిలు, పాలెళ్లు వంటి రవిభయమననములేదు.

అదిగాక కొందరు ప్రస్తుతము తమకు జరుగుచున్న మర్యాదల జరుగ వేమోయని భయపడుచున్నారు. ప్రస్తుతమున నెంతయిది కూర్చులను బ్రాహ్మణులు 'ఏయి' వంకయ్యను విడిచిపెట్టి ఏనుడి' అనిపిలుచుటలేదు. అది కాలతయొక్క మార్పు, చదువుకొనినవారికుడుగానున్న వంకయ్యని సహించుచున్నది యే వెలుచుచున్నాను. ఇది తప్పించుట కవకనీ కష్టమగుటయే లేదు. నీవబుద్ధితో నున్న బ్రాహ్మణునిగాని, ఉద్యోగమునందున్న బ్రాహ్మణునిగాని ప్రయత్నికారి "ఏమయ్యా, నువ్వు" యనుచునేయున్నాడు. దానిని మరచిపనదముగా నెంచుకొనుచు నేయున్నాడు.

ఇక చదువుకుంటే వంకయ్య చేయరని. ఇది కేరలము పొరపాటు. ప్రస్తుతచదువు మనలను ఉద్యోగములకు రయ్యాచేయుచు న్నది. మనముచున్నవృత్తులను విడిచియోద్యోగములలోరకు పుగులెత్తితిమి. ఇప్పుటికి ఉద్యోగములపనయి, ప్రస్తుతచదువుయొక్క నిరర్థకతయు తెలిసినవచ్చినది. చదువుకొని పట్టపరీక్షలనిచ్చి, ఉద్యోగములలోక, చిన్నపట్టికండియు వడిగలుభిక్షులవల కప్పి వడి వంకయ్య చేయలేక, బాడబాడల తిరిగి యెప్పుచుండువారిని చూచుచు నేయున్నాము. విద్యార్థిధానము మారిపోవలెనని తొందరపడుచు నేయున్నాడు. విద్యార్థులుకనీపీతమును చదువులను మాని, వైతిపనులకై కడుగులిడుచున్నారు. బుద్ధివికాసమునకు తోడ్పడుటకును, ఏకత్రిచేయునప్పుడైన దానియందు తెలివి తేటలతో చేయుటకు వీలైనవిధానముండును, గనుక చదువుకొని ఉద్యోగములలోరకు పనిగడి వంకయ్య చేయరని రయితులు భయపడ నవసరములేదు.

సోదరులారా, ఈఅస్పృశ్యతను తొలగించుటవలన సంఘమునకుగాని, మతమునకుగాని, వ్యవసాయమునకుగాని, చేతిపనులకుగాని యేవిధమైన యిబ్బందియు, ర నేరదు. మీరుమిక్కిల సంఘునిచ్చేములు తొలగును. ఇకరమతములవారుగాని యితర శ్రేణులవారుగాని మనలోమనకు తగవులు పెట్టలేవందురు. సంఘమునందు శాంతియు, అనందమునరాజ్యము చేయగలవు. కాన అందఱును యీవిషయమై బాగుగా నాలోచించిరకునండే నామాట పోగొట్టుకొని యీభార్యకార్యమును జనువుటకు కృషి సజుపలసియున్నాడు.

త. న. శ.

సం॥ రా॥ శాననసభ

స్వరాజ్యవాదుల తీర్మానము ఓడిపోయెను
:కో॥ మార్చి 11:-అన్నిడిమిండులయొక్క గ్రాంటులు అమోచింపబడెను. ఎన్నెబ్బ గ్రాంటులు పూర్తిగా నిరాకరింప తలసని స్వరాజ్యవాదులు తెచ్చిక తీర్మానము ఓడి పోయెను.

కడపటివదర్శనము మెలవరం

బాలభారతీ సమాజమువారు
16-3-24 తేది ఆదివారము సా॥త్రం 5-30 గం॥

సా విత్రి నాటకమును
సౌందర్య మహానుందు

(తెనుగున) ప్రదర్శించుదురు.

కె. వీరయ్యలపంతులు, మేనేజరు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

మార్చి 15-వ తేదీ శనివారము

(1) ధాన్యములు

దరియాల బా 1-కి రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0	కలకు
తియ్యము బస్తాలు	మొదలు, చక్ర.	
కుసుమ తెనాలిని ,, ప 45 గలవి	రు 18-0-0	14-0-0
సెల్లూరిని ,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీని ,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0
గువ్వలు ,,	,, 24-0-0	26-0-0

(2) వప్ప ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
సెనగలు ,, డిటా	,, 9-12-0	10-4-0
పెసలు ,, డిటా	,, 11-8-0	12-8-0
మినుములు ,, డిటా	,, 12-8-0	13-12-0
ఉలము రు 164 ,,	,, 7-8-0	8-0-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 175-0-0	180-0-0
సెయ్యి మ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,,	,, 55-0-0	58-0-0
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 140 మినుకొనూనె 187		
అముదము నూనె బా 1-కి	రు 165-0-0	167-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 210-0-0	
కూరపసుపు ,,	రు 165-0-0	170-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) బా 1-కి	రు 70-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, 50		
కాళహస్తీ పాయకట్టు ,,	రు 60, 70	
తెల్లము బా 1-కి	రు 50-0-0	65-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రథం బా 1-కి	రు 80-0-0	82-0-0
చదరం ,,	,, 80-0-0	88-0-0
రథండు ,,	,, 81-0-0	89-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	83-4-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 25-8-0	25-12-0
నవన 1-కి		16-7-6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 238-0-0	300-0-0
రాగి డిటా	రు 850-0-0	860-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 56-4-0	56-8-0

(7) రంగులు అలిజరైను

అవుకప్పుడు	20 డిగ్రీలు రు 105-0-0	
తొట్టి కప్పుడు	డిటా	

మందుకు నూనె

వెల నీనా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0
 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల,
 గోగుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
 క్షౌర్యకలకు హానిగలుగక చక్క-గఁ జెరుగ గలదు.
 అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

15-8-24 శనివారము నుండి 21-8-24 తేదీ వరకు
 హా|| 6-15 గంట ప్రతిరోజు రెండు ప్రదర్శనలు. రాత్రి 9-30
 శని, ఆదివారములందు 8-15 గంటలకు యూనివర్సల్స్
 సిండ్రెలింగ్ కిరీయాల్, 16-8-24 తేదీ ఆదివారము హా|| 5-15
 గంట ఆదివారమునం శ్రీ రామకృష్ణ శ్రమ విద్యార్థులకై యివ్వ
 బడును.

ది సోషియల్ బుక్ క్లాసిక్

బుక్ ముల్ హాల్ యొక్క ధైర్యసాహస అత్యద్భుత
 చర్యలను చూచి తృప్తి చెందవలెను.
 8,9,10 ఆంధ్రపత్రిక, కడపటివారము, 8 భాగములు
 ఇంటికి నామ నల్ నూనూనూ, హాస్యముచూపబడును

శ్రీమైలవరంబాలభారతీ సమాజము

వార గురువారము సాంఘికాలము 5-30 గంటలకు
 చిత్రరీతియందు మరల మూడవసారి సాంధ్య మహాసభను
 దివ్యముగ ప్రదర్శించిరి. ఇందలి ముఖ్యముగ దేవతాంతి పాత
 ధారాదు పాతకల్పి కుబ్జాగావుగాన ప్రకృతాస్త్రము. కుబ్జా
 రావుగారు, నలుడు వచ్చి 'అతివాదా' 'శేల' అనుపద్యమును
 జదివి తానే నలుడని తెలియజేసినపుడు అప్పటి ఆశ్చర్యము
 సంతోషము ఆ సిగ్గును ఆ ద్వి తీయముగ గన్పట్టెను.
 భావ ప్రదర్శనము ఆ ద్వింతము నిరుపమానముగ
 నుండెను. బాహుళ్య పాతధారాదు మద్దాలి శేషగిరిరావుగారు
 గూడ చక్కగ తమభర్యమును నిర్వహించిరి వీరిని గూర్చి ఇది
 వరకానే వ్రాసియుంటిమి. మరల వ్రాసినచర్యచర్యముగను
 నువ్వే పాతధారాదైవ వైత గోపాలముగారు గూడ తమ
 భర్యమును బాగుగనే పోషించిరి.

సాంఘికాలమున మైలవరం బాలభారతీ రాగి కల్పాశ్రయ
 గారు, విశ్వబ్రాహ్మణులు, సమాజమువారి సాంఘిక భావైత్తు
 ల్యమును మెచ్చుకొని రజితప్రాత్రులను బహుమతి నిచ్చెదరని
 యు, సమాజము మేనేజరు (క్రొనూరి వీరయ్య పంతులుగారి
 ఒకతేలి కట్టున పసపన మొనగడ రసము తెలియజేసినవి గౌర
 జనకమిల్లి సాంఘికరాత్రి (వి. ఏ.) గారు ప్రకటించిరి.

హిందూస్థాన్ వర్తకసంఘము

కాన్పురు, మార్చి 12:—దిగుమతియైన బలూరమిర కన్న
 ను కల్పించినందుల కనమ్యురిని వెలుపుచు ప్రతినిధి ఎక్స్ ప్రెస్
 పన్నును తొలగింపుచుని కొరచు, ఉత్పాదకము మునుగు రు
 1-4-0 చేయుచుని వేరుచు హిందూస్థాన్ వర్తకసంఘ కమిటీ
 వారు యిండియా ప్రభుత్వమునకు తెలిపినది. ఉత్పాదకశ్రమను
 రక్షింపుమనకా వీర అడిగిరి. (ఆ. వె)

జీవన గ్రంథములు జీవన గ్రంథములు
 అచ్చగుచున్నది. అచ్చగుచున్నది.
 ఇతిహాస రంగమున ఆంధ్రభావ యంధిటి గ్రంథము లిదివరకులేవు
 గ్రంథకర్త:—వేలూరి సత్యనారాయణగారు చెర
 సాలావాస మనుభవించుచు వ్రాసిన గ్రంథములు.

పరాసు విప్లవము

మహాత్మరమైన దిక్షయ్య. రసవంతమై, మృదువుభరమై
 గంభీరమగు శైలి ఇది హాస్యసన్నిధులగు మహాత్మకముల జీవితము
 లతో నలరారునది.
 పరాసు ప్రపంచ దుష్టనిరంకుశ పరిపాలనమును బరిచారు.
 తెల్లు స్వార్థంత్ర్య సమరముననల్పి దిగ్విజయమును బడెననదియు.
 కరాములు భూమకుమను, వరుచేలియ, నగులూ యున్నపా
 అనెల్లు కరకృష్ణమొనర్చి ప్రభాస్వామికమును బరిష్ఠించినదియు
 గంభీరమగు శైలిలో కల్పించబడినది.
 లూ యీ భూపాలమేరిలముల కరకృష్ణ వృత్తాంతము
 చాస్తేబుద్ధు విధ్వంసకథనము, అబలా సంతకుల దిగ్విజయయాత్ర
 కార్తే వీర యువతీచరిత్ర, స్వార్థంత్ర్యదేవి పాపములకడ, తనయు
 గురుల బలిదాన మొనగిన సాహసవిధానము, పరాసుల రణ
 ప్రాధి, వారల ప్రభాస్వామిక సంరక్షణకై వారలొనర్చిన రణప
 రంపరము, వారల స్వార్థంత్ర్యరాంధ, మిరాబో, చాంబున,
 మారటు, కోబప్పేర, మున్నగు పరాసు విప్లవచీకల కార్యోన్నతి
 స్వార్థంత్ర్యకర్త, యిందు చిత్రీకరించినది. కరాము జీవితముల
 చిత్రపటములు గలవు.

రెండు 0-14-0 మూత్రమే 800 ప్రతుల గ్రంథము,

స్వాతంత్ర్య విజయము

ఇందు యిటాలియా, కొరియా ద్వీపకల్పముల యందును,
 అమెరికా, బర్మా, ఇంగ్లాడు, పాలండు, రష్య, హంగరీ,
 హాలెండు, చీనా, ఇండియా రాజ్యములయందును కేగిన స్వాతం
 త్ర్యసమరములు భావగర్భితమగు శైలిలో కల్పించబడినవి మాజిన
 గారి వాల్మీ ఆలంజయందా లాధీశ్వరుడు, దీపిలీరా మాక్స్విని.
 పర్యటనము; రీ. తాంతియాటోపి, లక్ష్మీభాయియన్నగు; క్షో
 ధార్తల చరిత్రలందు చిత్రీకరించబడినది. స్వాతంత్ర్యము నభిలషించు
 ప్రతి భారతమాత విడ్డూరును జదివి తీరవలయును
 రెండు సంపుటములు సంపుటము వెల 0-12-0
 కేకవీరుల చిత్రపటము యందును.
 మేనేజరు ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రెస్సు బెజవాడ
 కేక
 గ్రంథకర్త ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యాలయము
 బెజవాడ

రైలు బండిలో

గొంతు పిసికి చంపుట

వివరములు

లాహోరు, మార్చి 13:—కరాచి యన్, డబ్బు, రైల్వే
 లో యువ్యోగముతోనున్న యార్కిగా రుమ్మార్చి 2 వ తీరగతి
 రాకలోపిండిబండిలో ప్రయాణముచేయుచు బలవంతముగాచనిపో
 యినసమాచారము నేడిచ్చుటికి చేరినది. లాహోరునుండి ఆ.వి
 లోనే ప్రయాణము చేయుచున్న ఒక పెద్ద మనిషి యట్లు చెప్పు
 చున్నాడు. మంగళవారము (12 వ తేదీ) నాడుదయము రావల్
 పిండికి 2 రైల్వే స్టాంపులను తోనున్న మం (దా
 స్టేషనువద్దకు యాబండిరాగానే, ఒక మూసియున్న రైడతరగ
 తిబండిలో ప్రయాణము చేయుచున్న రైస్మే సీతురాలిని పిం
 చుటకై యాతడక్కడకు పోయి వీలిచెను. జవాబురానందున కిటి
 కీ దెరచి చూడగా ఆమె చచ్చిపడియుండెను. అప్పుడు బండికద
 లుమందగానే రైలువారిచెప్పరిని పిలువకుండ యాతడు కిటికీద్వార
 రా లోకల ప్రవేశించెను వెంటనే గొలుకుపట్టుకొని లాగి ప్రయా
 జియును సహాయము రమ్మని కేకవేసి చెప్పెను. ఆమె గొంతుపి
 సుకబడియుండెను. ప్రాణము పోయియుండెను. బండిమీదనేయు
 న్న పోలీసు సార్లులు కేసును తీసుకొని రావల్ పిండి రాగానే
 దివారణ ప్రారంభించెను. జిల్లాపోలీసు మాపర్షంలును సివిలు
 సర్జనును రైలువద్దకు పోయి వెంటనే పూర్తిచారణను మొదలు
 పెట్టిరి. ఆకంపార్టుమెంటు తలుపులను కిటికీలను గడియలు చిరు
 తలు మొదలగునవన్నియు సరిగానే యున్నదని ఒక ఉద్యోగ
 ప్రకటన చెప్పుచున్నది ఈచర్యను చేసినవా రెవరైనది తమకు
 తెలిసినట్లు పోలీసు అధ్యక్షులచేయున్నది. ఇంకను వివరములు రా
 రునియున్నవి. (ఆ. వె)

బొంబాయి శాసనసభ

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము

అనుద్యోగులు ఒడిపోయిరి

బొంబాయి మార్చి 13:—నేడు శాసనసభలో సబ్
 మెంబర్ బడ్జెటులో బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము క్రింద రు
 14, 880 ను కడలి వేయవలెనని కహలాచానీ గారు రెవ్విశీర్వా
 నమునై అనుద్యోగులు ఒడిపోయిరి. ప్రదర్శ మివరకే ఖర్చుపెట్టు
 డియుండుటచే యిప్పుడు గ్రాంటును నిరాకరించుట నిష్పయోజ
 నమని ప్రభుత్వము వాదించెను.

పాఠశాల గ్రాంటు ఆమోదింపబడెను

పూనాలో బిషపు మోస్కూలు గృహనిర్మాణము
 కొరకు 50 వేల గ్రాంటు నిమిత్తగా వానిని 25 వేలకు కల్పింపు
 మని అనుద్యోగులు సవరణను దెప్పిరి. తీర్మాన ముమోదింపబ
 డెను. చర్చలో యూర యనవిద్య స్వాయుత్రివిషయముగా
 కలిగింపబడుటకు అనుద్యోగులనమ్మిని దెలిపిరి.

బ్యాంక్ బేక్ మేమను స్క్రీములో సలహాయిచ్చిందుకు
 గాను యియ్యలనిన రు 1,52,000 వదలి వేయవలెనని తీర్మా
 నమును ప్రభుత్వమువారు సబ్ మెంట్ రీ బడ్జెటు లో
 డిమాండు నుపపాదించినప్పుడే కహలాచానీ గారు రెవ్విరి. జము
 కదగారి సలహావైస యీ ప్రశ్న 19 తేదీనకు వాయిదావేయ
 బడెను. ఈలోగా ప్రభుత్వమువారు కొరవచ్చి యు పక్షములు
 లేకయే ఆమోదింపబడెను (ఆ. వె)

బొంబాయి

అగ్ని ప్రమాదములు

బొంబాయి, మార్చి 13:—బొంబాయి ప్రతిపక్షిశకు
 యంత్రములలో నేటి యనదయమున ఒక హోట నివ్వంతుకొని
 1 లక్ష 75 వేల నష్టమును కలిగించెను. ఒక భాగమున మొదలు
 అట్లుకొని తరువాత అగ్ని భాగములవలన ప్రాణము. మంటలు
 కనబడగానే అగ్ని యంత్రములకొరకు బంపిరి. అది వచ్చి గంట
 ప్నరసేపు తొలచెయ్యగా మంటలు స్ఫాఢీకరయ్యెను. మరియొక
 హోట ప్రతి డిపోలో వానియంతట అదే నివ్వంతుకొని 2000
 ప్రతివేళ్లకుపైగా నష్టము కలిగించెను.

మిల్లు పనివాంఛను

మిల్లుపనివాంఛను తమంత తాము పోవుచునే
 యున్నాడు. భయమేమియ? కలుగుటలేదు. నిధులు చాలనం
 దున సహాయసంఘమువారు ప్రస్తుతము సహాయము జేయుట
 మానివేసిరి. ఈయనదయమున పారికవద్ద బహిరంగపథశా
 వమోదాయము సహాయారము వెలసెను. పారింది. (ఆ. వె)

దుధిరోద్ధారి సంగ్రహం పాల్ననమాన శు॥ ౩, శనివారము

వేకువ

[ప్రతి వేంకటరత్నముగారు]

శీ॥ కలకలరావహితమై కాలముండ
కాలచక్రంబు బిరబిర గదలుచుండ
నిలను నిశ్చలమే రాజ్య మేలుచుండ
గాఢనిద్రామహాదేవికాగిలింత
వింతసౌఖ్యము నీమనే వంతలేక
తనువు మఱచినజనతలి తనరుచుండ
సర్వలక్షణం దైవటి చక్రధరుడు
తొలుత భూమికే బంపిన మాతలనగ
లిట్లవామువు తెల్లద నల్లనియె
వాతపోతములం తగ నాటములను
వఱుసుండునుండి లోపలకు జొచ్చి
విబుధజనబంధుని వేడు వేళ యాయె
మేలుకొన మింక; మూర్ఖుడా! మేలుకొనుచు
టంచు నిద్రించు నాతిని నంటి తల్పై
రమ్యచరాచారముధులు రాత్రియెల్ల
గూర్చిలో గట్టువడి యుంటు గురువు లేక
తెల్లవాఱ గవచ్చెను దెలివి గాంచి
మాకు స్వేచ్ఛల నీయుమో మాననీను!
యనుచు వేడుచు నుండెనో యనగ నపుడు
“కొమ్మలోకో యటంచును గూయ సాగె
మేలుకొన వేమి! మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము!
వృద్ధమానవకోటి వివేకు రాదు
పద్మనాభునిస్తోత్రములే పాడుచుండ
మలయూతమందన గలిసి నచ్చి
కర్ణపుటి జొచ్చి “ఏచుడు కలగదిప్పు
డనని విడనాడి స్వేచ్ఛ గానంబరంబు
పోవుమంటిమి” యని తెల్పి పోవుచుండ
మేలుకొన వేమి! మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము!
పారములు మించి పాఱ దర్పంబులేడు
విమలస్వేచ్ఛాచిహారంబు వెలుగునకి
యల్లిరాజును జేరంగ నాత్మ నెంచి
రాత్రి యెల్లను బయనంబు లలిని జేసి
యేగృతార్థ గంటి, నీ కేల లేడు
పరమస్వేచ్ఛాచిహారప్రసన్నంబు
సర్వభృగపక్షి యములు సత్కరగతి
గుహలు గూర్చు విడనాడి కులయమున
సంచరింపగ సాగెనో సచ్చిత్ర!
మనుజులెల్లంబు నీయందు మంట గలసె
ననెడివిధి నది గలగల మనుచు బాట
మేలుకొనవేమి! మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము!
వెనను రేతేనినదనంబు వెల్లనాయె
వేగుజుక్కయు వినువీధి వెలయుచుండె
దిక్కులన్నియు నప్పడే తెలివిగాంచె
మేలుకొనవేమి! మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము!
తూర్పుకన్నీయమోమునందునను బ్రీతి
కుంకుమారుణలకంబు గూర్చి ననగ
కాల మనునట్టియొకఁడునకాంత, తనయ
యైనదివల నాడింప నాత్మ నెంచి
గగన మనుపాలవలెను గట్టినట్టి
కావగోళం బనంగ బ్రకాశమంది
భానుబింబంబు ప్రాగ్గీత బరగమండె
మేలుకొన వేమి! మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము!
లీలనిద్రామయ్యుడినుండి లేవ లేని(?)
నీ వింకేమికార్యంబుల నెఱుగలవు?
స్వార్థ మింకెట్లు త్యజించి వజ్రగలవు?
మేలుకొన మింక; మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము!

ప్రణయరాధ

[సునర్ల రామయ్యగారు]

గీతమాలిక

దిగ్గమణిమయదీపికా-తేజమందు
రమ్యతరమైన భర్తృహర్మ్యంబునందు
లలిత మగునట్టి హంసతల్పంబునందు
ప్రియుడు తను జేరకుంటు కో-పించియున్న
చకిత శ్రేణు ప్రణయ రాధికను పునము
కాంచి వత్తెము రం దొక-క్షణములోన
సకలదిక్కుల బలదమా-లిక తెలంగ
మించుతీపలు నిం గా-న్పించుచుండ
వన్న బిందువు లేదనెడ-వఱుచుండ
గ్రమముగా గాఱుచుబుల్ల-గ్రమ్ముచుండ
నలరి నెమిళ్లు పురివిప్పి-యాటలాడ
నింపు నింపును నానకో-యిలు పాడ
పుష్పప్రకృతి యారీకో-భిల్లుచుండ
తగుడదంపతు లైకమ-త్యంబు వీడి
ప్రణయకోపమ్ము దాల్చు గా-వలచు వలదు
ఎంత చెప్పిననుడ న-జేమె గాని
రాధమాత్రము కృష్ణుడైగోధ మానె
తన్ను దలచిన గోపకా-ంతలను వీడి
గానమాసురి నానుచు-గలను మఱచి
రవ్యసుధ జిల్లు వేణుగానమ్ము మఱచి
బాలగోపాలం జిల్లుకు రా-జాలం జేమె
అనుచు గోపమ్ముతో నుండు-నట్టిరాధ
ప్రియునికాను గోరి త-పించురాధ
ఎదురుకొని ముచ్చటాడంగ-నెంచురాధ
అలరి యలరింప నేర్చిన-నట్టిరాధ
తీర్చి పవళించె శయనం-చిరమునందు
తరుణనీరదకాంతిం-తఱులతోడ
మహితమందారపుష్పరా-మమలతోడ
సరసనసత్కృష్ణ మందహా-సమ్ముతోడ
బొలుపు మీతెడు కడుచిటు-బొజ్జతోడ
సాగను గుల్మెడు చల్లని-చూపుతోడ
ప్రియుల ప్రేమియింప జేసెడు-హోయలతోడ
సలలితోజ్వలరాధికా-సోధమునకు
జేర శ్రీకృష్ణమూర్తి ని-శిథియందు
ప్రేమ మాటాడగడు దొంద-రించుచుండ
ప్రణయకోపమ్ము వలదంచు-బయటచుండ
వింపు నింపును వాల్చువు-తెనగుచుండ
నేమి మాటాడిరో చెప్ప-లేము గాని
ఒకరి నొక్కరు నూడక-యూండి రపుడు.
ఎటిగియె తప్పు జేసిన-గృష్ణమూర్తి
దాని సవరింపజే నెఱ జాణ రాధ
రాధయందుగ గోపకా-రణమె యున్న
కృష్ణుడైనను సహియింప నేల తగడు ?
కలదొ, లేదొక్క, సామ్యమ్ము-కామకులకు
రాధ సలివెడు సర్వగ-న్మప్రసక్తి
వినగ నేరికి సంతోష-మెనయకుండు
అపులితమైన ప్రేమ నా-యందె యున్న
కనులకరుణితు యేటికె-గలుగవలయు
బ్రహ్మసింహ మేల కదల-బారకలయు
అలక లేటికి ముఖచంద్రు-నడవలయు

గ్రంథపరిచయము

సామంత్యత్వము:—(తెలుగువచనము)

గ్రంథకర్త: కళా వేంకటరావుగారు. వెల రు ౦-౧-౦
ఇందు బాహ్యత్యసామంత్యము లీనాటిని, పుట్టి, వ్యా
పించి, నెలకొనినవిషయములు చర్చింపబడినవి. వాని పరిపాల
నాతత్వమును గూడ నిది సంగ్రహముగా దెలుపుచున్నది.
విలాసము:—మేళేబురు, ఆంధ్ర యువజన స్వరాజ్య
గ్రంథమాల, రాజమహేంద్రవరము.

* * * * *
కపాలకుండల (వవల):—గ్రంథకర్త: శ్రీ వీరరాఘవ
స్వామిగారు. బంకి చంద్ర చట్టోపాధ్యాయుడు రచించిన
గద్యకథాగ్రంథములలో నుత్తమని పేరుగాంచిన ‘కపాలకుం
డల’ యన వంగభాషాగ్రంథము దీనినిమూలము. కథావిధానము
చమత్కారముగ నున్నది. మహమ్మదీయ ప్రభువగు జహంగీరు
కాలమున నీకథ జరిగినట్లు వాయబడినది. ఇంగ్లీషు, జర్మనీ,
హిందీ భాషలలోనికి గూడ నిది భాషాంతరికరింపబడినదట.
ఇందలి రచన మింపుగ నే యున్నది. వెల ౦-౧-౨-౦.
విలాసము:—సాహితీ సమితి-తెనాలి, గుంటూరు, బెజవాడ.

* * * * *
బ్రహ్మపత్రి మాస్కంజేయశక్యగారి క్రిందఁ జేర్చిన
నాల్గంగ్రంథములను మాకార్యాలయమునకు బంపిరి.

1. ముప్పదియిద్దరు మంత్రులచరిత్రము:—ఆం
ధ్రదేశమునందు రాజులకడమంత్రులయి శాస్త్ర, వితరణ, ధైర్య
సాహసాదులందు వాసిగాంచిన రాయన భాస్కరమంత్రి, గోప
రాజు రామకృష్ణాని, తిమ్మరసు, బెండ్రూడి అన్నమంత్రి ము
న్నగు ౪2 మంత్రులయొక్క జీవితచరిత్రము, వారినిగూర్చి ఆయా

ఎంతకైనను మగవాడు-కృష్ణుడొట
ఒప్పుగా చెప్పలేడ ప్ర-త్యుత్తరంబు!
అపులితమైన ప్రేమ-నీయందె యంట
లేయు బలంబు నీమీడి-ప్రేమచేత
బ్రతుండెను నిద్ర స్వ-ప్నములచేత
కనుల కరుణితు అందుచే-గలిగె నేమె
త్యరితగతితోడ నిటకు రాదలచి ననున
బర్హిసింహ మంత కదల-బారె నేమె
అలకలందున ముఖచంద్రు-నడవేమె
అంతకంతకు బొలయల్క-నధికమగుచు
నుండ, రాధయు పలుకక-యూండె నపుడు
కాలమంతయు నలుకతోడగడుచుండ
జేచినకొంది వలపు వ్యాపించుచుండ
ప్రతినిమేషము యుగముగా-బరగుచుండ
రాధికాకాంత హృదయంత-రమ్మునందు
నలుక యంతయు దగ్గక-నిలిచియుండె.
విసిగి శ్రీకృష్ణుడటనుండి-వెడల నెంచి
తాను దిగివచ్చి సోధసో-పానపంక్తి
అరద మెక్కిన మధురాప్ర-యాణమునకు
మిటి వచ్చిన యూరిపా-త్యేర గాని
సాధు నిలుపోవడ నుట నిజమై నుమ్ము
తరుణము నెఱింగి రాధ హెచ్చరిక బొంది
కాంతు గడయంగ సోధమా-ర్గమ్ము విడిచి
గదలనే గాని కృష్ణుని-గలియలేదు
కడచె మనకథ దంపతుల్-కలియకుండ
కాని కలయక పోవ రే-పై నడచు

శిశువర్ణన

[మొదటి పాఠ్యసాహిత్యము]

ఇటీవల శిశువర్ణనము అంగీకరించిన ప్రచారము ను దర్శించుట బహుశా గోచరించును. "శిశువర్ణన" అని పేరుపెట్టిన పుస్తకములు అనేకములు వచ్చి, అవి చాలా ప్రజలకు తెలియజేసినవి. అవి చాలా ప్రజలకు తెలియజేసినవి.

శిశువర్ణన ప్రజలకు తెలియజేసినది సుమారు పదివేల సంవత్సరములుగా. మన ప్రజలకు ముందుగా తెలియజేసినది గ్రీకులు. ఇది కేవలము సరిగాదు. వంశానుగతముగా రోగములు, అస్థిభాగములు సంగమించును. గర్భధారణ కాలమునందు యిది జరుగవచ్చును.

కాలములందు గ్రీకులు చెప్పినవర్ణనములు అందుకు గలవు. ఈ పద్యములు ఇప్పుడు చాలా ప్రజలకు తెలియజేసినవి. వానిని చదివిన వారు అవగాహన చేసుకొనుటకు గలరు.

2. శిశువర్ణన చరిత్ర:— మూలము:—

కృతియను లలితా ప్రకరణము నుండి శ్రీ మత్ పురాణమునందు గలదు. శ్రీమత్ పురాణమునందు గలదు. శ్రీమత్ పురాణమునందు గలదు.

4. సహజబలము:— సహజబలము:—

వాత్సల్యమున మహాకృతి కామముల గ్రంథమునందు సంగ్రహించినది. గృహములకు పురుషులను శ్రీమత్ పురాణమునందు గలదు. వానిని చదివిన వారు అవగాహన చేసుకొనుటకు గలరు.

క" అను ప్రకరణమును గుర్తుచేసి మహాకృతి మానవుడు లేక విభావము? ప్రజలనిదర్శనము లున్నను, ఇంకను గర్భాశయమునందు అనుభవము వికలాంగులు కలెగింపుడు భగవంతునిదయ లేదనియు, మనము చేయన జేయగలదనియు జింతిలుచునై రాగ్యముగలవారని నతిపరిపూర్ణముగా తెలుపబడినది.

సామాన్యముగా మన మెరిచియుండు జీవము మొదటితప్పు పిన్నవయస్సునందు జీయుచున్నప్పుడు. "వివాహో విద్య నాశాయ, సర్వనాశాయ శోభన" అనునది సత్యము. ప్రజాచర్య ప్రభువునకు గాలముగడపి, దైహిక మానసిక ఆరోగ్యవిద్యార్థనము లాభింప ననునగుటలన్నియు పాడుచేయుట అనగా మహావృత్తి మనకు పేరుపురుషులను జేయుట. గర్భధారణమైనది మొదలు గర్భధారణమునకును సుతరవివాహములు కామసామ్రాజ్యము నకు నిరంతరభాగములై వెలుగుదురు. గర్భధారణము కాగానే వివాహములు తలదండలము జరిగినామామీలని చెప్పవచ్చును.

గర్భిణిగానుండునపుడు ఋతుకాలముయొక్క ప్రాధాన్య మింతంత యు చెప్ప వీలు లేదు. గర్భాశయ కాలమునందు దినములందు రోజుదినముననుపాదక కలదో ఆదినములు మాత్రము గర్భాశయమున శిశువునకు సంకటములుగా వెన్ను దగును. పూర్వకాలమునందు నీదినములం దిట్టిపాటు గలదని మన వా రె తింగి యే యున్నాము. * మూల్యచంద్రుల వికృతరూపములగు గ్రహణముల దుబ్బుతుదినములలో గాంచిన "గహణము మొత్త" మున్నగు ప్రమాదములు గర్భాశయమున శిశువులకు వాటిల్లునని గుర్తించి మనము గుర్తుచేసుకొనుటకు గలదు.

మానవులందు "మృతినాని లేకుండ ప్రమాదముగలదయే లేకుండ నేర్పడినది." కొన్నివార్లు యంత్రసహాయమున కృత్రిమ ప్రసవము గలుగజేయవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టి చిత్రిము జంతువులలోను, పక్షులలోను గలదా? వానికి ప్రసవ మన భయము లేదు. మృతినాని మంచిది కానియెడల మాతాశిశువులకు ప్రమాదము కాదా?

గర్భధారణకాలమున గర్భిణి శ్రీ తా గోరినవస్తువులను దిననీతురు. అందుచే నశరీరము మున్నగు రోగములు కలుగును. పురుషులవలె యంతరము నీరసముగ ముందు ననియు, పస్తుండ వాసి వచ్చుననియు నెంచి పురుషుల వచ్చునదియవలె గర్భిణి శ్రీ తా వలచినవస్తువులను నెల్ల మితిమీరినవలె దిననీతురు. ఇన్నియు బుద్ధిపూర్వకముగ జేయుటలేకదా.

ఇక పురిటిగది చీకటికొట్టె ఇరుగుపొరుగు శ్రీలు. చేరి యాగిలో గుసగుసలాడుచు నశాంతిని అపరిశుద్ధతయొనగలుగజేయుదురు. అట్టినితగతులందు మాతాశిశువు లాంగీకృతము లగుదురా?

* అభినవవైద్యశాస్త్రము (డ్రో. వేం. శర్మగారు, పూర్ణ, 164 పుట) గీ అభినవవైద్యశాస్త్రము (డ్రో. వేం. శర్మగారు, పూర్ణ, పుట 166.

విధిక్రమమున నాడు శిశువు జన్మించిన దెదవి విరుప్పు శ్రీ పురుషు లీకాలమున నరుదు. ఆతీరిని యనంతపు బాలెంత రాలినను రోగకారణము కాంక్షలదా? నోరెలుగని యా శిశువునకు నెలలోపుననే ముక్కులను, చెవులను, గుట్టించి స్వబుద్ధిలో నేర్పించునపుడు కన్నతల్లి కనకబాలక దూరమున దాగి కొనదా? అందవికార మని అడ్డపాటులు, ఎడమ ముక్కుకుట్టులు, బావిలకుట్టులు మాన్పించినవారు, ఏడిపించ నల యని కుట్టించుటయే మాని "అహింసాపరమార్థ" అను నాంగీకృతమపరిహాసపట్ల సార్థకము చేయరాదా? ఇవవియొకటవనాటి బారసాలకై పసికూనలకు బరువులగు వెండిడియములు గాళ్లకు దగిలించి వారికి నొప్పికలిగినను ఆనందించువా రెందలు! మత విషయకాశక్యత యెటులున్నను, మహమ్మదీయ బాలికలు తమ యరుచెవులకుట్టు పరంపరసరిపాదనకు దాము గార్చు కన్నీటిని ఏకస్వత్వండ్రి, యేకస్వత్వండ్రి, యేదయాకరుడుమాచి సహింపగలడు? ఇయ్యది శిశువర్ణన యగునా శిశుహింస యగునా? కొందఱిశిశువులు అంగరక్షువులైనా, తాయెత్తుబొందులు, నగలతాడునల్లబాటి, మలినములై, హేయములై, నూత్నజీవుల కాకరమై రోగకారములై యుండునని చెప్పబడు సందియ మేమి? ఇయ్యది శిశువర్ణనయే?

ఇక శిశువుల తక్కిన మూడుపాఠ్యములను గురించియు, యేవయను నందు యేహాత్మ్యము ముఖ్యముల్లో, అవి చేకూరుట యెట్లో విచారించుము.

శిశువు జననమొందిన మొదలు ఏడాది వయస్సువఱకు సరియగు పోషణమునకును, ఏడాదిమొదలు ఆరునెలలవఱకు ముల వయస్సువఱకు సరియగు పెంపకమునకును, తదనంతరము సరియగు విద్యకును మహమ్మదారుల దనవచ్చును.

ఈత్రుమొదటి పోషణవిధానమంతయు శిశువర్ణనమున (*) గ్రంథమునందు సవిస్తరముగ జెప్పబడియున్నది. ప్రకృతిసమృద్ధియగు నాహారము, దుస్తులు, నిద్ర, ఆటసాటము, సద్విద్య, నీతిప్రవర్తన మున్నగు పెక్కు విషయములను, ధర్మములను అందు గలవు. ఇందు వానినన్నిటిని విశేషింపదుటకు దావుండదు. ముఖ్యవిషయముల మాత్రమే పేర్కొనవచ్చును.

వ్యవసాయ చరిత్ర

ఈ శీర్షికతో భారతి 1-2 సంచికలలో శ్రీయుత వెం. డాల్ల వేంకటసుబ్బారావు శ్రీ గారు ఋగ్వేదకాలవ్యవసాయ పశుసాల సేత్యాద్యంశములను విపులపఱచియున్నారు. శ్రీవారి ప్రస్తావన నేటివ్యవసాయకులకు అమూల్యమైన ప్రబోధన. ఇదివరలో ఇట్టి ప్రబోధనలు పూర్వార్థాచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణులు గలవనవో నేటివ్యవసాయకులు తమకర్మలలో ఆప్రవర్తులుగాక విజృంభించిపోయినారే. కాని ఇటీవలకాశమును పూర్వార్థాచారపరాయణులు కల్పింపరైరి. వ్యవసాయకులు ఇదుమల పాలగు దున్న యిక్కాలమున కాశ్రీ గారి ప్రశంసనీయును తమనమ యోచితచర్యలను విపులపఱచి వ్యవసాయకుల కృతజ్ఞతను పాత్రులైరి. వీరు కుక్కుటూరికాలమునకుండించి ఇంకను విపులముగా ప్రస్తావనచేయుచు ప్రాచీనపాలన సత్యమును గ్రహింపగలరక మృగపోషణవాంఛలు గల వారలను విజ్ఞానవంతులను చేయ గల ప్రబోధనలు చేయగలరని విశ్వసించుచున్నాడను.

కే. ఆదినారాయణచర్య.

(*) గ్రంథకర్త (డ్రో. వేంకటాచలము గారు, పూర్ణ మొదటి కూర్పు, 1928 (శ్రీ మా శివగారి గ్రంథమునకు దెనుగు) వెల రు 1-0-0) పెమ్మరాజు సత్యనారాయణ, బ్రహ్మపేట, పితాపురం గోదావరిజిల్లా, అని వ్రాసిన బడయగలరు. ఈవ్యాసము చూచి వ్రాసినవారికి వెల రు. 12-0.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ పాఠ్య పుస్తకం 0-0-0

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన సులభమైనది, వ్రాయబడినది. తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయ, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

సత్య స్వేషక సంఘము

ప్రస్తావన:—ఈ ప్రపంచ యాత్రా తత్వము కడు దురవస్థానము. మా విశ్వాసమును దాదాపు 400 ఏ దశాబ్దాలు కలగరా? అందు మాకు మువ్వరకు మాత్రమే ఏల సత్యము కుదురవలెను! కయ్యమునకును నెయ్యమునకును సమతల యునందురు. మాకు మువ్వరకును ఏమియు మనఁగూడ సమతలము లేదే! మేము ప్రక్కప్రక్కగడలయందు నైతము నివసించుటలేదే! ఒక్కొక్కానుసందునైతము కుదురుచుండటం లేదే! మా కేల సత్యము కుదురవలెను? ఇది మా కే తెలియదు. ఒకనాడు సాయం కాలమున కా లేజనుండి హాస్టలుకు వచ్చి నూటు ఓప్పి, దోవతి కట్టకొని ముఖము కడిగి క్రాపు నడిచి వద్దు వేసికొని అంగ వస్త్రము ధరించి సంద్రమునై నుండి మీరు చిల్లనిగాలియందు విహరింప బీచి కేగితిని. నాకు తెచ్చిని మున్నగునాటలందు ఏ మాత్రము అభిరుచి లేదు. నేనీ హాస్టలునందు జేరినది మొదలు తిరుమగ సాయంత్రమున బీచియందు విహరింప నేగిదను. ఎచ్చటైన సభజనుగమించెనేని అచ్చటకు బోవుటయు గలదు. లేకున్న గడవలలో ఈజేరుపై గూర్చుండి ఏనలనో పఠించుచుందును. నాగదియందే నివసించురామమూర్తి ప్రతిదినమున కాలేజనుండి వచ్చుటయే తడవుగ బాటు చేతబట్టి తెచ్చి నుక్కోర్తునకు బోవును. ఏదినమైన ఆతడవుటకు రాకున్నచో తప్పక ఆ దినము ఎచ్చటైన 'సోర్చు' జరుగుచుండవలయును. అటల యందు నాకు గల విముఖముత్పన్నము జూచిన ఆయన కాళ్ళ ర్యము. గదియందు మధ్యాహ్న సమయమున నొకప్పుడాతడుండుట తెలిసిందేనని బాట్యుంట్ చెప్పడను చేయుటయందో లేక బాట్యుంట్ కవల నల్లట యందో నిమగ్నయైయుండును. ఆకాలమునందు నే నేగ్రంథమునో చదువుచుండేవాడను. "ఏమి చదువుతారండీ! మీకు తప్పక నేత్రాంజలిజబ్బు వస్తుంది చూడండి" అనేవారు. అంధకారముకంటే అశోభము మేలుగాడండీ. విద్య లేనివాడు అంధుడేనా? అనేవాణ్ణి నేను.

నే నాదినమున హాస్టలునుండి బయలుదేరి కొత్త మేరీస్ కాలేజి వైపునకు బోయితిని. అటునుండి నీటియొడ్డునకు బోయి అందుననే మరణిపోవుచుంటిని కొంతదూరము బోవునప్పటికి మాహాస్టలు విద్యార్థు లిద్ద అచ్చట కూర్చొని ఏదయో తిర్చించుచుండెరి. నేను వారల జూడలేదు. పాఠ్యమునముగా నావైపుజూడకయే బోవుచుంటిని. 'హల్లో' అని ఒక పిలుపు వినబడినది. అటుజూడగా చిరునగవు మోమున దొలకాడ 'రండి' యని వారు పిలిచిరి. అంతకు పూర్వము వారలతో నే నెప్పుడును మాటలాడి యెఱుగను. ముఖపరిచయము మాత్రమే కలదు. వినను మే మొందొలలజూడునప్పుడు ఎదియో నొక అనిర్వాచ్యముగ ప్రేమ లేక ఆకర్షణ ఆమాపులయందు బ్రతీకలించుచుండెడిది. ఇందులకు కారణ మేమి? మాహాస్టలునందు ఎందఱో యున్నారా? అందు మేము మువ్వరముమాత్రమే యేల ఇట్టి ప్రేమ పీఠముల జూచికొనవలయును? ఏమో ఈకలయకత తత్వము ఇట్టిదని ఎవరు నమ్మింపగలరు? సమరచిత్తమే అందులకు కత మనన పరిచయమునకు బూర్వమిట్లు తెలియును! ఒకపురుషు డొక స్త్రీని ప్రేమించినాడు. అయ్యో ఎందు కామెను ప్రేమించినావు? ఈమె విద్యావంతురాలనియా? రాజ్యలక్ష్మికంటే విద్యావతియా? రూపవతి యనియా? అద్వలకంటే చెక్కెల్లు, విశాలమగునేత్రములు, తీర్చినట్లున్న కన్నెములు, సందెడు వెండ్రుకలు బంగారువంటి దేహచ్ఛాయ, పొడవునకు దనలావు, ఆమెకన్న నిది రూపనియా, మిట్టపల్లు, ఎఱువెండ్రుకలు వో నే తొంథయి చోట్ల పడునట్టి దేహము దాన్వెట్లా వరుచావు? అని ఏమిజనాబు చెప్పదు? నాకంటి కింపుగన్నదనియు నామనస్సున కెక్కినదనియే కదా? ఇది కారణమగునా? కాదు. అదిగిది ఇందులకు కారణము.

వారుండుడ కేగి ఇసుకపై గూర్చుంటిని. నారిని మంచుమలకు ముందుగ నెఱుకపఱుపవలయును అం దొక్కనిపేరు నాగరాజు. వయస్సు 21 ఆంధ్రుడు. నాన స్థానము కృష్ణజిల్లాయందలి యొక్క గ్రామము. క్రైస్తవ శాశాల యందు చరిత్ర పఠనీయాంశముగ 'హానర్స్' తరగతియందు జదువుచుండెను. నిమగ్నపడునంటి దేహచ్ఛాయ. దేహము కొంచెము సన్నగ నుండును. ఇంచుకపొడవో యనిపించును. ప్రసన్నమగు ముఖము. నూనూగుమీసములు. ఎప్పుడును కంటియద్దములను ధరించును. సుపన్నునియింటిబిడ్డ. ధనమునకు కొదవలేదు. సామాన్యముగ సిక్కు-వర్ణులకు ధరించుచు. మిక్కిలివిచిత్రమలజరికండు వాలను వేసికొనును. ముఖమున నప్రతయు, నూత్నబుద్ధియు దోర్మతక మగుచుండెను.

తెండవనానిపేరు రామచంద్రరావు. ఇతడు క్రైస్తవుడు. చామనచాయదేహము. పొడవునకు దగినలావు రాజధానికా

కాలయందు చి. ఏ. తరగతిలో జదువుచుండెను. వయస్సు 23 సంవత్సరము లుండును. కద్దవస్త్రములను ధరించును. ఇతనితండ్రి నై జా ము రాజ్యము న నొక క్రైస్తవ మతాధిపతి. ఇతని ముఖమందు నొకవిధమగు మృదులత్వమును సౌశిల్యమును బ్రతీకలించుచుండును. ఎల్లపుడును ఏదియో విచారమున నిమగ్నుడైయుండును. వత మనన నాతని కెంతయో యిష్టము. అందు విశేషించి క్రైస్తవమతమున నభిలాష మెండు.

ఇతనావిషయముగూడ కొంచెము చెప్పుకొందును. నేను వ్రెసిడెంట్ నీక శాశాలయందు వాఙ్మయము పఠనీయాంశముగ హానర్స్ తరగతియందు జదువుచున్నాను. నావయస్సు 21. నామా కృతినీగూర్చి నాకేమియోదెలియదు. చామనచాయదేహము. తరీరము ఇంచుక స్థూల మనిపించును. ఒకమాటు నామిత్రుడు రామచంద్రరావు నాయాకృతి అంతయు స్కాట్టు అంగ నవలారచ యింకయగు 'స్కాట్' నుపొలియించుననియు, ప్రకృతితే మాయనకంటిజేయనియు జెప్పెను. సారస్వతమనన నాకు పఠనీయాంశముగ మాత్రమేగాక మొదటనుండియే ఎంతయో అభిమానము. చిన్నప్పుడు ఆంధ్రగ్రంథముల నెన్నియో జదివెతిని. హైస్కూలు తరగతులయందు జదువుచుండగ ఆంగ్లగ్రంథవరకు మారంభించితిని. ఆంగ్లమున గల ప్రసిద్ధముగు నవల నెన్నియో జదివెతిని. ఈభయభావలయందును ఏదయో కొలదగ ప్రవేశము గలదు.

నేను కూర్చున్న పిదప నాగరాజు జిట్టనెను:— ఏమండీ, అప్పుడే తిరిగి వెళ్లుచున్నారా?

నేను:— లేదండీ, నీటిప్రక్కగా నడుస్తామని ఈలా బయలుదేరాను.

రామచంద్రరావు:— ఈదినం పాఠ్యమా అండీ.

నేను:— చంద్రబింబం చూస్తే ఆలాగే ఉంది.

నాగ:— ఏదైనా ఒక పద్యం పాడండి.

నేను:— కొంచెం నిదానం:— పద్య మేమి జ్ఞానకం రాలేదండీ.

రామ:— మీరు దానువైన వ్రాసి మెన్నగథలో జదివిన పద్యాలలో ఒకటి చదవండి.

నాగ:— మీరు స్వయంగా వ్రాశారా అండీ.

నేను:— ఔనండీ

నాగ:— జ్ఞప్తిచేసికొని ఒకటి చదవండి.

నేను:— ఏమిటో నండి కవిత్వలక్షణం నాకట్టే తెలియదు. పద్యకావ్యాలు ఎక్కువగా చదవడంవల్ల ఆ సరికి కొంచెం పట్టుబడ్డవి. అప్పుడప్పుడూ ఈ విధంగా వ్రాస్తుంటాను. కొన్ని పద్యాలు లక్షణజ్ఞులైన పండితులు చూచి లక్షణయోక్తంగానే ఉన్నదని చెప్పినారు. ఒక పద్యం మాత్రం పూర్తిగా జ్ఞప్తియొన్నది. దాన్ని చదువుతాను, అని ఈ పద్యమును కమాజు రాగమున జదివెతిని.

నీ! జేలకొలది యా ర్జున గల వృత్తిని
మాతృ నేవారతి మానినావు
కలధంబు నెల్ల కాన్క-గా తల్లికి
మించిన భక్తి నర్పించినావు
మాతృ దాస్య వింక్ష మాన్యత జేయంగ
నిజ సదనంబునే నిలిచినావు
దేశమాతకు స్వచ్ఛ నప్పింప ధీరత
నాలు బిడ్డల జేలు కంపినావు
ప్రభుమన భారతాభ్యుదయంబు పిదప
అభిలమని యా పుష్ట సమృద్ధినంబు
దాన సర్వమానవ కోటికి కుభముగూర్చు
దరలితిచి త్తరంజన దాసనాడు.

నాగరాజు:— చాలా బాగున్నదండీ! ఇంకొకటి చదవండి.

నేను:— ఇక పూర్తిగా కచ్చే పద్యం ఏమి లేదండీ.

రామ:— పోనీ వచ్చినవఱకే కానిండి

నేను:— నీ! పరమ సుఖోగియై పఠనీనట్టిభునుండు
దేశ సేవనుజేయ దాసుడయ్యె
ఎనలేని సంపదగల జాలినట్టివా
దెంతలో నిరుపేద నయ్యె నహహ.

అర్ధం పాలి కల్పక భూరుహం బయి
అర్థం పానాగే నే దన్యజనుల
సాగర సంగీత శ్రవణంబు జాలించి
జేయంగ సాగె రాజ్యాంగభోధ

ఎంతవా దెంతలో నెట్టి సిథికి మార
ఇంతకు మాతృ భక్తియే కారణంబు
దూవణలు ధీరత్వం జేనకబోవు
కాండములు వైన నిలనునే కనబువెన్న.

నాగరాజు పద్యములు శక్తిగ మన్నవనియు కంఠము శ్రావ్యముగ నున్నదనియు ఎట్ట ఎదుట సంపూర్ణ ప్రభాకాంతుల సంద్రమునై బిటచు చంద్రుని వర్ణింపును నొక పద్యము చెప్పవనియు తనకు గలిగిన యానందమును వెలువరించు చుండెను. రామచంద్ర రా వంతో దృషింపందక ఆ పద్యముయొక్క భావమునై దన మనస్సును నిలిపి ఉట్టనెను:— "నిశ్చయంగా దాను గారి త్యాగం ఎన్నదగిన దండీ. గాంధీ పీఠకంటే ఎక్కువ త్యాగం చేసినమాట నిజమే కాని పీఠత్యాగానికి వారి త్యాగానికి చాలా భేదం వున్నది. గాంధీగారు బుషి తులులు, దైవసములని కూడా చెప్పవచ్చును. దేవుని ముఖ్యక ర్తవ్యము క్రైస్తవ మతం ప్రకారం effendi అంటే త్యాగమునే చెప్పవచ్చును. దాను మొదటినుండి మొన్నటివఱకు మహాభోగి, అట్టివాడు ఇంత త్యాగం చెయ్యడం నిశ్చయంగా అద్భుతమండీ. మన హిందూ దేశంలో నిశ్చయమైన ప్రభా తంత్రవాది ఈయన ఒక్కడే, అని కూడా చెప్పవచ్చును. ఈయన ఆదర్శములు మహా ఉన్నతమైనవి. కాబట్టి మన ఆంగ్లోయిండియన్ పత్రికలకు వీంటే భయం. నిమిషంలో ఎంత మార్పు చేశాడండీ. కాంగ్రెసు ఈ రాజీతిర్యా నాన్ని ముందే అంగీకరించి ఉంటే మీరు ఇంకా సక్సేడై యుండే వారు.

నాగ:— మీరు కాల్య కష్టమొని ఉపన్యాసం ఇస్తుంటే నాకు antony మొదలైన రోమన్ lierors జ్ఞప్తికి వస్తారండీ. వారినోటి lierors లోనే ఒక విధమైన కత్తి పట్టుదుల కనబడుతుంది.

నెట్లంటిని.— మీరు ఉపన్యాసాలుగాని వ్రాతలుగాని ఉన్నంత రమ్యంగా మరెవరిని ఉండవండి. ప్రతి ఉపన్యాసంలో కాల్యకారణ భావం అతి విస్తారంగా ఉంటుంది. మీరు ఉపన్యాసం ప్రారంభించేటప్పుడు భూమిమీద మొదటిమెట్టు కట్టిపట్టుండి ఉపన్యాసం జతగోలవి మెట్లను నిర్మిస్తున్నట్టే ఉంటుంది. ఉపన్యాసం ముగిసేటప్పటికి ఒక పెద్ద మిద్దె ఎర్పాటు ఉంటుంది. మనం వారితో మాడా మిద్దె మెట్లెక్కుటూ కదిపట మిద్దెపైకి వచ్చిస్తే కనపడుతుంది. ఆ మిద్దెయే వారి మతం. ఆ మెట్ల కారణములు, ఇదేగాక వారి ఉపన్యాసం వింటుంటే పవ్వ అన్నంతో ప్రారంభించి క్రమంగా మార పులుసు చారు పాయనం బోంచేసి చివకు మజ్జగలో తిని త్రేవినట్లు ఒక విధమైనటు వంట సంపూర్ణ భావం కనబడుతుంది. దాను జయకర్ నటరాజన్, లజపతిరాయ్, సి. ఆర్. రెడ్డి వీరి వ్రాతలన్నీ ఒకేవిధంగా ఉంటాయి. ఇంకను ఆ ఒక విషయములను గూర్చి మాటలాడుకొని 5 గంటలకు వాస్తవం చేరితిమి. అది మొదలు మేము తిరుచుగా సాయంత్రము ఒక్కటగు బీచికి బోవుచుంటిమి. మా స్నేహితులు వృద్ధి కాబోచ్చును. మే మనక విషయములం గూర్చి సంభాషించుకొనుచుంటిమి. నాలుక ద్రవ్యములను సభితు మువ్వరము కలసియే బోవుచుంటిమి. జ్ఞానాభివృద్ధికి లోకవృత్తము నెఱుగుటకై అప్పుడప్పుడు కొన్ని గ్రామములను గూడ దర్శించు చుంటిమి. సాంఘిక, సాంస్కృతిక, రాజ్యాంగ విషయముల నెన్నిటితోగూర్చి తిర్చించి సిద్ధాంతముల దియు చుంటిమి. వేయేల మా మువ్వర జీవితము ఎల్లపుడును జ్ఞానమును వృద్ధిపఱచుచుండేనట్లము న స్పష్టించుచుండే, విషయతత్వమును విచారించుటయందే గడపుచుంటిమి. మా చర్యలను, మా యనుభవమును, మా జ్ఞానమును, మా జీవన్ముక్తి మూ దేశీయసోదరుల కెఱుకపఱచి తిన్మూలమున దేశమున విజ్ఞానమును వెదజల్లవలయునని రామచంద్రరావు పట్టు బట్టెను. సహజోత్సాహ సంభరితుడగు నాగరాజు మన యుక్త వాంఛాత్రికను సాపీత మనియు, అందులకు గుర్యమును తాను భరించుననియు కాలక్రమమున దానినే వినవ త్రిక గ జేసి యెక్కువ యుక్తంబు కృపిలెలెలెనలె నడుపుద మనియు జెప్పెను. నే నెట్లంటిని — మనము ప్రకృతిము విద్యార్థిదశయం దున్నారము. సర్వాంగ సౌప్రమముగు వాంఛాత్రికను ననుపతనన్న మనలో నెవ్వరో యొకరు నాన్కొఅవలెలు చేయువలెను. అందులకు మన రాజు అంగీకరించిన సరియే. లేనియడల నే నొకటి నూచించెదను. ఆ సంఘ పృథ్విలమును ఏ పత్రిక నైన ప్రతివారమును వ్రాయుచుందిము. ప్రస్తుత మీ విధమున జీయువము. నీ యభిప్రాయమేమి రామచంద్రా

రామ:— నామను అదయే ఆచరణయోగ్యమగు మార్గముగ గన్నట్లుచున్నది. అయిన వ్యాసములు ఆంగ్లమున వ్రాయుద మా తేక ఆంధ్రముననా.

నేను:— ఆంగ్లముననే.

నాగ:— ఆంగ్లమున వ్రాసి ఎన్నో ఉద్దఃపఠానికో తెలియదు. మన దేశీయులు వృద్ధి కావాలంటే తప్పక ఆంధ్రంలోనే ఉండాలి. ఆంగ్లంలో ఎంతమాత్రం కూడదు.

నేను:— ఆంధ్రంలో ఉండడమే ఉత్తమంగా కనపడు

రాజశేఖర కావ్యమీమాంస

౧౮
(౧౪ సారస్వతానుబంధము తరువాత)

ఉదా:-

శ్లో. ఖం వ నేకలవింకకంఠవలినం కాదంబినీకంఠం

చర్చాం సారయ తీవ దద్దరకులం కోలాహలై రున్మదం,
గంధం మంచతి సిక్తలాజసదృశం శిశేణ దధా స్థలి
దుర్లభ్యోపి విభావ్యతే కమలినీ హసేన భా సాంపతిః.

కాదంబినీకమగుబలము కలవింకకంఠవలినమై ఆకాశమున
వసించుచున్నది. దద్దరబృందము కోలాహలములచేత అధికముగా
చర్చన సాగించుచున్నదానివలె నున్నది. దద్దరమగుభూస్థలి సిక్త
లాజసదృశమగుగంధమును వదలివెట్టుచున్నది. మార్కండేయ దుర్ల
భ్యుఁడైనను కమలినీహసముచేత విభావించబడుచున్నాడు.
ఇట్లులే తక్కినవానినికూడ నెఱుంగవలయును.

మఱియును:-

శ్లో. శ్రౌష్టికసమయవికాసీ కథితో ధూళికదంబఇతి లోకే,

జలధాసమయప్రాప్తే నవప ధారాకదంబ స్వాస్థ్యే.

ఏష శ్రౌష్టికసమయవికాసియై ధూళికదంబినిలోకముచేతఁ

జెప్పుచుండెనో అదియే అనగా ఆధూళికదంబమే వర్షాకాలము
రాగానే ధారాకదంబముగా నగునగుదా!

శ్లో. ధూళికదంబపరిధూనరదిజుష్టానన్య

రక్తచ్ఛటానురశరాసురిమండనన్య,

దీప్తాయాశ శనిముదో నను నీలకంఠ!

నోత్పలంఠనే సుమరవారిధరామన్య!

ధూళికదంబపరిధూనరదిజుష్టానన్య రక్తచ్ఛటానురశరా
సనమండనమును దీప్తాయాశము లనుపిడుగులను వర్షించుచియు
నగు యుద్ధమును మేఘాదయమునకు పీలకంఠమా! ఏల నీ
పుత్సుకురాలవు కావు?

తుంది కాని ఆంధ్రలో వ్యాసాలు వ్రాసే అంత భావాజ్ఞానం
మనకున్నదా అని సందేహం.

రామ:-ఆంధ్రంలోనే తప్పకుండా వుండాలి. మీరు
తప్పక సంపాదకత్వం వహించి వ్యాసాలు ముఖ్యంగా వ్రాయా
లి. మేము అప్పుడప్పుడు వ్రాస్తుంటాము. మా కిద్దరికంటే
మీరే తెలుసుకుదా బాగా రాస్తారు. మీ లోపలకోపలసిందే.
తప్పదు.

నేన:-మీరు గొప్పబాధ్యతను నాపైన పెట్టుచున్నా
రు. ఇది నాకు నిండా సంతోషకరమైనకార్యమే. కాని ఆంధ్ర
లోకం ఎట్లా మనఉద్దేశ్యాన్ని నాదరిస్తుందో తెలియదు. ఏమారి
కాశ్మీరాలో తప్ప మనలో ఇది ఇల్లా వుందని విచార్య వ్రాసే
వారు గూడా లేరు.

నాగ:-కానియండి మాస్తాం అయితే మనసంఘానికి
పేరేం పెట్టుదామండి 'ధంకా' లేక 'దోలు' అని పెట్టితే
బాగుంటుందా.

నేన:-ఈ భాసంతో కరణ శృవహారం మనకక్కఱ
లేదు. స్పెట్టెటరంటే సాక్షి అని ద్రం అంటే దోలు అని అను
కరించవలసిన అవస్థకట్టింది. అలాటిపేర్లు నాకివ్వం లేదు. సత్యా
శ్వేషకసంఘ మంటే బాగుంటుందా రామచంద్రా!

రామ:-సత్యాశ్వేషక సంఘా? బాగానే ఉంది
అయితే ఏ ప్రతికట ఇస్తాం? ఆంధ్రప్రతికటే గదా?

నాగ:-ఆంధ్రప్రతిక సారస్వతానుబంధానికి వ్రాస్తాం
ఇందుల కందఱ మియ్యకొంటిమి. మా సంఘ ముఖ్యాం
శయము వివి. ౧ ఈ సంఘము సత్యాశ్వేషకసంఘ మనుపేర
జరగకలయును. ఇందుకు నాయకుడుగ శ్రీమత్ సంజా-
గా రుండి ఏతత్సంఘమునకు సంబంధించిన సర్వ వ్యవహారము
లును నిర్వహించు చుండవలెను.

౨. ఏ తత్సంఘ వృత్తాంతమును సంపాదకుడు వారమున
కొక పర్యాయ మాంధ్ర ప్రతికట బంపుచుండవలెను.

౩. రాజ్యాంగవ్యవహారములు సాంఘికసంగ్రహము,
గ్రంథవిమర్శనములు, సాటక ప్రదర్శనావృత్తాంతములు తత్వ
విచారము, సారస్వత విమర్శ గ్రామసీమలవృత్తాంతము, సభా
విషయము, కథలు, మున్నగు విషయములగుర్చి వ్యాసములు
వ్రాయుచుండవలెను.

౪. ఈ సంఘమున నూతన సభ్యులను జేర్చుకొను సభ
కారము మన యధ్యక్షులకు గలిగియుండవలెను.

సంఘము స్థాపితమైనది కార్య ముప్రకమింపబడును.
ఆంధ్రలోకము మా సాహసమును మన్నించునుగాక.

సంపాదకుడు

శ్లో. జలసమయజాయమానాం జాతం యాం,

కార్త మూతి నిగదంతి;

సా శలదిమహాత్మ్యవినీ

గంధాన్వితవట్టుదా భవతి॥

నర్మరూపునం దుదయింమనేజాతినీ (జాతీతిగను) "కార్త
మి"యని లోకులు పరిహాసోత్తలచేత జెప్పుచున్నారో, అదియే
తరద్వయపు ప్రవేశించగానే గంధాన్వితవట్టుదియై మహాత్మ్య
ము గలదిగ నగుచున్నది.

శ్లో. నూలావశ్యాయబిందుద్యుతిదలితబృహత్సోరకగ్రంథిభాజో
జాత్యా జాలం లతానాం జవతపరిమలపావితానాయ,
జన్మంభే, నానాసాంసోపధా నమ్ సపది జలనిధే
శ్శిష్టేశ్వరస్వాపరస్య । జ్యోత్స్నా తుక్కుశపధానమ్
శయన మివ శశీవాగభోగాంక మంభః॥

తేలికయొక్క స్తోకానువృత్తి కూడ అనువృత్తి యని
కొందఱ మతము.

శ్లో. అనూచ్యత తరత్కాలః కేళికీధూళిధూసరైః,
పద్మా తామ్రై ర్న వాయాత శ్చరణై రివ వాసరైః.

తరత్కాలము కేళికీధూళిచేత ధూసరితములై నవియును
పద్మాతామ్రములును అయిన వానరములతో చరణములతో
వచ్చినరీతిగ నూచింపబడెను.

శ్లో. శరద్భవానా మనవృత్తి రత్ర

బాహాసనానాంసకురంభ కానామ్,

హేమంతవక్త్రే యది ద్యౌతేషి

నద్యత్రతే బంధవిధిః కపీనామ్.

ఈ హేమంతవక్త్రమునందు శరత్కాలజనితములగు బా
హాసనములయొక్కయు కురంభకములయొక్కయు అనువృత్తి
కాన్పించినను, కవిబంధవిధి మాత్రము కానరాదు.

హేమంత ద్రువునకును శరద్ద్రువునకును వికల్యమును నిర్దేశిం
చుటలో సమస్తములగు ఋతులింగములయనువృత్తులను చేసికొన
వచ్చును. ఇట్లే వెదలు కూడఁ బ్రక్రియండిగదా:- "ద్వాద
శమాసములను గలది ఒకసంవత్సరము. హేమంతశరద్ద్రువులను
రెండింటిని ఒక్కటిగ సంక్షేపముచేయుటచేత నైదే ఋతువు లని
యును." అని. మరువకదమనకములు పున్నాగపుష్పములు
మొదలగువానిలింగముల ననువర్తించుటచేతను మందానువృత్తిచేతను
మధుమాసమును చిత్రశోభగలదానినిగా రచింపవలయు.

శ్లో. గేహే వాహికయానాం వహతి దమనకో

మంజరీకర్ణపూరా,

నన్మాదః పామరీజాం మరుతి మరువ

కామోదినీ వక్త్రీ మేతి,

ద్యౌభంగమసారస్రమతనురభిశిరాః శిశర స్సాహకాః

నర్పిస్తుంభ శ్శరావేరచయతి చరసో శచకిచంద్రకాశి

మఱియును:-

శ్లో. కుండే మందస్తమాతే మమలినీ వికలః కాతరః కింకరాతే
రక్తాశోకే సశోక శ్శిర మితి వికచే చంపకే మంచితాక్షః.
పాంధ్యః ఖేదాల సోపి త్రవణకటుగటచ్చక్ర
మశ్శేతి ధున్వన్ సోత్పలంత్ వట్టుదానాం
నమధుపక్షిలింపటం కర్పణేన.

కుండవిషయమై మందఁడుగను ముకుళములు గలతమాల
మువిషయమై వికలఁడుగను. కింకరాతేవిషయమునందు కాతరఁ
డుగను రక్తాశోకః విషయమునందు సశోకుఁడుగను, కిచమగుచం
పకవిషయమునందు మంచితాక్షఁడుగను ఖేదాలముఁ డయ్యును
ఆపాంధ్యుడు నమధుపక్షిలింపటం మగు పట్టుదములబృంద
మును ఉత్పలంతుడై ఎగుర్కొ- నెను.

శ్లో. ధునానః కావేపరిసరభువ శ్చందనతరూన్-

మరున్మండః కుందప్రకరమకరందా నవశిరః;

ప్రియక్రిడాకర్ష మృతతమసు మాయాలసరశమ్

లలాటే లాటిసాం లుఠిత మలకం తాండవయతి॥

వాయువేపుడు కావేపరిసరప్రదేశములందుఁ గలచందన
తరువులను కదల్చుచు కుందప్రకరములందు గల మకరందమును
వెడఁజల్చుచు, ప్రియక్రిడాకర్షముచేత చ్యుతమైనకుసుమబృంద
ము గలదియును, ఆమాలసరశమును, అగు లాటిచేతపు యువతీ
మతల్లులయొక్క లాలాటికము అగు అలకజాలమును తాండవించఁ
జేయుచున్నాడు.

ఇట్లులే తక్కిన యనువృత్తినిగూడ నెఱుంగవలయును
గ్రీష్మర్తువునందు విచకిల, కేసర, పాటల, చంపక తుమహునువర్త
నములను ఆంధుగూడ హిమవంతరూజనిత మగు చిహ్నముల యను
వృత్తినిగూడఁ గూర్చుదగునని కొందఱి యభిప్రాయము.

శ్లో. కర్ణే స్మేరం శిరఃం శిరసి విచకిల్యగ్ధతా పాటలిన్యః
కలమాధ్వాశహరః వయితపసితారోభోజనాలంకర్యగ్

సామోదం చందనాం భ స్తనభువి నయనే

మూసమాంజవృష్టే గాత్రం లాలజ్వలార్ద్రం జయతి

మృగద్వీకాం శ్రౌష్టికోవేష ఏషః॥

కర్ణమున స్మేరమగు డికినెనుపూవును శిరమునందు విచకిల
పుష్పమాలికలను కంఠమునందు మృణాళహారమును కరాగ్రము
లందు నల్లకలువతీగలతో నల్లిన కంఠణములును, స్తనప్రదేశము
నందు పరిమళవంతమగు చందనోకమును మూసమాంజవృష్టము
లగు నేల్రీములును, లాలజ్వలార్ద్రమగు గాత్రమును, అను వీని
తో గూడిన శ్రీజయేక్క శ్రౌష్టికమగు వేషము అనగా
గ్రీష్మర్తుసమయములందు చేసికొనెడి అలంకర విధానము
సరోవృత్తమై వర్ణించుచున్నది.

శ్లో. అభినవకుశనూచిస్ఫుర్గి క్షే రీషమ్,

మరువకపరివారం పాటలా దామ కంఠే,

స తు సరసజలార్ద్రోన్మిలిత స్సుందరీకాం

దినపరిణతిజన్మా షో పి వేష శృ కాన్తి॥

చెవియందు అభినవకుశనూచిస్ఫుర్గి యగు రీషమకుమ
మును, కంఠమునందు మరువకపరివార మగు పాటలాదామమును
అగు, అంగనలయొక్క గ్రీష్మర్తుసంబంధమైన సరసజలార్ద్రోన్మి
లిత మగు వేషము ప్రకాశించుచున్నది.

మఱియును ఈరీతిని ననుసరించి తక్కిన ఉదాహరణము
లనుగూడఁ జూపించునది.

ఋతుజనితములగు వృత్తీనువృత్తులు దిక్పాత్రము వానిందు
ప్రదర్శితములు. మిగిలినవి స్వబుద్ధిచేనూహించుకొనఁదగును. కేరతి
మేము ఎంతవఱకని చెప్పగలము. దేశదేశములందు వదార్థస్వరూ
పములు వ్యత్యస్తములగుచుండును. ఆవ్యత్యస్తములగువాని నట్లే
కూర్చక కవినిబద్ధమార్గమునఁ గూర్చుదగును. ఏలయునగా కఃమా
ర్గమే మనకు ఈవిషయమునఁ బ్రమాణముగదా! శోభాంధోగంధ
రసములమాలమునను ఫలార్చనములమాలమునను మనకు పుష్పవి
ములు ఆఱుకధములుగా నుపయోగించుచున్నవని ప్రదర్శితము.
ఈ ఆఱుగాక ఏడవమార్గము ఆనుపయోగియైయున్నది. తూర్పున
పూవులు పూయకాలము ఉత్తరమునందు తేలేకాయలు గాదు
కాలముగాను అట్లువైని ప్రాదతరమగుక్వామము పాకపరిష్కృ
తముగాను కూర్చుదగును. ఇది చెల్లగా పుట్టువానివిషయమునఁ
జెప్పినమాట. తీగలసంబంధములగు ఫలములకు బహుకాలమువృ
త్త్యాసముగ వర్ణింపవలసికలెడు. అట్టివానికి రెండుమాసముల
వ్యవధిని చెప్పినఁ జాలును. పూవులుగాని కాయలుగాని పరివక్త
మునొందుటకై ఈకాలమును అనుసరింపవలయును. ఫలము అం
తర్యావ్యజమని బహిర్యావ్యజమని బాహ్యంతర్యావ్యజమని సర్వ
వ్యాజమని బహువ్యాజమ నిర్యావ్యజమని భిన్నములుగా నున్న
ట్లు ఆఱుకవలయును.

గ్రీష్మపండ్లు మున్నగునవి అంతర్యావ్యజములలోను మో
దాదిఫలములు బహిర్యావ్యజములలోను, మామిడిపండ్లు మున్నగు
నవి ఉభయవ్యాజములలోను కళభాదులు సర్వవ్యాజములలోను
పనసపండ్లుమున్నగునవి బహువ్యాజములలోను నీలకపిత్థాదులు
నిర్యావ్యజములలోను ఉదాహరణములుగాఁ గైకొనఁదగును. ప్ర
బంధములలో ఋతువర్ణనలను మార్పునప్పుడు ఏకద్విత్వాదిభేద
ముచేతఁగాని మొత్తముగఁ గాని వృత్తప్రమముగఁ గాని కూర్చు
వచ్చును. అర్థమార్గమున సంబంధించునప్పుడు కవికి వృత్తప్రమ
దోషము కలుగనే కలుగకపోవుట యట్లుండగ వైవెచ్చువృత్తి
మము అలంకారముగాఁ గూడ నగును.

అనుసంధానసూన్యఁడగుకవి కూర్చు నలంకారము అనలంకార
మగును. సావధానుడై పూర్వపరగ్రంథము ననుసంధిం మకవికి
రూపణముగూడ భూషణముగను. ఇట్లు కాలవిభాగముయొక్క
రీతియును అనువృత్తియును సోదాహరణముగ నిరూపింపఁబడినది.
ఈసందర్భముననే (అనగా కాలవిభాగరీతిలనుఅనువృత్తులు నిర్ధా
రించుటలోనే) కవియగువానికి సాధారణముగా గొప్పవ్యాపా
హమగుచుండును. ఈసందర్భమునందు అరితేరుట గలిగినెని ఆ
కవి మహాకవియై కృతార్థత నొందఁ గల్గును.

ఇది రాజశేఖరీయకావ్యమీమాంసాంధికరణమునందు,

కవిరహస్య మను ప్రథమాధికరణమునందు

కాలవిభాగ మను పదునెనిమిదవ యధ్యాయము.

తేలునుందు

మెల సీసా 1-కి రూ. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాలునలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలను తేలు
కాటువలన విషము నెత్తులలో ప్రవేశించదు. బాధ నరములమెంట్
వెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. మట్టినపోటును
బండపొరుగులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు
గలిగి నీటివలె నుండును. మట్టినపోటు కొంచము మందు పోసిన
బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక
నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింటు నుండదగినది.
అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు - బొంబాయి

“స్వరాజ్య” పత్రిక వైమాననష్టపు
నోటిసు

శ్రీంగం నైవేద్యం అనునాడే పేరును విషయమై
గాని విరాటమును దెలుసుట గాని సమకాలిని గారల ను తీర్చి
చూచి గోపయెను.

మహాత్ముని ఆదేశము

బొంబాయి ఖద్దరు ప్రదర్శనము

శ్రీమతి కస్తూరిభాయిగారు మహాత్ముని సందేశ మునుగొని బొంబాయి వెళ్లిరి

ఈనెల 13 వ తేదీని బొంబాయిలో ఖద్దరు ప్రదర్శన ప్రారంభింపబడినది.

ఖద్దరు ప్రచారమునకు శుభఖద్దరు ప్రదర్శన ముఖ్య పాత్రను వహించుట నిరాశలేషముగా ముని యిప్పుడు బాగుగా స్పష్టమైనది గాని మన మింకను యిట్టి ఖద్దరు ప్రదర్శనములను జరుపవలసినస్థితిలోనే యుండుట చాల వింతవిషయము. గోధుమల ప్రదర్శనము మొక్క జొన్నల ప్రదర్శనము వియ్యము ప్రదర్శనము మున్నగు వాని నిపుడెల్ల జరుపబూనినచో నట్టివానిని మన మెంతయు ధరింపవలెనో మామదు మాకి అట్టిచో ఉపయోగమునందు గోధుమలు, జొన్నలు, వియ్యము మున్నగు వానికి ఖద్దరు ఎటులయి పోవును. మనదేశమున మడు గోధుమలు జొన్నలు మున్నగువానిని భుజింపక మనము స్కాట్లండుదేశము నుండి భాగ్యము తెప్పించి తినుచున్నామా? లేదుగదా! అట్టిచో బట్టలనుమాత్రము మాంఛెస్టరునుండి యు జపాను నుండియు తెప్పించి మనదేశపు ఖద్దరు బట్టలను వల నిరసించవలెను? మతాభిమానులును జాతాభిమానులును యివిషయము చాల శ్రద్ధతో నాలొచింపవలెను. విదేశీ గడ్డలను కట్టుకుండ మన ముండచాలనంత కాలమును మనము విదేశీయుల అధికారమునకు లోబడకతప్పదు. ఇట్టి స్థులభవిషయమును మన ము చేతీంచి చిక్కు సమస్యలలో మునిగి కొట్టుకొనుచుండుట చాల శోచనీయము. స్వరాజ్యమునకు రాజమార్గ మొక్కటియే కలదు. అదియే సూటియగు సులభమార్గము. అదియే శుభఖద్దరు అనగా పడుకున్నాలో చేతిమ గ్గముపై నేయబడిన బట్టలు ఆరాజమార్గమున నడక సాగించువరకును మనమిట్లు ఖద్దరు ప్రదర్శనము లనుజరుపుచునే యుండలెను. కావున నీమాండ్నిప్రదర్శనము జరుపవలెనని జరుగునుగాక యని నేను కోరెదను.

ఆ మహాత్ముని సందేశముగాని శ్రీమతి కస్తూరిభాయిగారు బొంబాయిలో జరిగిన ప్రదర్శనమునకు వెళ్లిరి.

మాలానామమామదాలీ గారు

పుత్రికావియోగము

మాలానా మహమ్మదాలీగారి ప్రియపుత్రికయగు ఆమీనాగారు ఆలిఫురులో చనిపోయిన సంతాపవార్తను వైరాగ్యసంపన్నులును భగవద్భక్తులును దుఃఖినిమగ్నులును మహమ్మదాలీగారే బొంబాయి క్రానికలు పత్రికకు 13 వ తేదీని తంతి వార్తముద్రకముగా ఆలిఫురునుండి తెలియజేసిరి. "మనము భగవంతుని పొత్తుగాన మరల భగవత్సన్నిధానమునకే వెళ్లెదము" అని వారు వ్రాసిరి.

(బొం. క్రా.)

సామాన్య జంతువులనుగూర్చి రహస్యసంఘమువారు కయూల చేసిన నివేదికనుండి కొన్ని సంగతులు బయల్పడినందులకు సోమవారమునాడు కామవ్యవధిలో తిరుగుబాటుద ముద్రించెదట.

అకాలీ సాహదీజత్

జయిటోలో 500 మందిని అరెస్టు చేసిరి

అల్లట లేమియును జరుగలేదు

ఇతర వివరములు

ఈ జరివాగు 8 వ తేదీ మొగాజేరి. అందునాడు అక్కిరెడదాదిభయమునంద నచటికివచ్చెను. అదభయము నకాదు బయటోట వెళ్లునని అదనన తలచిరిగాని అటుల భయక వారునుడ సహాదీజులు విడిచిపెట్టినాడననే అచేసిరి. కోడ్డుల ఒకవం సహాదీజులు దేరాబాదునానికెడుకు 50 అడుగుల దూరమున రెండవక్రూ నెనికులదేరాబాదు చేరుచుండెను.

10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు సహాదీజుల వాత సి.ఘావాలా చేరిరి. అతడుండి, 6వ అచటచేరిరి. అనాటికి జరివారమునచేసిరి. 5వ శ్రీ అచట జరివారమున దిగిల మారుమ్రాగెను. శంభుకాహారాధ్యక్షులు రుతులముగ చెలంగెను.

జయిటో దాడులములను గూర్చిన ప్రతివత్సర మొట్టి ఒకాళ్లుకు దురాబాదు వీధి గోడకు తలవ్వుడెను. నాథా అధికారి యను పోలీసు నూపర్లంబును 9 వ తేదీకి అచటికివచ్చి అగ్రపక్షమున మాది అనినవచ్చి వైద్యకాలనంతను పరిసీరించె నుగా అచట మలేమియును కనబడలేదు. తురికిగా నాథా ఉద్యోగులు (విజ్ఞానకాగ్రహమునాడు వారంటుతేకుండ సోదా చూడవచ్చునా? ఈచ్య న్యాయమేయని యిండియా దొరకన మువారు ప్రకటించెదరా అని చెప్పి లి ఉదాసి మహారు కృపా లదానుగాకు 13 వ తేదీని సి.ఘావాలానుండి వ్రాసిన లేఖ నేను మాజిరించెను.

పంజాబు శాసనసభ సభ్యులు నిన్నువిందుకు వెళ్ల లేదు

"రెండవ జరివారు నేను (14 వ తేదీ) జయిటోలో చేరి దుగాన వాగిరి ఏమనచో తెలియదు, మొదటివారికలె నే యి నాకినాడు వాని గుడ్డక రచనవరమా యను విచారమున నేమెట్టి విచారములకును కాళ్లులు అని తెలిపి పంజాబు శాసనసభ సభ్యులను కిక్కులు నిచ్చి 14 వ తేదీని బాహూవతలో గవర్నరు చేసెన తోల విందుకు వెళ్లుట మానిచేసిరి.

పండిత మాలాభ్యుగారు

జరివారు జయిటోలో 14 మైలు దూరమునని కాగానే పండిత జననమోహన మాలభ్యుగారు పరిందరు ప్రముఖులు ను వారిని కలిసిరి. శిరోవజిసంఘమువారి ఉత్తరువునుచ్చు వరును జయిటోలో వెళ్లవచ్చుననిచటనా గిదిరా యని యడిగిరి. నేడు జయిటోగూరుద్వారమున అఖండపాతమున ప్రారంభించెదమని నేమెను ప్రమాణముచేసిరిమి గాన నేను నేడుజయిటోలో వెళ్ల తప్పదని వారు తెలిపిరి. నిన్న 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు జరివారు జయిటో చేరిరి. రాత్రినూర్చి ఒకగంటసేపు అగి వారిని నాథా అధికారిని రాయవారములు జుగెను. జరివారా మరలం కోప్పగినలేదు. వారిని నుందుకుపోసిత్తిరి. వారు గురుద్వారమును నూరునబయలుదూరమున నుండగా వారిని అరెస్టు చేసిరి అల్లటలు లేమియును జరుగలేదు.

భారతశాసన సంఘ సభ్యుల రాక

భారతశాసన సంఘసభ్యులకు పండితజననమోహనమాలభ్యుగారు వ్యాకర్తాదసింగ్, గలబుసింగ్, తేజీపహాడు భటుగార్లును స్ట్రీటుకొన్నింటి సభ్యులను రం సామయ్యంగారు నేడమూర్తిగా యును యివడుటను నిన్న 14వ తేదీని జయిటోలో చేరిరి. వారు నాథా అధికారి బాన్సునగా రిలో నాలుగంటలసేపు దర్శించి మరలం బిడిగిపో తాంకిరించెదమని బాన్సునగారు తెలుప గా జరి బయటోలో రాకముననే వారిలో న.కా.చించుటకు ఏనుగులు ప్రముఖులును వారికెదురుగా వెళ్లిరి.

50 మందిని అరెస్టుచేసిరి

"జరివారు నురక్షిరముగా నేడు (14 వ తేదీ) జయిటో చేరిరి. మొదటి వారినివిందు అరెస్టుచేసిరి. అల్లటలేమియును జరుగలేదు." అని నిన్న 14 వ తేదీని అమృతసరుగా కండిరా చేసి చాటిపుచేసిరి. అమృతసరుగా నాడకమేమియును కలగలేదు.

అచార్య గిద్దానీగారికి శిక్ష

అచార్య గిద్దానీగారి శాఖాఉద్యోగులు 25 సంవత్సరముల కలిగివున్న శాఖాచరసాలకు కుడిరి అని ఫిర్యాదుల 20 వ తేదీని ప్రతాప యను కత్తికలో ప్ర

మగవాడు గర్భవంతు డగుట

కడుపులోనిద్దరు కవలపిల్లలుండిరి

శస్త్రముచేసి పిల్లలను పైకి తీసిరి

శిశుయాశ్రమమున కెల్లెగారు న.క.ర.మున క.క.ర.మున జాక్విటాబులు యీ నడుమ 22 ఏండ్ల కయకు గల తృతీయాదిన నాకపుకమును జనోదుబబోవిది అనుపేరు గలవాడువచ్చి పోలీసుపుకా భరింకరాని బాధలెగినదని చెప్పెను. వారు కరీషీ పగా కడుపుతోనుండు శ్రీలవంతుడను త ఆకిరికి కడుపు చాల ఎత్తుగానుండెను. దానికి కాగుము తెలియకవైద్యులు శస్త్రముచేయవలెనని నిర్ణయించిరి. విశ్వవిఖ్యాతిగల వైద్యులకునుడ దాక్షుడు హామీగాను శస్త్రము చేయగా ఒక మిక్కిలి పెద్దమెలలిత్తి కనబడెను. దానిలో యిద్దరు మిక్కిలి అందరి ఒకరిద్ద 1) అంగశములును, రెండవ బిడ్డ 6 అంగశములును పొడుగు కలిగియుండిరి. 10 అంగశముల బిడ్డకు రలు, నోరు, మెడ, రెండు దంతములు, ఏప్పడెను. ఎవరుచేరికి అదృశ్యుండెను వానికి పొడుగునాటి గొళ్లునాడునుండెను. 6 అంగశములబిడ్డకు కండ్లుతప్పదులేముగములు నేర్పడలేదు. ఎవరుచేరి మిక్కిలిగట్టిగానన్న రెండుపెద్దకడ్డుమాత్రముండెను. ఈవార్త నిమిషమున నగంబున వ్యాపించి యీ పురుషులవనమును తొలించుటకు వలకొలది పోలీసు కచ్చి. పోలీసువారు వారిని విడుదలచేసిరి.

ఈవైద్యులమునగని వైద్యులు విక్రమజిదిపోయిరి. ఏ మేరూ యూహలనుచేయసాగిరి. "జనోదుబబోవికడుపునాడు ముగ్గురు కవలపిల్లలేయిండురు, వారిలో ఒలిప్పుకగు కడుపు తక్కిన కడుపులద్దరిని తనలో నిడుచ్చుకొని జననమయ్యెను అగుచులిద్దరును 22 ఏండ్లనుడకుపోనుండిరి. అందరినీ నరని కట్టి యిచ్చిదియును కలగలేదు. ప్రపంచమునమున నీబాధలిగినది" అని ఒకవైద్యుడు చెప్పి సమాధానము కొంతయుక్రిము క్రముగా కనబడినది. ఈశస్త్రము చేయుటకులన జనోదు కట్టి ఆపాదమును కలగలేదు. అనితిపుకు వచ్చువారాకోగర్భముకలిగినదని రోము నరమునుండి దోరి యిటాలియానో యననలకు జనవి నెలలో న్యాయార్థము మెడికలు క్రిటిక్ అడుగైదు అను పత్రికకు వ్రాసెను.

నూతన శాసనసభలు- మైసూరు

మహారాజావారు తెరచిరి

(స్వకీయనిలేఖరి)

నూతన రాజ్యాంగనిధానము ననుసరించి యేర్పడిన ప్రతి నిధులసభకు, శాసనసభకు మైసూరు మహారాజావారు 12వ తేదీన జనాభ్యుపాస కోటలో తెరచి ప్రారంభింపవలెను జరిగిరి.

మహారాజావారు రాజిటోలో గుడ్డములబట్టివై వచ్చు నరీ, ఉన్నతోద్యోగులు వారి సభ్యులందరి మండపముద్దకు, రాజిటాసిరి. వారు 20 నిమిషములకుండు ప్రముఖులగు క్వికలెస్సముతో గంభీరోపన్యాసము నింపిరి. విజయ దివాను బహదూరు కె. పి. కుట్టున్న తెట్టిగాని సి. శ్రీనివాసరావుగారు ప్రజల సభి కండిరిరి. ఉపన్యాసానంతరము మహారాజావారు దివానుగారి తో నవ సభకు విడిచిపోయిరి.

టింకలబడిన. ఈ ప్రతికలా మోరులో ఉరుకు భావితో ప్రకటింపబడుచున్నది. ఇన్ని కోటలైసను అసోసి ఏటెడు వెనువారి వార్త కల ప్రకటించేదో తెలియకున్నది గాన వారు సమాధాన మివ్వగనునని కెకల్తా తమరు తి పత్రిక ప్రకటించెను.

శ్రీయుత పరికరుగారు ప్రకటన శాఖాధికారిగా నియమింపబడిరి

కంగు అకాలీ సహాయసంఘమునకు అమృతసరులో ప్రచురణ శాఖాధికారిగా నుండుటకు నియమింపబడిన వాల్లి జోనెపు గారి భార్యకు బిల్లుచేసినందున వారు అమృతసరుకు వెళ్లలాక పోయిరి. ముం యిదితంకు చెప్పపురిలో స్వరాజ్యక్షితు స.సాదకుగానండి. కే.ఎం. పరికరు ఎం. ఏ (ఆక్సఫర్డ్) గారి నాడుకరి భారతకంగు స.ఘావ్యకు డగు మాలానా మహమ్మదాలీగారు నియమించిరి. (ఆ.వై)

జరివారిలో యితరులెవ్వరును రాలేదు

నిన్న జయిటోలో 500 మంది అకాలీజరివారు మూర్తిమే కట్టిగాని ముకటికలె యితరులెవ్వరును వారిలో వెళ్లలేదు.

బెంగాలు శాసనసభ

పరిపాలనశాఖలో కొత్త

పంజాబు శాసనసభ 18 వ తేదిన సమావేశమైనపుడు ప్రథమమున, జనరలు పరిపాలనకాభి (ట్రాన్సుఫర్, రిజర్వ్) గ్రాంటులపై మరల చర్చకావింపబడి, సమ్యక్తులు గైకొనబడినది. కాశీల్దారుల ప్రయాణపుఖర్చుల గ్రాంటునుండి రూ 37,155 మాత్రమే నేడు తగ్గింపబడినది. జనరలు పరిపాలన రిజర్వ్ కాభికు రు 8812,7, 95 ట్రాన్సుఫర్ కాభికు రు 1,83,600 గ్రాంటు కాయపరచ బడినది.

న్యాయపరిపాలన కాఖిల జరిగినచర్చ వివరగినిదిగా నున్నది. రాజకార్యమునకై పట్టిక ప్రాసిక్యూటరుల అధికముగ కర్చుటకు గా ను యీ యే డు ప్ర క్తే కిం ప బ డి న దానిలో రూ 1,00,000 (శీ) తగ్గింపవలెనని లాలా చోద్రాజు గారు సవరణ సుపపాదించిరి. చాలమంది ఉద్యోగతర సభ్యులు సవరణను బలపరచిరి. ముఖ్యముగా నీకు సభ్యులు, అకాలీనాయ కుల కేసులో అనవసరముగా ప్రభుత్వమువారు ప్రబలనమును చెచ్చించుచున్నారని బలికిరి. సవరణ ఓటునకు టెట్టుగా 41, 21 వోటుతో ఓడిపోయెను.

గ్రాంటుపై ఆసమ్మతిని దెలుపుటకు గాను రాయబహదూరు
సేవక్రాము గారు ఒకరూపాయను తగ్గింపవలెనని సవరణ ప్రతిపా
దించిరి, ఈసవరణపై చాలమంది సిమ్మ సభ్యులు, డా. గోకలచం
దనంగ (స్వరాజ్యవాది) గారు దీర్ఘపన్థానము లాసంగి అకాలీ
నాయకుల విషయమునను, గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘము
పైన ఆక్రమచర్యం నొసర్చుచున్నారని డెలిట్రే ప్రభుత్వవిధాన
మును నిరసించి, ఇకముందైన అతీర్థులను నిలుపు జేయవలెనని
డెలిట్రే.

అకాలీనాయకుల కేసు

రా॥ గోకులు చందన రాంగుగారుల విషయమున అకా
లిసాయకుల కేసు నెలకు అనేకవేలు వ్యయముచూపని బలి
కిది. అరెచ్చగాబడుచున్న నాయకులు శిష్కుజాతి యంతటిలో
నుత్తమాత్ములని వేరుగా చెబుపనవలయులేదు. ఇన్ని కేసుల
లోను ఒక్కరైన దొర్జన్యమొనర్చినను కేరము కర్హులుగాలే
దు. రాష్ట్రములో కొన్నిచోట్ల నెక్కడనో కొడిగా కాంతి
భంగము జరుగుటచేతనే వీరిని శిక్షించిరి. కేసులలో ముద్దాయి
లు యిందుకు కేరస్థులుగావచ్చున, గాకుండవచ్చును. అవిష
యముకు న్యాయస్థానములందు విచారించబడవలెను. వీరిని శిక్షిం
చుటలో ప్రభుత్వమువారు న్యాయమొనర్చుటలేదని ప్రజలెల్లత
దలంచుచున్నారు. వీరిని శిక్షించుటవలన ప్రభుత్వమువారు బొం
దులాభము, తమపై తాముదెచ్చుకొను ముప్పునకు సరిరాకబో
వచ్చును. ఈకేసువలన శిష్కుజాతినంపుమేగాక, ఇతరనంపు
ములవారుగూడ ప్రభుత్వమువారిపై యభిమానమును వీడవలసివ
చ్చినది. ఈవిషయమున ప్రజలలోగలిగిన దురభిప్రాయమును తొ
లగింప ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపవలెను. ప్రభుత్వమువారి
ప్రకటనలను ప్రజలు నమ్ముటలేదని మొన్నను గ్రేకు, ఫీఫ్ సెక్ర
టరీగారే సభలోనుడిచిరి. దీనికారణ మేమి ప్రజలకుప్రభుత్వ
మువారిపై విశ్వాసము నశించుటయే. కేసుయొక్క మంచి చెడ్డ
లటుండ, వారిని యెప్పుడును అరెస్టుజేయు చుండుట వలన
లాభములేదు. గురుద్వారా ప్రతిభ క వంపు సభ్యుల లో
కొందరిని అరెస్టుజేయుట తోడనే మరికొందరు వత్తురు. వారిని
గూడ పట్టుకొనినచో యింకొకదరు నేదముగానుండురు. ఈరీతిగా
ప్రభుత్వమువారు విసుగుచెంది తమ యుద్ధేకమును నెరవేర్చు ఓడి
బోవువనకు జరుగుచుండవలసినదే (వినుడు, వినుడు) కాన యీ
కేసును విచారించుటవలన ప్రజలభనమును వృధాగా వెచ్చించుట
తప్ప వేరుప్రయోజనముండదు. ప్రాసిక్యూషను వెంటనే నిలుపు
జేయుట ప్రభుత్వమునకు శ్రేయస్కరము. కేసునకు సంబంధించి
ఉద్యోగులందరు కన్నులువిప్పి పరిశీలనను బాగుగా నాలో
చించి తమ యిప్పటి యనుభవమును గ్రహింతురుగాక.

మరియు ఇహోజనుగారు సవణమును ప్రతిపూలముగా
బలుకుచు, గురుద్వారా సంస్కరణ ప్రయత్నములందు రాజకీ
యోద్దేశ మేమియులేదని ప్రభుత్వమువారికి స్పష్టపరచుచు బాధ్యత
విస్మయమునై గలదని చెప్పిరి. (లేదు, లేదు) ప్రభుత్వము
జారును యీ సభకు గురుద్వారా ప్రయత్నమున కాన
ములగాని చి యీ ఆరెట్టులను నివారించ ప్రయత్నించిరి. ఇట్లు
సభ్యుల స్వయముగా నొక చట్టమును తయారుజేసి, తమకు
దోచిన ఆచారములొక్కములను సలహాను జేసి, ఈ మతము
స్కరణయందు రాజకీయోద్దేశ మేమియులేదని స్పష్టపరచినచో,

రాజీనామం గుట

సా. పూ. మా. 14:-మధ్యరాష్ట్రములు- దీనిని పశ్చిమ
కర్ణాటకము అనబడుచున్నది. ఇది- చిన్నది, పశ్చిమ
సంధ్యద్ దీనిని పశ్చిమ కర్ణాటక మనందున్నది. దీనిని
సంగి. పశ్చిమ కర్ణాటక దీనిని పశ్చిమ కర్ణాటక మనందున్నది. దీనిని
27 వ పేజీలోని దీనిని పశ్చిమ కర్ణాటక మనందున్నది. దీనిని

కె. సి. రాయగారు సి. ఐ. ఇ., యం. యల్ ఏ.

పా.కా.య. మా.పి 14:— "అనిశ్చయ" మిటిసంభవ
 మ. క. పి. రాయ. పి. వి. ఇ. అం. అం. ఏ. గారు నేడు
 పెనాకరి ముఖ్యుల 11.31 గంటలకు ఇచ్చటే వచ్చిరి. మా
 ఉత్సవ సమయమున చట్టము లియ్యట అధ్యక్షులుగా ను
 న్నాడు.

నేలము మ్మునిసిపల్ నంఘము

మహాత్ముని కృతజ్ఞత

“మాతండ్రిగారి సభించిండును నేలము మ్యూనిసిపల
సంఘము వారు చేసిన తీర్మానమును మీరు మా
తండ్రిగారి తెలియజేసిండుటకు వారు సభకువారికి వందన
ములును తెలుపవలెనని మీరు ప్రార్థించుట వాదజూపించి.
మాతండ్రిగారికి నురుగునా ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది” అని
జేతదాము గుంధిగారు వంపర సింఠిరావును విన్న 14 వ తేదీ
బరిగిన మ్యూనిసిపల సంఘభలం ఆద్యక్షుడు వయదగా పట్టి
లు సంతసించిరి. (అ. (వె).

ఆఫ్ గను పభుత్వము

యుద్ధపు ఫిరంగులను తెప్పించుకొనుచున్నారు

అల్లూరదొడ్డు, మార్చి 18:—అక్కడకు ప్రభుత్వమునకు పోవ
లసియున్నవియు బొంబాయిలో నిలువజేయబడినవియు నైన
ఆయుధ సామగ్రిలో విశేషములలో తయారు కాబడిన అనే
కక్షుపాణులు యాద్రో ఫింగరులును ఉన్నవని పరిపరీక్షించి
చెప్పుచున్నది. (ఆ.మె.)

భారత వాగ్మవతిశ్రమకు రక్షణము

టారిఫుబోర్డు వారు విచారిం చెదరు

ధీర్ఘ మః 15:— ౩౯. చారణ్య ఇన్సాగ రీడిమమున భా
 రతకాసుఁడభిలా మాటలాడుచు భాంతరీక్షయ బ్రాహ్మపుత్రుడు
 వక్షిణాశ్రేణ బాహు స్వాపామునంకిగాని విదక్షయ బ్రాహ్మపు
 త్రమునంకిగాని రక్షణ మనసమామయను విషయమును విచారంప
 నలెడి టూపు జోర్డునారి గోయటకు ప్రభుత్వమునాని నిశ్చ
 యంబున కొనిరిని పుట్టించెను. (అ. ౧౭)

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము

పరిశ్రేష్ఠములు బాటబుడిచినందున మెట్రిక్యులేషన్
యందుమీడినట్లు పరీక్షలు కొట్టివేయబడినవి. వేదాంతము లి
యందును. మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష 25-వ మార్చినుండియును,
బాటబుడిచినట్లు పరీక్ష 15-వ మార్చినుండియును జరుగును.
(౨. ప్రె.)

జూలై 14.—ఆనంద్రింగ విమలములను
విచారించుట జూలై 15న నేను శ్రీమంతులను
దేను, చాచుండికాళిను. శాస్త్రమునకు ప్రధానమైనవిమలము
విమలములను.

హరిమహాకవి స్వామి శిష్యుడు శిష్యుని పరమగు
తొలిగింపవలెనని శిష్యుడు గారి తీర్మానము లేవు విచారము
నందును. ౧౩౩వై.

ప్రభుత్వమువారు ఆసలహాలను గ్రహించి ఆరెడ్డులను నిలుపు
తేముడు రని గా॥ శఘ్నుడు చచ్చిపోయెను.

ప్రణామము గాదు, కొందరు కానముల నభిప్రాయించి ప్రార్థించు నపుడు చేరకను వారిస్థాన వర్తకమును కాలమునకు అరెట్లు చేసుకొనడ దని సుప్రసిద్ధుడు చెలిసింగులకు అచ్చమైన చెలికిరి. ఈ చర్యయంతయు అనవసరముగా భావించిరి. నవనా ప్రతి చర్య ముగియక మునుపే సభ చాలింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

అంతే, మార్చి 14:—నేను కామగణితానికి ఆసక్తికలిగినా
మునుపటి చర్చింపబడెను.

వి.నో.ద.మూలచక్రము

ప. దేవు పరుగులను, వానినై పురుషులు చేయుట
యను మెదలకవానికి కందు: నొదముల చట్టును నీనిమాలకు
ధియేయకును వాగ్య: పర్యవముల మెదలకవానికి చేపవల్ల
దు: ట్లు చేయుదని, పాదపురు కాంపు బెలు గారు
ఒక తిక్కానును తెచ్చి, పం దేవు పన్నును మూతము
పుతలి చేయుట కిచ్చుకల్పబ్బ తనవివరమును మూడుకొ
గల్గును మన నేని చెప్పెను. నీనిమాల నుంచేయు ధియేయకునం
దీయు వచ్చుపుట్టుమొత్తము కనుక చేయుటకు తగిది కాదని
యొక వ్యవహరమును జరిగెను. మురిరి ఇనుగొట్టబడుచున్న
వనియు, మూకులకుల రూపానులకొరకు యావశ్యకమును నా
కనము జేసి కలఁత్రాని బనిదనులు లేకుండ జేయుచున్నారని
యొకాంపు బెలు గారు చెప్పిరి.

అంబుల్ దోచాల్లుగాన రిక్తానున కర్తవ్యము.
 తీసికొనుచు యానన్న బంధువాడేను లాభనాశితకము
 చేపెను. ఈపన్నును పొంపుకొల్ప వీలుకాదు. డెయిను నగువు
 చ్చుకొనును, బాతీషు నిక్కాబాకాలకు (కర్తవ్యము చేయవలయును)
 ను నిధిపొడిచి. ఈపన్నును తొలగించుటవలన పోయిన రెండు
 కల మిత్తము తిరిగి యిచ్చియొప్పభుక్త్యుపాది నడుగ బాదు
 బెంగాలుయొక్క ఆర్థిక స్థితిని దలపయిట్టి
 ఆదాయమును పొగొట్టుకొనుట సరికాదు. అనద్యోగ యూప
 యను సభ్యు లీరిక్తానుమున బలపడిరి. బాతీషువాడును నన్న
 కాబట్టివాడును ఓటుచేతుండే నూరుగిరి. తీర్మానముద్దు
 చేయబడినది.

బెంగాలు నియోజకనియమములను మార్చుట
అమోదింపబడెను

6 వలెగా ప్రపంచానికి నిర్మాతను పంపింపజేయును. 5 వ నిర్మాతను ద్వారా సృష్టకాది. అన. సర్వాలుగాక ఒక తీర్మాతను తెలియ.

ప్రభుత్వముకడనుండి 50 అబ్దుర్ రహీముగారు యిట్టి
 శిఫార్సులే వ్రేలు పెకరి గారికి జేయబడినవి చెప్పెను. తర్వాత
 మేకగిరిముగా ఆమోదించబడినది.

బెధూను కళాశాల

ప్రధానోపాధ్యాయురాలు హైదరాబాద్

యుండవలెను-తీర్మాన మా మోదింపబడెను.

ఈ తీర్మానము బి.జన.భ.వా. (వి.క.వా.) గారు
తెచ్చి.

విద్యాంశముం త్రితీతరబుల్ ఫలముల్
వాక్యము శిశ్యానుబంధములని జూపి ప్రస్తుతము
ప్రధానోపాధ్యాయులముగా మునుమునైయు జిగ
యొడంబడిమిద నున్నదియొక్క నమ భాగితాన యి
విషయమై క్రమశిక్షణము వారు విధింతురనియు చాపెను.

తరువాత బానుగారు తీర్మానమును పంపించుకొనుటకు
అనుజ్ఞచేసిరి. ఈ పనుచుంపుచుండ జ. న్యరాజ్యవాది ఆన్య
తర వైద్యులు, తీర్మానము మీదకు తెట్టగా చూపుచి అను
లముగా మీరు నిచ్చుట చేత తీర్మానము మో
ర్తింపబడెను. ఇది రాజ్యోపు పం శవాచమునాటికి చాయదా
వనబడెను.

రాబోవు శాసనసభా సమావేశమున 1924-25 సంవత్సరపు
బడ్డెటు విషయము విచారణము వచ్చును. అప్పుడు సభ్యులగు
మంత్రులగు గ్రాంటును తోరుము. గ్రాంటుబడియందు నిమ
గ్రము 29 పీఠానుబంధము నిరా. రింట్లనుబంధము కర్గి పునునా
1069 శిశ్యాసూత్రము ఉన్నది. శిశ్యాసూత్రమును బడ్డెటు
సంకేతము త్రోసివేయు లెను కర్గి కర్గియై ముఖ్యము
ప్రతి గ్రాంటును నిరా. రింట్లనుబంధము నిరా. రింట్లనుబంధము
నోటికనున్నది నన్నది బాధితము ను బాధితము ఘట్టము
గ్రాంటులను కర్గి: పునునా ముఖ్యము అనియును. అనియును
నోటికను నిర్దియన్నది నిరా. రింట్లనుబంధము విషయము
వచ్చునీ శిశ్యాసూత్రము ను బాధితము కర్గి: పునునా 1069
పున: నోటికను నిర్దియన్నది ముఖ్యము అనియును. అనియును
అనియును కర్గి: పునునా ముఖ్యము అనియును. అనియును
శిశ్యాసూత్రము కర్గి: పునునా ముఖ్యము అనియును. అనియును
ముఖ్యము. ఈమఱ కర్గి: పునునా ముఖ్యము అనియును. అనియును
119 శిశ్యాసూత్రము అన్నది. (అ. వె)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సంవత్సరం మార్చి 15 వ తేది

శనివారము

మద్రాసు హైకోర్టు: అసహాయ వాదులు

మద్రాసు హైకోర్టువారు, అసహాయ వాదు లగు న్యాయవాదులపై దాడివెడలటలో, మిగుల చోరదజ్జాపుచున్నారు. ప్రజలహక్కుల కాపాడుటలో, హైకోర్టు ముందడుగువేయునని ప్రతీతి యుండెడిది. అధికారవర్గపు నిరంకుశత్వమునుండి ప్రజలను రక్షించునను నమ్మకముండెడిది. అట్టివస్తు కము దొరికిపోయినది. న్యాయదృష్టికన్న రాజకీయ దృష్టి ఎక్కువ ప్రబలముగనున్నది. అసహాయవాదు లగు న్యాయవాదులు స్వరాజ్యసంపాదనకై పాటు బాచున్నందులకు, కొందరు జామీను శిక్షనుల క్రిందను, కొందరు రాజద్రోహపు శిక్షనుల క్రిందను, మరొకొందరు క్రిమినలు ప్రొసీజరు 144 శిక్షను నతి క్రిమించినందులకును, శిక్షింపబడుచుండిరి. వీరు స్వ లాభముచే గాక, దేశభక్తిచే ప్రేరేతులయి రనుట నిర్వివాదాంతము. వీరిచర్యలు అధికారవర్గమునకు కంటకముగ నుండియుండవచ్చును. అందుచే వీరు నిర్బంధితులు గావలసివచ్చెను. ఇట్టి దేశభక్తులను ఎట్టి విరోధులయినను గౌరవింపక మానకు. వారియభిప్రాయములలో నేకీభవింపక భావచ్చును. వారిచర్యలను హర్షింపక భావచ్చును. కాని వారిని మర్యాద నిగని, దుర్మితపరులనిగాని, యెవ్వరును ముడువజాలరు. దేశమునకై ఎవ్వరు త్యాగమునలి పెడిరో, వారి నామములే శాశ్వతముగ నిలిచి యుండగలవు. అట్టివారే దేశకీర్తిని చిరస్థాయిగ నిలువగలుగుదురు. న్యాయవాదవృత్తిని వదిలి, స్వాతంత్ర్యమునకై తమసౌఖ్యములను వదులుకొనిన దాసు, నైహూ, మొదలగు దేశనాయకులు దుర్మార్గు లగుదురా?

న్యాయవాదియైనను నీతికిని శీలమునకును భంగము కలిగించెడి నేరమునర్పి శిక్షితుడై యున్న చో, అతని సనదును హైకోర్టువారు రద్దుజేయవచ్చు నని, చట్టమున గలదు. స్వాతంత్ర్యసంపాదనా ప్రయత్నములట్టి నేరములక్రిందకు వచ్చునని, విశాలహృద యులు పరిగణించజాలరు. రజకీయనిర్బంధితు డయిన చిత్తరంజనదాసుగారిని ముక్తపదవిని వహించుటకు బెంగలు గవర్నరుగారే గౌరయం డిరి. ముక్తగానండుట కర్హులయినవారు న్యాయ వాదులుగనుండ నర్హులుగారా? చట్టమునకు విశా లార్థము గనిపెట్టుచో, అసహాయపక్ష న్యాయ వాదులు నిందార్హులుగారిని స్పష్టము గాగలదు. నూతన ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు, అసహాయ వాదలనిన సహించుటలేదు. నిన్నటిదినము సుప్ర సిద్ధనాయకులగు దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, నారాయణయ్యరు, బులుసు సాంబమూర్తి, వెన్నెటి సత్యనారాయణ, కేశవరపు కామరాజు గార్లు సనదులను హైకోర్టువారు రోక్కమాటుగ రద్దు జేసిరి. ఓరుగంటి వెంకట సుబ్బయ్యగారి విషయమున మాత్రమెట్టి ఉత్తరువు నొసగకపోయిరి. వీరిపై మాత్రము కరుణజూపిరి. అసహాయద్యమముతో

వీరి కంటగ సంబంధ మున్నటుల సాక్ష్యము గనుపించ లేదట.

ఈవిషయమై హైకోర్టువారు తొందరపడ నవ సరములేదని, వకీలుసంఘమువక్షమున టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారును, హైకోర్టు వక్షమున అడ్వకేటుజనరలు గారును, హిత మొసగిరి. హైకోర్టు న్యాయాధిపతులు అవసరరాజ్యాటము జేసి రనుటకు సందియము లేదు. నిన్నటిదినము సనదులను కోల్పోయినవాలో, మరల న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించదలచినవారు లేరని తెలిసిన సంగతియే. దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, అసహాయద్యమము పొడసూపక ముందే, తమవృత్తిని వదిలి రని, హైకోర్టు న్యాయాధిపతులకు దెలియ లేదు గాబోలు! దేశభక్తుడు మరల నెన్నడును న్యాయవాదవృత్తి నవలంబింప భారని ఎల్ల రెటిగి యున్నను, హైకోర్టు న్యాయాధిపతులకుమాత్రము గోచరింపలేదు. మిగిలినవారిలో నెవ్వరును అసహాయద్యమము నిలిచియున్నంతవరకు తమ వృత్తిని చేట్ట రనియు, తమ జీవితము సంతను దేశసేవ కొరకై భారభోసి రనియు దెలిసిన సంగతియే. మద్రాసు హైకోర్టువారి యుత్తరువు వీరి కొక్క లాభముమాత్రము గలిగించినది. ఎన్నటికిని, న్యాయ వాద వృత్తిపై వ్యామోహము గలుగకుండుట కీర్ణయ మెంతయు తోడ్పడగలదు. ఇందు వలన వారికేగాక, దేశమున కంతకును లాభము చేకూర గలదు. దేశసేవను మరింత దీక్షతో సలుపుటకు, హైకోర్టు నిర్ణయము వీరిని మరింత ప్రోద్బలపరుపక మానదు. ఆంధ్రదేశమున అసహాయద్యమ వ్యాప్తి కీతీరున తోడ్పడినందులకు మద్రాసు హై కోర్టువారి సంతయు సభినందింపవచ్చును.

తమ సనదులను తిన్యాజేయవలయునని వీరెవ రయినను దరిభాస్తుపెట్టినచో, హైకోర్టువారిమి జేయవలయునని యోచింపవచ్చును. అడుగనిదే బెట్టినదే, న్యాయమూర్తులకింత యాతురమేలకో దెలియకున్నది. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారి సంగతినే చక్కగ దెలిసిరి. సనదును తిన్యాజేయ సంతవరకు, న్యాయవాదులు తమవృత్తి నభ్యసించుటకు వీలుండదు. అట్టితరి, హైకోర్టువారు భయపడ నేల? సనదును తిన్యాజేసినపుడు, ఈప్రశ్నను గూర్చి విచారించుట కవకాశముండునని, అడ్వకేటు జనరలుగారుగూడ హితమొసగిరి. కాని ప్రధాన న్యాయాధిపతి విహితము నాలకింపకపోయెను. మీదుమిక్కిలి ఇంతటి యాలస్యము జరిగినందు లకు, న్యా కూట్సు ట్రాటరుగారాగ్రహము జూపిరి. సనదులను రద్దుజేసినటుల ముందు వెనుకల నాలో చింపక నుత్తరువెచ్చిరి. సనదులు రద్దయినవారు, మరల నెన్నడయినను దృష్టిని మార్చుకొని పశ్చాత్తాపము జూపి, న్యాయవాదులుగ జేర్చికొను డని ప్రార్థించుచో జూడవచ్చుననిమాత్రము, కూట్సు ట్రాటరుగారనగ్రహించిరి. తాముజేసినది నేరమని దలచి పశ్చాత్తాపము జూపవలసిన యవసరము వీరికి తటస్థించునని యనుకొన వీలులేదు. హైకోర్టువారిచే గౌరవింపబడిన దేశభక్తులు, ఆంధ్రులగౌరవమున కిదివరకే పాత్రులయినను ఇప్పుడెక్కుడు పాత్రు లయి రనుటకు సందియములేదు. ఎట్టి తోకలు లేకనే, వెంకటప్పయ్య, సాంబమూర్తి, సీతారామ శాస్త్రి, సత్యనారాయణ, కామరాజుగార్లి కమీద నిండు తేజముతో వెలుంగ గలరు. నాయకులుగ నుండగినవారెవరో, హైకోర్టువారు నిర్ణయించిరి. ప్రజలు వీరిని సముచితరీతిని గౌరవించుటయ గాక, వీరి యాదేశముల ననుసరించి నడుచుట ముఖ్యము. గాంధీమహాత్ముడే ఎల్లరకు గురువీతమై వెలయుచున్నారు. వారి యుపదేశముల ననుష్ఠించు

టకే, ప్రెనాయకులు స్వీయసౌఖ్యముల గోల్పోయి, అగ్నితల్లి మగు సువర్ణముభాతి మలిన రహితులై ఎక్కుడు వికాసస్ఫూర్తి గాంచుచున్నారు. ఆంధ్ర దేశమున కట్టిపారు, పెట్టుని కోటవలెనుండి, జాతీయ నిర్మాణమునకు తమ శక్తిసంతను వినియోగింప గలుగుదురు. దేశసేవదప్పు వేరొక బనిని పెట్టుకొన కుండుటచేతను, ఇతర యాకర్షణములను హైకోర్టు వారినుగ్రహించి దీసివైచుటచేతను, వీరు నిశ్చల చిత్తులై యువబడి దేశమును నడుపగలరు. హై కోర్టు నిర్ణయమువలన ఆంధ్రమాత ధన్యురాలయి నది. వీరి సహాయము గైకొని, ఆంధ్రులు జాతీయ నిర్మాణమును తడోదీక్షతో నిర్వహించుట శ్రేయస్కరము. ఆంధ్రనాయకులను గౌరవించుట కింత కన్నను ఫలప్రదమగుమార్గ ముడజాలదు.

రెండవ జయితోయాత్ర

రెండవ అకాలీజిత జయితోకు సుఖముగ జేరే ననియు, ఎట్టియల్లరియు జరుగలేదనియు, అధికారులీజితదారుల సందరను అరెస్టు జేసి నియు దెలియుచున్నది జయితోయాత్ర శాంతముగ నెఱవేరినందులకు, దేశ మంతయు సంతసింపక మానదు. అకాలీలు అహింసాబద్ధులు గానిచో, యానూరేల దార్శన్యమునకు భూసరయి? అకాలీల ఇగ్రిదియ నిగ్రహశక్తిని గూర్చి దేశమున కెట్టి సందేహ ముండజాలదు. వారు హింసకు ప్రోద్బలము గలిగించి రని, ప్రాజ్ఞులు విశ్వసించజాలరు. తమకు గలిగిన నష్టములను పాటింపక, అకాలీజిత తన ధర్మము సమారు జయప్రదముగ నిర్వహించినందులకు, దేశము వీరి సభినందింపక మానదు. శాంతముగ బోయి గురుద్వారముయొద్ద నారాధన సలుప దలచిన అకాలీలను, నాభా అధికారులు అరెస్టు జేయుట మిగుల క్రూరము. అకాలీలు తమ గ్రంథము సారాధించుటకు స్వేచ్ఛానకాశము సెనగవలయునని, మాలవ్యాప్రభృతు లెంత హిత మొసగినను, హాయిలీగా రంగీకరింపరయిరి. అకాలీలు నిర్బంధములకు జంకరని ప్రపంచమునకు వెల్లడియైనను, అధికారులు తమప్రాతపద్ధతుల మోగుచున్నారు. అహింసాదీక్షను విడనాడక, అకాలీలు తమకార్యములను సాధిచుచో, వారికి విజయము ధృవమగును. ఇదివరకే వారు హిందూ దేశమున కంతకును సత్కాగ్రహమునందు మార్గ దర్శకులయిరి. ఈమారుగలిగెడి విజయము, వారి కీర్తి ప్రతిష్ఠలను మరింత వృద్ధిసేయక మానదు. అకాలీల స్వహతరక్షణ ప్రయత్నములకు, తదితర మతస్థులందరునుశక్తి వంచనలేక తోడ్పడుట యవసరము. వివిధమత సంఘములవారును, పరస్పర ప్రేమను గనుకటచుచు, కష్టకాలమునం దొకరి కొకరు తోడ్పడునపుడే, భారతజాతీయత బలపడును. కేవలము ఒడంబడికలు, పరతులు మొదలగు వానివలనగాక, హృదయ నైర్మల్యము, భావపరివర్తనము, సాదర ప్రేమవలననే, హిందూదేశమునం దన్ని సంఘములవారును కలసిమెలసి యుండగలరు. జాతైశ్వర్యతను చేకూర్చుటకు మహాత్ముడవలంబించిన మార్గమిదియే ఈమార్గమును బలపరుచువారు ధన్యులు. స్వార్థపరత్వమును మాని, జాత్యభ్యుదయమునకు పాటుపడువారే, దేశపుముక్తికి దోడ్పడ గలుగుదురు. కాంగ్రెసు అకాలీ సహాయసంఘముపక్షమున బనిచేయుచున్న ఆచార్యగిద్వాసి గారు నాభాలో నిర్బంధితులగుటచే, వారిస్థానమున జార్జిజోసెఫ్ గారు నియమితులయిరి. కాని, వారు అనివార్యకారణములచే వెడలలేకుండుటచే వారి స్థానమున నిదివరకు "స్వరాజ్య" పత్రికాసంపాదకు

భారతశాసనసభ

జేవరలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ గ్రాంటుపై చర్చ

డిల్లీ, మార్చి 14:—ఈ దినమున భారత శాసనసభలో ప్రశ్నితరముల యంతరము గ్రాంటులపై చర్చ తీరిగి ప్రారంభింపబడినది. ఈ దినముతో గలసి ఇంతవరకు 20 గ్రాంటులమీద చర్చ జరుగవలసి యున్నది.

రామచంద్రరావుగారు

రామచంద్రరావుగారు, విద్య, భూములు, ఆరోగ్యశాఖ గ్రాంటులందు రు 10 లను నామమాత్రము తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి, విద్యాశాఖకు భివృద్ధి చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నదని తీవ్రముగ నిరసించిరి. సివిల్ వెటెరినరీ, అటవీ, జియాలజికల్, సర్వే, మైనింగ్ శాఖలలో అభివృద్ధి మాంద్యమునగుంచి గూడ విమర్శించిరి.

“కూలీ” అనుకదమున కాక్షేపణ

సర్, శివస్వామి అయ్యగారు, ప్రభుత్వమువారి లెక్కలలో “కూలీ” అనుపదము నుపయోగింపరాదని యాక్షేపించెను. ఈపదమును, నీచుగు నర్థములలో నుపయోగించెదననియు, అపదమున కట్టివాసనగూడ గలవనియు “పనివాడు” అనుపదము నికమీద నుపయోగించుచుండవలెననియు వీరు నడిపిరి.

జోషిగారు, యూనివర్సిటీ విద్యకన, సెకండరీ విద్యకును ప్రభుత్వమువారి లెక్కల ప్రాముఖ్యత నొసగువానిననియు, తమ పరిపాలనలోని ప్రజేతములలో ప్రాథమిక విద్య కొరకు ప్రయత్నించుట లేదనియు నాక్షేపించెను. సరిహద్దు ప్రాంతములలో, విద్యాభివృద్ధివలన గుంపులను శాశ్వత మొనగవలెననియు అందులకు గా నెక్కువభనమును వెచ్చింపవలెననియు జోషిగారు కోరిరి.

యమునాదాను మెహతాగారు, బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయములలో ప్రవేశమున సంపాదించుటకు భారతీయులు పడుచున్న కష్టములను గురించియు, ఆచుటనున్న విద్యార్థులందు గూఢచారమునంది వారిని గురించి ఆధికారులు రహస్యముగ నన్వేషణల నొనర్చుచున్న విషయమును చెలిపిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులు

సర్, నరసింహశర్మ, మాంటాగూ టెట్లగారు, ప్రభుత్వ చర్యలను కనుగొనుచు, ఈసంవత్సరమున విద్యాశాఖలో వెట్టి యభివృద్ధియు నొనర్పకుండుటకు ధనాభవమే కారణమని చెలిపిరి. వ్యవసాయ విద్య ను గురించి మాటలాడుచు చూచు పాలోన్నత విద్య నొసగుటకే ట్యాటులొనర్చబడెనని శర్మగారు చెలిపిరి. గత మూడు వత్సరములలోను చాలరకీకాఖ భారతీయులకు నొనర్పబడెను. భనము లభింపగనే, ఎక్కియేలు ఎంజనీరింగు బ్రాంచియొక లేర్పరచబడును. అందు సంపూర్ణముగ వననాయపు తల్ఫీ దొంగుటకు వీలు గలుగును. సివిల్ వెటెరినరీశాఖను గురించి నడుపుచు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు భనము నొసగెడితే కచ్చినంతనే, సివిల్ వెటెరినరీ బోర్డువారి నూచనల ప్రకారము, ఈ శాఖకు ఆవరము సాధనసామగ్రియంతయు నొసగుబడునని శర్మగారనిరి. అటు వివిధ్యనుగురించి నడుపుచు, సాధనసామగ్రి యంతయు కనుకూడినతోడనే, డేరాధూను కలకాలంలో దిక్రూట్లకంవర ను తరిఫీ దొంగబడునని నడిపెను. విద్యాశాఖవిషయమున ప్రభుత్వమువారు ఊక కూర్చునేదనియు, గత రెండు వత్సరములలోను విద్యావ్యయము ద్విగుణ మొనర్చబడెననియు నడిపిరి.

సర్, అబ్దుల్ కాయుం:—గతవత్సరము, పబ్లికేషన్ల సరిహద్దురాష్ట్రమున 5 వాతకాలలు తొలగింపబడిన విషయము ప్రభుత్వమువారికి చెలియునా.

శర్మగారు:—ఆ విషయము నాకు చెలియునని జెప్పుటకు చాలకోచించుచున్నాను. ఆ విషయముల సరివెట్టిటకు గా నట్లుజేయవలసి వచ్చెను.

తరువాత శర్మగారు లిట్లను కమిటీ నివేదిక ప్రభుత్వమువారికి జేరునని చెలిపిరి. ఈ విషయమును చర్చించుటకు మేము సమున సిమ్లా జరుగు సభలో పాల్గొనుటకు రావలసినదని విశ్వవిద్యాలయప్రతినిధుల కోరితిమి. అర్హతగల విద్యార్థుల కాంగ్రెజుదేశమున విశ్వవిద్యాలయములలో ప్రవేశించుటకు వీలొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారి ట్యాటులు యవలెందరి. గూఢచారము నందుపర్యంత పూర్వమేగాని ఇప్పుడులేదని శర్మగారనిరి.

సర్, మహమ్మదు షఫీ

సర్, మహమ్మదు షఫీగారు తాను రిక్తి సంవత్సరముల విద్యాశాఖ సభ్యుడుగ నున్న కాలములోను విశ్వ

విద్యాలయముల సంఖ్యద్విగుణ మొనర్చుటనని నడిపెను. ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధిగూడ పూర్తిగా గమనింపబడె ననెను. అందుచే ప్రాథమిక విద్య నిర్లక్ష్య మొనర్చబడెనని జోషిగారు నడుపుట న్యాయముగ లేదనిరి. అంతయు గాక సరిహద్దు పరగణాలలో ప్రాథమిక విద్య యాచితముగ నొసగుబడుచున్నదనియు, స్థానిక ప్రభుత్వములు దలచుచో నిర్బంధ విద్య నొసగుటకు గూడ నేర్పాటు లొనర్చబడెనని యు షఫీగారు నడిపిరి.

బట్లగారు ఎక్కియోట్టికలు శాఖను గురించి నడుపుచు ఇక నేడువత్సరముల తరువాత పరిణామ కాలమున నెట్లుబడిగి నదియు సింహావలోకన మొనర్చబడునని నడిపెను.

తరువాత కొంత చర్చ జరిగెను. అంతట ప్రతివాదనము నుపసంహరించుకొనబడెను. సభవారంతట నల్పాచరములేచిరి.

సంగ్రామ కా ర్యాలయము వారితో వ్యవహారములు

సర్ శివస్వామయ్యగారు

అల్పాహారముల తరువాత సర్ శివస్వామయ్యగారు భారతప్రభుత్వమువారికి, సంగ్రామ కా ర్యాలయము వారికి వివాదములొనర్చు గొప్ప గొప్ప మొత్తముల గురించి నడిపుచు లండనున కొక రాయబారిము పంపవలెనని కోరెను. హాయిగ్ గారు లండనునకు జన నుండినయు ఆస్పదాతడు రాయబార వర్తమనుకు నాయకత్వము వహించునని యాంతుచుంటిని నడిపెను. భారత కా ర్యాలయమువారి లెక్కలను పట్టిప ఆకాంటు కమిటీవారిచే పరిక్ష జేయించు చుండవలెననియు భారతేశము లోని బ్రిటిషు సాల్టల విద్యకొర కగ చున్న మొత్తమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి లెక్కలనుండి యొసగువలెననియు, వెన్నెముల మొత్తమును భారత కా ర్యాలయమువారు భారతీయ మైనా కమిషనరుద్వారా చెల్లించుచుండవలెననియు నూచించిరి.

రామచంద్రరావుగారు

భారత కా ర్యదర్శిగూడ బ్రిటిషు మంత్రివర్గమున నొక సభ్యుడే ననియు రెండు దేశములకును వివాదము గలిగినపు డట్టి భారత కా ర్యదర్శి భారతదేశ కుట్రల కొరకు పూర్తిగాపోరాడ లేదనియు రామచంద్రరావుగారు నడిపిరి.

సర్ పురషోత్తమ దాసుగారు దాను ఏబదివత్సరముల నండి కమనించుచుంటినియు భారతప్రభుత్వమువారిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని వివాదముగలిగిన విషయములలో నొక్క సందర్భమున మాత్రము భారత ప్రభుత్వమువారికి న్యాయము గలిగెననియు, అందుచే నీ రెండు పక్షములవారును కమాధానమునకు వచ్చినతరువాత దాని నాచరణలో నెట్లకపూర్వము భారత శాసనసభవారి యెగుట గాని, ఆ క క స్థాయి సంఘము యెదుట గాని యుండవలె ననియు పురషోత్తమదాసుగారు కోరిరి.

సర్ బెసెలుబ్లాకెట్లు

ప్రభుత్వమువారి రిషయములలో కక్షింత నుపయోగించి పనిచేసెదననియు, ఈ వివాదముల త్వరలో పరిష్కరించుట కితరులంతనే దాముగూడ చాలనాతురతతో నుంటిమనియు బెసెలుబ్లాకెట్లుగారు నడిపిరి. పరిష్కారము భారతదేశమునకు న్యాయముగ నుండనట్లు జూచెదము. ఈవిషయముల నిర్ణయించునధికారము సభాయుతుడగు భారతకార్యదర్శికి మాత్రమే గలదు గాని, భారతకార్యదర్శి కొక్కనికేలేదు.

రామచంద్రరావుగారు:—సభాయుతు డగు భారతకార్యదర్శి డెట్టి వివాదములలో, బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారివై విజయమందగలదని ఆధికసభ్యుని యర్థమా?

సర్, బెసెలు:—సభాయుతుడగు కార్యదర్శి క్షేమము ను నిజముగ ధికారము గలదు. డెట్టి విషయములలో సమాధానముల నొనర్చుకొనుటకు ముందు భారతప్రభుత్వమువారు భారత శాసనసభవారి యను తిందుట కెత్తించుటకు చట్ట సంబంధముగ నాటంకములు గవు. అంతయే గాక, ఈసభలో ప్రభుత్వ పక్ష మధిక సంఖ్యాకపక్షముగ లేదు. అంచే వారి యొడంబడిక యంగీకరి పడునని యెంచుటకు వీలులేదు. ఈ వివాదముల రిషాయముల విషయమున సభవారికి వివరము లెన్నిటిని చెలియజేయుచునే యుండును.

గౌరవగను భారత కార్యదర్శి ఆను తి నొసగిన వ్యయములను, భారతదేశీయగామునుండి చెల్లించుచుండుటచే, అట్టివ్యయమునకు శాసనసభవారి యనుమతిన దనక్కరలేదని ప్రశ్నించెను. ఈవిషయమున సంస్కరణలనల పట్టవిషయక అభ్యంతరములు మారిపోతదా?

ఆధికసభ్యుడు:—మారలేదు.

పారిశ్రామిక శాఖ వ్యయము

కార్మిక శాఖలో పారిశ్రామిక శాఖయందు వ్యయముగ తగ్గింపవలెనని జోషిగారు యపాదించి కార్మికుల స్థితికి వి

వాదమును జెలుపుచు (లేబరుబీరో) నొకదాని నేర్పరుపవలెనని కోరిరి కార్మికవివాదములలో పరిష్కారముల కుదుర్చుట కొక నిర్మాణము నేర్పరుపవలెను గట్టిదీక్షిల్లచే పనిజేయుపరాదని నిషేధించవలెననిరి. పనిలేనివారి సమస్యను బాగుగా విచారించవలెననియు, పనులను సంక దించు విజిన్సిల నేర్పరుచుటను గురించి ఆగోచింపవలెననియు కోరిరి.

చననలూలుగారు కార్మికుల దినవేతనముల నిర్ణయించి, అంగ్లదేశములో వేతనములలో సమానము జేయవలెననియు, ప్రస్తుతము పనివారిస్థితి చాల క్షేలమైయున్నదనియు, ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు విచారణ యొనర్చువలెననియు నడిపిరి.

సర్, పురషోత్తమ దాసు ధామారు దాసుగారును, కోకు గారును, పారిశ్రామిక యజమానుల యెడల న్యాయముగ నుండే వలసినదని కార్మికుల పక్షమున వాదించినవారిని కోరిరి. యజమానులు, కార్మికులు యభిప్రాయముల గమనించి వానిని సంత్వేపింపవలెనని నుండదనియు కాని, కార్మికులు మాత్రము యజమానులయెడల న్యాయముగ నుండవలెననియు వారు నడిపిరి.

గౌ. ఎ. సి చటర్జీగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున మాటలాడుచు, కార్మిక వ్యవహారములలో దాము చాల క్రోధపుచ్చుకొనమంటి మని చెలిపిరి. కార్మికుల పరిహారము శాసనము నందు లకుదాహరణము కన్పరచి, ప్రభుత్వమువారి రుతకంటె నెక్కువ యొనర్పజాలక పోయినయెడల కొన్ని ఇబ్బందులు మాత్రమే అందుకు కారణమని నడిపెను. వివాదముల పరిష్కరించుటకు సంఘములు మొదలగువాని సందర్భమున తమకూచనలు ఇంకను పరిపక్వముగాలేదని చెలిపిరి. తరువాత గ్రాంటును తగ్గింపవలెనని గోరు ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

నైనిక శాఖవ్యయము

రామచంద్రరావుగారు

తరువాత నైనిక శాఖ వ్యయమున కొంత మొత్తమును తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి రామచంద్రరావుగారు చాల యుత్సాహపూరితముగ చర్చను ప్రారంభించిరి. ఈచర్చ జరుగుచున్నప్పుడు, పట్టణములకును గొప్ప యుత్సాహతోనూ నడిగాలి ప్రారంభమయ్యెను. దానివేలకనే వకశక్తివాసతో పెద్ద తుపాను ప్రారంభించెను. అందుచే, చర్చలోని వివరములను వినుట సాధ్యముగాలేదు. రామచంద్రరావుగారు, కాపిలేషను చార్జీలనుగుంచి చాల ప్రశ్నల నడిపిరి.

సర్ శివస్వామి

శివస్వామి అయ్యగారు నైన్యమును భారతీయుల పర మొనర్చువిధాన మెట్లు జరుగుచున్నదియు వేరముగ చెలుపవలెనని యడిగిరి. భారతీయులు, శత శి ష్టి దళములలోనికి దీనుకొనబడిరని నే నాధిపతి నడిపిన వాక్యములతో దానుసంతృప్తిపడదలాల ననియు, ఈ శాఖలో భారతీయులు, బంటె, తోలుపనికంటె నెక్కువయొక్కములలో లేరనియు నడిపెను. భారతీయులను గన్నుగ దీసికొనిరా యను విషయమును నెలపవలెను. ఈ ష్టిదళమును భారతీయులకు నొనర్చుట కెట్టి ప్రయత్నము లొనర్చబడుచున్నవి? నైనికశాఖ రు వివరముల హాస్యముగ నుంచగ ప్రజలందరికిని చెలియునట్లు బహిరంగపరుపవలెను, నిమానశక్తియులకును, శతశి ష్టిదళములకును భారతీయులను తయారుజేయుటకు గాన ప్రత్యేకముగ కొన్ని యూనిటలు నేర్పరుపవలెనని శివస్వామిఅయ్యగారు గోరిరి.

కర్నలు గడ్డిగారు మిటెరీ. మెడికలు శాఖయందు మిత వ్యయమును గమనింపవలెననియు, కాని, సంగ్రామ కాలమున నె తయో నేవజేసిన ఇండియను మెడికలు డిపార్టుమెంటును క్షేలమొనర్చవలెననియు గోరిరి.

నైనిక కార్యదర్శి

నైనిక శాఖ కార్యదర్శియగు బర్నెసుగారు తరువాత మాట్లాడిరి. కాపిలేషను చార్జీలను గురించి ఇంచిత్ర సంఘమువారు విచారించిరి. ప్రభుత్వమువారి వ్యక్తీనండియు నీ విషయమును తీవ్రముగా విచారించుచున్నారు. నైనిక, ఆధికశాఖలవారి సమస్యలో చాలా చురుకుగా పని జేసెదరు. తరువాత బర్నెసుగారు వేర్వేరు సభ్యులు గావించిన ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. శతశి ష్టిదళవిద్యయందు ఉన్నత విద్య నొసగుట గాన, భారతీయుల న ఆ ర్మీల రీ మూ గు లు లోనికి జేర్చుకొనుచున్నారు. శతశి ష్టిదళమున బంటెలు లేవు, ఎడ్జులేవు. ఈవిషయమున సర్, శివస్వామి అయ్యగారు నడిపిన వాక్యములు, కారణము లేదు.

ప్రతిపాదన నెక్కుట

తరువాత రావుగారి ప్రతిపాదనను వోటులకు వెట్టిగా నెక్కిన.

రవ్వలకు విల్లి యమ్మగారి "భారతదేశ సాంకేతిక చరిత్రలు"

జనరలు అడ్మిరల్ వీరక్రింద గ్రాంటునధికారి యంగీకారమును బహుమతి పూర్వము, దొరస్వామి అయ్యంగారు, ప్రతివత్సరము పాల్ మెంటు వారితో నివేదించుటకు గాను భారతదేశ పరిపాలనను గురించియు, పరిస్థితులగురించియు, రవ్వలకు విల్లి యమ్మగారి చేత చేయబడిన యంతులలోని యంతయులను కొన్నిటిని ఖండించి, భారతదేశ పరిపాలనను బాగుగా నున్నదా చెడుగా నున్నదా, ఒకమాదిరిగా నున్నదాను వివరమున దాను పట్టుపట్టుటలేదనియు, భారతదేశమున జరుగుచున్న స్థితి గతులగురించి, నిజమగు చక్రము పాల్ మెంటువారికి నివేదించవలెననిగాని, బ్రిటిష్ ప్రజలకంటెలో దుమ్ముగొట్టుటకు యత్నింపగాదని అయ్యంగారు నుడివెరి. రాజోవు ఎన్నికల భయముచేత భారతదేశాననభాసభ్యులు ఉప్పుపన్నును విరాళించిన ఆగ్రంథమునందు నుడువుట ప్రాతభాసనభ్యుల నవమానపరచుటకులె వేరుగాదు. గాంధీగారినిగురించియు, అహింసాద్యుగమునుగురించియు, అకాలీయభ్యుదయను గురించియు, సంపదలపడిన నాక్యములు కొన్ని మిక్కిలి సత్యములములగ నున్నవి. ఒకవిధ నిట్టినివేదికమును పాల్ మెంటువారికి నివేదించుటకు పూర్వము, దానిని పరిశీలించుట కీసభలోనిభ్యుల యవసరము నొకదాని సేర్పరుపవలెను.

సర్. మాల్కము హెయిలిగారు, దొరస్వామి అయ్యంగారి యవసానమునకు ప్రత్యుత్తర మీయ నెంచలేదని నుడివెరి తరువాత గ్రాంటు అంగీకరింపబడినది.

ఇతర గ్రాంటులు

అడిబు, న్యాయపరిపాలన, జైలులు, క్షితులు, పోలీసు, పోర్టులు వైలచేజి మొదలగు కాఖుల గ్రాంటులపై కొంతవర్ష జరిగినతరువాత తగ్గింపులు లేకయ్యేయం గీ క రం ప బ డె ను. తుదికాఖుగ్రాంటునందు బోషి గారు కొంత తగ్గింపలే నని గోరి, సీమెన్సు క్రొటుమెంటు కమిటీవారి నూచనల నాచరణలో పెట్టవలెనని కోరిరి.

సర్ చారల్స్ ఇమ్మగారు ప్రత్యుత్తర మొనగచు, ప్రభుత్వమునా రివియమున బొంబయి బెంగాలు ప్రభుత్వములతో చర్చించి, ప్రస్తుతమునకు బొంబయిలో నెట్టి మాన్యున నొనర్చుకంటును, కలకత్తా పోర్టులో మాత్రము కొన్ని యభివృద్ధుల నొనర్చుటకు నిశ్చయం కొని రని చెప్పెను.

సర్. కాంబెలు కోట్సుగారు, బెంగాలు రాష్ట్రము పోలీసు కాఖు దేశమున నొనర్చు ప్రయత్నమును ప్రభుత్వము వారు కడలకొనిరాయని యడగగా, సర్ చారల్స్ ఇమ్మగారి విషయమున నెట్టినివేదికమున నొనర్చుకొనలేదని నుడివెరి.

అంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి రేపు సమావేశమగును.

అ|| ప్రె||

హైదరాబాద్

కార్యనిర్వాహక సంఘము

సికింద్రాబాదు, మార్చి 12:—ఈదిగువ కార్యనిర్వాహక సంఘము నేర్పాటు చేయబడునై బాషుగా రాక పూర్వము నొనరిరి:—నవాబ్ టిలాల్ జంగు బహదూర్ బి. యే., పబ్లిక్ కమ్యూనికేషన్, నవాబు నైజామాజంగ్ బహదూర్ బి. యే., ఎ. టి. టి. వి. టి. రాజకీయభ్యుదయ, నవాబ్ హైదర్ నవాబ్ జంగు బహదూర్ (ఆర్థికభ్యుదయ) కాసుకాఖ కార్యదర్శియు న్యాయపరిపాలనకు అనుబంధముగా క. జి. (ప్రజాచారి బి. యే. బి. యే. గారు హైదరాబాదు కాసన సభ ఒక నెలలో అభివృద్ధి చేయుటకుదానిపై తమ యభిప్రాయమును చెబుతుంటును నిజమింపడినది.

రివరెండు డాక్టరు థుమూండుగారు

ఈనెల 20-తేదికి కాకినాడ చేరెదరు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉదారమతమునకు భగవంతుని కార్యదర్శి యగు థుమూండుగారు ఈనెల 20-వ తేది ఉదయము మొయిలో కాకినాడ చేరెదరు. 21-వ తేది సాహంకాలము మొయిలో పురల సభనుండి బయటపడెదరు. 20-వ తేది సాయంత్రము ప్రభుమాండుగారి సభ్యులగుటకు పురస్కారమును 21-వ తేది ఉదయమున ప్రార్థనకును అది కాకినాడనుండి బ్రహ్మశ్రమాజ కార్యదర్శి నేడు తిరిగి రుంపెను.

సంస్కరణల విచారణ సంఘము

జాతీయవాదులు- ప్రభుత్వము

భారతదేశాననభలో ప్రశ్నలు

ధీర్, మార్చి 14:—ఈదిగువ భారతదేశాననభయం ది క్రింది ప్రశ్నలపై ముగిసెను.

సంస్కరణల విచారణసంఘము

సర్ మాల్కము హెయిలిగారు నుడివెరిగారి ప్రశ్నలపై ప్రత్యుత్తర మొనగచుట నిజమని చెప్పెను. సంస్కరణల వాదనలలో పెట్టుటకుంటి లోకములగురించియు, అభివృద్ధికోసము మార్పులను రివియం చేయవలెను మిమింపబడును సంఘము యొక్క స్వభావమును గురించి, ఈసభలో పిలువబడి, 13 తేదిలో చెలిపిన దాకం 'టె నె ట్టు' చి దె ట ప గా ల ను. వి చార ణ లో స్థా ని క ప్ర భు త్వ ము ల తో సంబంధించెను. ఈ విచారణ సంస్కరణల ప్రస్తుతలోకముల గురించియు, దానిని తప్పించు మార్పులగురించియు, వివరముగ విచారించి యభివృద్ధిపరచెద మనదప్ప వే ధికముగ నుడుగ నాల ను. ఈ ధ్యమై సంస్కరణలో నిచారణ సారాంశంపబడును.

సర్ కాంబెలు కోట్సు:—ఈ సంస్కరణల యవసరము గల ఒకటియై భారతదేశాననభ్యులను గూడ నిసంఘమున నియమించెరా.

సర్ హెయిలి:—ఈ విషయమున నేను రూఢియగు ప్రత్యుత్తర మొనగచాలను. కాని ఈ విషయమును ఆలోచించుచున్నా మని మాత్రము నుడుగ నెను.

జాతీయవాదులమునకును ప్రభుత్వమువారికిని రాయబారములు జరిగెనా?

సర్ కాంబెలు కోట్సు:—చిత్తంజన దానుగారిని జాతీయవాదులవాద ప్రతిరోధ నిధానమును వదలుకొనుటకు గురించి "స్టేట్సుమన్" ప్రతినిధి ప్రశ్నింపగా నిది జాతీయవాదులవాదానికి రహస్యముగా జరిగిన రాయబారముల ఫలితమైయుండునని ప్రత్యుత్తర మొనగెను. ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు గమనించిరా? సోమవారము రాత్రి జాతీయవాదులమువారిలో గలిగిన ఈ మాన్యునకు భారణము ప్రభుత్వమువారిలో యుడంబడిక యొనర్చుకొనుటగా దని యు త మ ప త్త ము లో నే కొందరినో నొనర్చుకొనుటయే భారణమనియు (నవ్వు) అందరను దలచుచున్నార. అందుచే నీ ప్రశ్న జరిగినది.

సర్ హెయిలి:—పండిత మోతీలాల్ గారివృద్ధి చచ్చుట లేదు. నేను ఆ యా న యు ఈ స భా భ వనము నందును వెలుపలనుగూడ చాలపర్యాయములు నున్నావామనో చర్చించుకొంటిమని అంగీకరించెను, కాని అతనికి ప్రభుత్వమువారిలో నెట్టి యుడంబడికయు లేదు.

చతురలాలగారు:—తరులలో నేరొకరితో యెడ, ఒడిక గాంచె. కొనిని కాంబెలుగారు నుడివెరి. జాతీయవాదులలో నిట్టి దీక్షయు లేదు.

మరియు:—ఈ సమావేశములో, మంగళవారమున యయితోపల, జాతీయవాదుల వాదనలలోగాని, నాయకులలో నెవరితోగాని దేశయాంగభ్యుదయ సంబంధించెనా?

దేశయాంగభ్యుదయ:—నేట్లు సంబంధించలేదు.

అధ్య:—సభాభవనమునకు వెలుపల జరిగిన సుగంధి పులను గురించి ప్రశంసించుటకు నే నెంతోమౌనము నంగీకరింపను. అట్టిచర్చ పరస్పరమానములలోనికి దిగవచ్చును. అ. తి. టి. గాక, ప్రత్యేకముగా ఇష్టాగోష్ఠిగా మాటలాడుకొనిన విషయముల కొన్నిటి యందొకరు మరచిపోవచ్చును. వానియందార్థమును స్థిరపరుచుట అసాధ్యముగాదు. ఈ ప్రశ్నకు దేశయాంగభ్యుదయ ప్రత్యుత్తర మొనగనిరా, రివియం నాకార్యము గలిగెడిదిగాదు.

సర్. హెయిలి:—నా యభిప్రాయముగూడ నిట్టిదే ఈ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొనగకపోయినయెడల దుర్భిప్రాయములు గలుగునను తలంపుతో ప్రత్యుత్తర మొనగితి.

పబ్లికవర్క్సు శాఖలోని అన్యాయములు

పబ్లిక వర్క్సు శాఖలో కొంతమంది కృతహాసముల గురించి, చతురలాలగారు చాల ప్రశ్నల నడిగిరి. ప్రభుత్వము తరపున విల్లుమగారు ప్రత్యుత్తర మొనగిరి సత్యముల నొడితో ప్రత్యుత్తర మొనగిన కాలవారణ మగుననియు అందుచే వానిని ప్రాతిమూలముగ సభవారియెదుట నుంచెదననియు నుడివెను. చతురలాలగారు రెండు కంగీకరి చేసి, అన్యవహరములు సభ్యుల

కందరిని చెలియవలెనయ్యదేశములోను ప్రశ్నల నడిగిరినియు నుడివెను.

అధ్యక్షుడు:—అట్లెవరో చతురలాలగారు తిర్మాన

రూపమున నుపాదించి యెంతవలసినది చతురలాలగారు:—

నావతులముక్క నిబంధనలపై చర్చించుచున్నవి.

అధ్య:—గౌ. సనీయనభ్యుదయ ప్రశ్నల నడుగుచున్నాడు.

"అన్యాయముల బుద్ధిగావాలి" అంటే పరిశీలించు. (నవ్వు)

మేనెలలో ప్రత్యేక సమావేశము

సర్ హెయిలిగారు మేనెలలో సమావేశమును గురించి విల్లుమగారికి ప్రత్యుత్తర మొనగెను, టూరిపుబ్లికరీని నవేదికను సాధ్యమైనత త్వరలో చర్చించవలెనని నుడివెను.

గౌ. తి. గా:—మేనెల సమావేశమున ప్రభుత్వకార్యక్రమమున, అభివృద్ధిసభ్యులకు కార్యక్రమమును జరుపునా?

గౌ. స:—గరిమాద్ద ప్రాంతంభము, న్యాయవాదశ్రేణి సంఘముల నివేదికలు త్వరలోనే ప్రకటింపబడును. వీని నా సమావేశమున చర్చింపవచ్చును. అంతియగాక ఇంకను చాల తిర్మానములు గలవు. వాని నవ్వుడు చర్చింపవచ్చును.

లిండ్సే గా:—మేనెలలో ప్రత్యేక సమావేశము నేర్పరుచుటకు పూర్వము టూరిపుబ్లికరీని నవేదికను చర్చించుటకు నెట్లు బరు సమావేశమును కొంచెము మాండుగా ప్రారంభించుట మిత కృత్యములకు మంచిదిగా?

తిర్మానగారు:—టూరిపుబ్లికరీని నవేదిక చర్చకు అలస్య మొనగ్గుల భారతవర్షలకు చాల విశాళమగును ఫలితములకు కారణమగును. ఈ సమస్యను నివేదికలయ నుద్దేశముననే దప్ప 150 ధ్యుడును ఆ సమావేశమునకు వచ్చెలికెను.

సర్ హెయిలి:—టూరిపుబ్లికరీని నూచనలను మేమా గము చర్చించు ట్యువర్షలని సభవా రెండుచున్నారా? మే నెలలో ప్రత్యేక సమావేశమునకు ఈ రెండుకు అంగీకరించెదరా? (అవును అవును)

విల్లుమగారు, లి. డ్యే గారు, టూరిపుబ్లికరీని నూచనల చర్చ నాలసించు నభిప్రాయము లేదని యిరి. విల్లుమగారితోను తాతాకంబెలితో భాగస్వామి ని నుడివెను.

సర్ చారల్స్ ఇమ్మగారు, ఈ విషయము చాల నుఖ్యమైనదియై, ఎట్టియాలస్యమును కాజించ వెంటనే పరస్పరంబున వలెననియు నుడివెను. (అ. ప్రె.)

ఉప్పుపన్నును 7 అణాలకు తగ్గింపవలెను

స్వరాజ్యపక్షమువారి తిర్మానములు

ధీర్, మార్చి 14:—స్వరాజ్యపక్షమువారు, భారత దేశాననభలో చర్చించబడునై ఆర్థిక విషయములకు చాల నవరణలకు నోటికి నొసగిరి. ఉప్పుపన్నును రు 2 లనుండి 7 అణాలకు తగ్గింపవలెనని వలెగా రుపపాదించెను. దొరస్వామి అయ్యంగారు 7 అణాలకు తగ్గింపవలెనని యవసాదించెను. దేశీయ ప్రత్తికర్షమపై కన్నులొగింపవలెననియు పూర్వపుబ్లికరీని నెట్లు తిరిగి స్థాపి: పరపసివలెననియు అయ్యంగా రుపపాదించెను. బ. గారు వెండి బలతాలల పన్నునకు సంబంధించిన భాగమును రద్దు చేయవలెనని కెల్లాగుగా రుపపాదించెను. (అ|| ప్రె||).

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

పోలీసు డిమాండులో రు 700000 ను తగ్గింపు

మను తిర్మానము నిరాకరింపబడెను

పాట్నా, మార్చి 14:—పోలీసు డిమాండులో రు 700000 ను తగ్గింపును తెచ్చితిర్మానమునకు అనుమతముగా 80 వోట్లును ప్రతిపక్షముగా 81 వోట్లును వచ్చుటచే నదినిరాకరింపబడెను. పోలీసు వారి ఖర్చుల కెక్కడ గుట కల న బా తి య ని ర్మా ణ కా ఖ ల కు ప్ర ధ్య ము తిట్టించుచున్నదనియు ఉపపాదకుడు మొరదెట్టెను. ప్రభుత్వము తరపున ఆనరబుల్ మొక్కరసను తిర్మానమున కడ్డు పెట్టును కాన్సిలువారు రాష్ట్ర పబ్లికర్షిచెందవలెనని కోరినట్లుయిన పోలీసుకాఖుపై భవనము వెచ్చించి నడకమైన దానిగా చేశవలెనని కోప్పిరి. కొన్ని సంవత్సరములనుండి రాష్ట్రములో అక్రమములు జరుగుచున్నవనియు జంపమూరు మొదలగు కరికా వికృతదేశములలో చేయవలసిన శుభాన్నవనియు నీయన చెప్పెను. రాష్ట్రములో పోలీసుకాఖును నిలుపుట చాల చౌక యని యెను పోలీసుకాఖు ఖర్చులు చెండింతలగుచున్నవని సాధారణముగా వస్తువులభరణ పెరుగుటయే దీనికి కారణమనియు వీరు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

లుగనుండిన కే. యం. పాణికారుగారు నియమింపబడినందు, వారు అమృతసమునకు త్వరలో వెడలెదరనియు తెలియుచున్నది. పాణికారుగారి యాజమాన్యమున, కాంగ్రెసుసహాయసంఘము సరియగు సహాయము గావించినందు, ప్రస్తుతమునకు నిజవర్తమానము నెప్పటికప్పుడు తెలుపుచుండుననియు నమ్మదము. కాంగ్రెసుసంఘమువారు అకాలీలకు కేసెక్కి సహాయము, జాత్యైక్యతకును లిద్వారా త్వర స్వరాజ్యసిద్ధికిని తోడ్పడునని నమ్మదము.

గాంధీమహాత్ముని పరితాపము

గాంధీమహాత్మునికి ఖద్దరుపై సత్యంత విశ్వాసముగలదనుట నిర్వివాదాంశము. కద్దరు నిచ్చిన స్వరాజ్యమునిచ్చెదనని మహాత్ముడు పెక్కుమార్లు సూచించియుండెను. జయిలుకుబోవు సమయమున కద్దరుసందేశమును ప్రజలకొసంగెను. నిర్బంధవిముక్తులై ఆతిదర్బలదశలో నున్నపుడు సయితము, గాంధీమహాత్ముడు కద్దరు మహిమను మరల దెలిపెను. గాంధీమాసము 18 వ తేదీతో ముగియగలదు. కద్దరునిర్మాణమువిషయమై గలిగిన ప్రోత్సాహము, దాని సాఫల్యమునకు తోడ్పడవలెను. నిర్మాణకార్యక్రమమునకు కద్దరు ప్రాణమువంటిది. కద్దరు పూర్తియగుచో, మిగిలినయంశములు త్వరితముగ పూర్తియగుటకు వీలేర్పడగలదు. బొంబాయిలో ప్రారంభమయిన కద్దరు ప్రదర్శనమునకు, గాంధీమహాత్ముడు పవన సందేశమునందు ఆలస్యకరిగిన పరితాపము స్పష్టమగుచున్నది. కద్దరు ప్రదర్శనముల నికకు జరుపవలసిన యవసరమున్నందులకు, మహాత్ముడు దుఃఖించుచున్నాడు. కద్దరు ప్రచారమునకు ప్రదర్శనము లవసరమయినను, దేశమభివృద్ధి జెందుచున్నచో నిట్టి యవసరముండజేసి గాదు. గోధుమలు మొదలగు నాహారపదార్థములను ప్రదర్శించుట కెవరియను బూనుకొందురా? ఆవి ఎల్లరయిండ్లలో లభింపగలవు అటులనే క్రాంతివారును కద్దరును ధరించుచున్నచో, ప్రదర్శనముల గాంచి యబ్బరపడనవసరమే యుండదు. విదేశవత్త్రముపై నాథారపడియున్నంతవరకు, విదేశ పరిపాలనాదాస్యము నుండి ప్రజలు విముక్తులు గాలేరని మహాత్ముడు మరియొకమారు చాటుచున్నాడు. ఖద్దరుకును, స్వరాజ్యమునకును సంబంధములేదని భావించెడి గాంధీ మహాత్ముని వచనములను మరియొకమారు పరిశీలించెదరు గాక. దేశీయవత్త్రముల విలువను గ్రహింపలేనివారు, స్వరాజ్యపు విలువను గ్రహించుట కష్టము. "స్వ"యను భావము బలపడినగాని, స్వరాజ్యభావము బలపడజాలదు. ఖద్దరొక్కటియే, స్వరాజ్యమునకు రాచబాటయని, మహాత్ముడు ప్రకటించుచున్నాడు. మహాత్ముని సందేశమునందు విశ్వాసములేక, కొందరు ప్రముఖులు ఇతరబాటల నాశించిరి. అందువలన నేమిఫలము గలిగెను? ఇరులెవ్వరును భాతీయులకు మోక్షమొసగజాలరనియు, స్వశక్తివలననే స్వరాజ్యమును సంపాదించసాధ్యమగుననియు, తేటతెల్లమయినది. సందేహమున కిమిద అవకాశ ముండజాలదు. ఇకనయినను దేశము ఖద్దరునిర్మాణమునకు బూనుకొని, మహాత్ముడు సూచించిన రాచబాటను స్వరాజ్య లక్ష్యముజేరి, ఆమహామహుని పరితాపము దీర్చుట ధర్మము.

సంస్కరణములు : ఇండియా ప్రభుత్వ విచారణ రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గడువులోపల మార్పుని దెలిసిన సంగతియే. కాంచుటే బిలు సమావేశము గాని, రాయల్ కమిషను గాని నియమింపబడదని, ఇదివరకే తెలుపబడినది. ఇక

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని పుజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథాశక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివరకు	వాగ్దానములు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
	7540-1-0	పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
		4059-10-0

జరుగునది, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విచారణ ఇండియా ప్రభుత్వము వారి రొక్కకవిటీని నియమించి సంస్కరణ శాసనమునకు భంగము కలుగకుండ నిబంధనలతో నేమయిన మార్పుగలిగింప వీలుగా నేమో రిపోర్టు జేయవలె నని గోరెదరు. ఇట్టి కమిటీని, మితవాదనాయకు లగు శివస్వామి అయ్యరు గారు సయితము అంగీకరింపక బోయిరి. శాసన సభ్యులు తమ యసమృత్తి జూపుటకు, బడ్జెట్టులోని కొన్ని గ్రాంటులను నిరాకరించినను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ తలంపులనే కొనసాగింప నిశ్చయించిరి. హెయిలీగా రీవిషయమై చుచ్చటించుచు, త్వరలో నిట్టి విచారణ జరుగు నని దెలిపిరి. సంస్కరణ శాసన మసలే మారవలయు ననియు, ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను శంకించెడి ప్రాతిపదికము తొలగిపోవలయు ననియు, స్వరాజ్య సిద్ధి త్వరలో గలుగవలె ననియు ప్రజ లాశించుచుండ, హెయిలీగారు సూచించిన విచారణ వారిని సం తృప్తిపరచునా? ప్రజల కక్కర లేని వరముల నెనగుటవలన, వాతలకుగాని ప్రతిగ్రహీతలకును లాభముండదు. స్వరాజ్యము నేడో రేపో లభింపక తప్పక. అట్టితరీ ప్రభుత్వమువారు వెనుకాడినంత మాత్రమున, ప్రయోజన మేముండును? స్వాతంత్ర్య సిద్ధి నాటకపరుచుట, చుర్లభము.

ప్రోఫెసరు రిచర్డుగారి పారబాటు

ఇండియామంత్రి యగు ఆలివియర్ ప్రభువుగా రొక్క ప్రసంగములో మూడుపారబాటులగావించి యుండిరి. ఉప్పుపన్నును మొదలుపెరిసింది, పిమ్మట సమర్పించి. బొంబాయి శాసనసభవారి దృష్టిపము ను గూర్చి తప్పుజెప్పి, వారి కాగ్రహముగలిగించిరి. నాభామహారాజుగారిని పదచ్యుతుని జేసినటుల జెప్పి పిమ్మట నది పొరబాటనిరి. ఇప్పుడు, ఇండియా సహాయమంత్రియగు, ప్రొఫెసరు రిచర్డుగారు గూడ మరియొక పారబాటుగావించినటుల దెలియుచున్నది. పదివత్సరముల గడువువరకు సంస్కరణ శాసనము నందు మార్పుండజాలదని, రిచర్డుగారు దెలిసినటుల రూటర్లు తంతివార్తలో గలదు. ఈ సమాచారము సరిగాదనితలచి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వీరికి తంతివార్త సంపెరినియు, ఇండియాకుజేరిన వర్తమానమునుబట్టి తొందరపడగూడదనియు, హెయిలీగారు బలికి. న్యూయొర్క్ యొక్క వత్తికి జేరిన సమాచారముజూచిన, రిచర్డుగారు చెప్పిన జవాబు ప్రభుత్వాభిప్రాయమును దెలుపదనియు, క్రైముగారి వత్తి తిన్నగ విచుపించక రిచర్డుగారిటుల జెప్పి రనియు, దెలియుచున్నది. ఈ వార్త నిజమగుచో, ఇండియామంత్రియు, సహాయమంత్రియు తప్పుజేసి దిద్దుకొనుచున్నటుల దోచుచున్నది. ముందు వెనుకల సరయిక, యిచ్చవచ్చినటుల దెలుపుటయు పిమ్మట పొరబాటనుటయు, బాధ్యతగల మంత్రుల

లక్షణము గాజాలదు. వీరు తమమనములను తోమే గుర్రెలుగ లేకున్నారు.

జాతీయపక్షపు లొంగుపాటు

జాతీయపక్షమువారు ప్రతిష్ఠంభనను విరమించిన నాటినుండియు, హైందవశాసనసభలో ప్రభుత్వపు గ్రాంటులు యథేచ్ఛగ సంగీకరింపబడుచున్నవి. జాతీయపక్షమువారి లొంగుపాటుకు, వారు ప్రభుత్వమువారితో రహస్యముగ జేసికొనిన ఒడంబడిక కారణ మని, చిత్తరంజనదాసుగారు సూచించిరి. ఇట్టి యొడంబడిక ఎద్దియు జరుగలేదని, హెయిలీ గారు నుడివీరి. అటులగుచో దాసుగారి నమ్మకమున కేమికారణము? దాసుగారికి తెలిసిన సమాచారము నిజమగుచో, శాసనసభావారాధనము ఎట్టి ధీగులచిత్తముల నయినను కలవరపెట్టు నని, తెలియకమానదు. అట్టిదాస్యప్రవర్తక ప్రశస్తివాదనల కెంతమూలముననుండిన సంతోషమిది దోచుచున్నది. తమకును జాతీయపక్షమువారికిని, రహస్యచ్చులు జరిగెనని, హెయిలీ గారంగీకరించిరి. ఇట్టి చర్చలకు ఫలితముగ, జాతీయపక్షమువారు తమ నిశ్చయమును మానుకొన, ఆశ్చర్యముండజాలదు. నాయకులలో ఆత్మవిశ్వాసమును, ఆత్మబలమును చాలకొరవడి యున్నవని, ఒప్పుకొనక తప్పదు.

పుత్రికాశోకము

మాలానా మహమ్మదాల్ గారి కుమార్తె చనిపోయెనని విచట కెంతయు చింతించెదము. మహమ్మదాల్ గారికి గలిగిన కష్టమునకు చింతించని భారతీయుండడు. ఈసమయముననే కిలాఫాత్ సమస్య గూడ విషమమగుట మహమ్మదాల్ గారి మనస్సు నెంతయు కలవరపెట్టక మానదు. ప్రస్తుత విపద్ధకిను మహమ్మదాల్ గారు సహనముతో భరించి, దేశ సేవను ఈశ్వర సేవను ఇంకను ఎక్కువచేయుతో నలిపెదరని విశ్వసించెదము. కష్టపరంకరలే మానవుని శీలమును పరిక్షించును. ఉన్నతపురుషుల సుశీలము కష్టపరంకరల మూలమున, అధికిపిట్టితో ప్రకాశింపగలదు. మహమ్మదాల్ గారికి భారతీయులు తమ సానుభూతి దెలిపి, వారి నూరకించెదరు గాక!

డెక్కాడిపో మోసము కేసు
బొంబాయి, మార్చి 12 పాలక్ ఫూక్ మార్చి 11:—
డెక్కాడిపో మోసము కేసులో పాలకపూర్ రాజకీయవైఖరు కలలో ఓబ్రయన్ గారు జేరుకో కాగ్రహమున కక్షలును జమవాలనాది చె. డి. పో. క. బు. లాలా శ్రీ భులాను జయ లోపూ యేజెటు సామూహ ప్రసాదుకు ప్రభుత్వము వారి 37,000 రరకు మోసము చేసి దలంచిన నింకమోషుడెను. ఈవని ఏకబుద్ధిపూర్వముగానే చేసివారిని కలము గారు శ్రీ భులానుకు 4 లక్షలరకులు : రెండులక్షలు రు 10, 00 శామా వాయన దాని నీయ:పోయిన మరియు సంకల్పము రెండులక్షలు నిధించిన. మోషుకు ప్రసాదుకు 2 1/2 లక్షలరకులు : రెండులక్షలు రు 2000 మరియు ముగింపు మరియు రు 1000 మరియు నిధించిరి. (అ. ప్రె)

కందిరి మన దేముడు గానినకరి, రాజమహేంద్రవరము.

ఈ సమాజమువారు దక్షిణకన్యకానందగుడ ప్రభా
ము జేయుచుండిరి. ఇట్టివాండ్రొకను నెన్నుటయు, నిన్నుకా
న్యకానందమును చూడ్యు ర్యమలై యుండును. ఈమండలమునందు
1923 ఆగష్టు నెలవెంబది ఆరవనాడు మానవలలో నెవ్వరదల
కాగా ఈ సమాజమువారుగూడ ఆ వ్యవధివాటి గవారును
జేయుకనుటను జేసిరి. ఇందులకు ఉదాహరణలు గ్రంథకర్తయగు తం
దిర ధర్మశక్తుజీగారిని ఒక మానవలలోనూలు తంపి పనిజేయుచిరి.

సంఘసేవయు మతసేవయు జేయుచు, పరోపకారాన్ని
మిరుచిర్యు అను న్యాయమును ఆవర్ణముగ బెట్టుకొని కనిజే
యు ఈ సమాజమువానికి ధు: కరుణ ధనసహాయము జేయును
ఆమరమునందు అభిమానములవారు కత్తివారమును జేయును
లోలోపకారము జేయుదురుగాక.

బొంబాయిమిల్లు పరిస్థితులు

గౌ. శ్రీ వా. స్త్రీ వ్యవసాయ వనశాఖ ప్రతినిధులుగా
 పాల్గొని. అల్పసంఖ్యకులకు ప్రమాదశరము కానుండును. కృషి
 వారు కృషివ్యయ వారి సేవితో జరుగుచున్న యీ చర్యలన
 ఆదనకు బోధపడలేదు. స్వరాజ్యవాదులు నిరుత్సాహకరులు
 కార్యమును జేయుచున్నారు. తిర్మానమును స్వరాజ్యము వచ్చు
 వరకు నిలుపుతే దివికలె ననుట హేతువాదము గా నేదు. సర
 కటై సమ్యక్లులు గ్రామనగా, 76 గురు అనువాదులుగను,
 కిరీ ముది ప్రతినిధులు రంగులుచే ఆహుతింపబడెను.

సైబరాదు, నాగరాజరావు.

శివరాత్రి రథోత్సవము

భీమవరము

పోలీసువారి దౌర్జన్యము

గాంధీపటమును పోలీసువారు తీసివేయుట

భీమవరపురమున శివరాత్రి గొప్పరథోత్సవము జరుగును. నిన్న మంగళవారం, సుమారు మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు పోలీసులందఱియును మామూలుగ రథోత్సవము ప్రారంభమయ్యెను. రథ మింకను అలంకరింపబడుచుండెను. ఈ సమయమున, మాపురవాసులును, శ్రీశక్తివాడ సోమేశ్వరాచార్యులుగారు, శ్రీశేలూరి సత్యనారాయణగారు, నమూరు ఇంజనీరు వాలంటీర్ గలవీ, గాంధీపటమును, బాటికలతాకులను తీసికొని, బాటికలగీతములను పాడుచు, ఈస్థానమును జేరి. వీరికంటే ముందుగానే పోలీసుసిబ్బంది ఘాటుకాయించినది. పోలీసులెల్లఱు ఇనస్పెక్టరు గారు, కేజ్ ఇనస్పెక్టరు గారు, కబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు వారి కరివారముతో అడ్డు సామ్రాజ్యంబిచ్చి, శ్రీసోమేశ్వరాచార్యు, సత్యనారాయణగారు, గాంధీపటమును, రథముమీద బెట్టుట కల్పించెను. దేవాలయపురము కర్తల అంగీకారమును బడసిరి. ధర్మకర్తలందఱు, ఏగ్రీవముగా, గాంధీపటమును ముట్ట కిదిలోతానాడుతో సమ్మతించిరి. గాంధీపటమును బాటికలతోడనే పోలీసువారికి గుండెలతో వదలడ ప్రారంభమయినది. ఈ సంగతి గనిపెట్టి పోలీసువారు రథము దగ్గరకు. ఇద్దరు దుర్బుధులైనవారి నెవ్వరి రథమును నుండరాదని, క్రిందకు లాగివేసిరి. సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారు, పోలీసులెల్లఱును బాటికలతో, జవాబుకారి అఫీసరు, దుట్టును నిలబడిన బాలంటీర్లు, నీచముగా త్రోసి, గెంటివేసి వేసిరి. అప్పుడు శ్రీశక్తి నారాయణగారు, వారి చర్యలను నాల అక్రమమనియు, కాంటిని గాపాడుటకు వచ్చినటుంటివారు, అందులొను పెద్దకద్యోగములు, తామే అట్లు కాంటిని భంగపఱచుట, తమకే కాక తాము అలంకరించిన ఉద్యోగమునకు కూడ కళంక దాయకమనియు, అటుచేయుట భవ్యవ్యక్తము గాదనియు, వారి కభ్యుక్తమును మరచిరియు, వారు నడువలసినరీతి అది గాదనియు, వాలంటీర్లకు గాంటిని కాపాడుటకై వచ్చిన సంగతి జైల్లో తెలియినవలసినదనియు, సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారితో జైల్లో. అంతటితో వారు పాపము తొలగించి వెనుకకు తిగిరి. ఇంతటితో గాంధీపటమును కడవలసియు ముగిసినది.

పిమ్మట, శ్రీశేలూరి సత్యనారాయణగారు, గాంధీపటమును, రథమును బెట్టుటకై రథమెక్కిరి. శ్రీసోమేశ్వరాచార్యులు కటమునందొచ్చిరి. కొంప మునిగిపోయినదని నలు ఇనస్పెక్టరుగారు, ఒక్కగంటకు బూట్లుకాళ్లతో రథమెక్కి గాంధీపటమును లాగివేసిరి. బూట్లుకాళ్లతో రథమెక్కి దూర్జము, రథము పరిశ్రమయిన యాశ్చర్యవాదమున నాలుగైతెలు నుండి, పోలీసు కారములు వైచేరు. ఇనస్పెక్టరుగారు నరకు జేయులేదు. అంతటితో, కాంగ్రెసువారు తనవయస్సుములకు విరమించలేదు. మరల పటమును బెట్టిరి. ఇనస్పెక్టరుగారు, మరల బూట్లుకాళ్లతో నెక్కి నుడబెరిరి. పిమ్మట, శ్రీసోమేశ్వరాచార్యుగారు, గాంధీపటమును ధర్మకర్తల అంగీకారముతో బెట్టునుంటివనియు, ఉత్సవమునై ధర్మకర్తలకు సంతకాధికారము కలదనియు, గాంధీపటమును బెట్టుటకు, పోలీసువారు అధ్యంతరబెట్టుట తగదనియు జెప్పిరి. ధర్మకర్తల అంగీకారము నిచ్చినవారే, తాము పటమును బెట్టుకొనుటకు పీలులే కన్నా. జైలలో లాగిపోయినారు. సత్యనారాయణగారు జైలలోనుండలేదు. క్రిందకుండే ప్రజలంతా ఆగ్రహపరచుటకై, రథ తాడులక మని క్రిందకుండేనే. రెండుగంటలు, రథంబలాగే నిలబడిపోయినది. ఉత్సవము అగిపోలే రసాభాసమునని సోమేశ్వరాచార్యుగారిగ్గర మొరబెట్టిరి. అప్పుడు శ్రీశక్తి నారాయణ సోమేశ్వరాచార్యుగారు, రథంబలాగలసినదని అనజ్ఞయిస్తే రథం కదిలింది.

పిమ్మట, రథం సమీపమున కి, పోలీసువారిచర్యలను ఖండించుటకై, యొక బహిరంగరథం వెళును. శ్రీశ్రీమహారామాచార్యుగారు, కనకమ్మగారు, శేలూరి సత్యనారాయణగారు, కుమిరి అప్పారావుగారు, వీరు రావురావుగారు, పోలీసువారి చర్యలని నిరసింతురు, యువస్వనిందిరి.

“నాటిదినచర్య, స్వరాజ్యఅవశ్యకత వరింత గుప్తమయినదనియు, మనరథముమీద మనయిష్టమువచ్చిన ఒక్క ప్రతిమ

కెట్టినది, మనమరథములకు, నిర్వర్తింతుకొనుటకే మన కిది కారము లేకపోవుట మనదుస్థితిని తెలిసిజేయుచున్నదనియు, స్వరాజ్యము లభించినగాని, యిట్టి ఇబ్బందులు తొలగవనియు మరశ్యవృత్తుకూడ భంగము వాటిల్లుచున్నదనియు, అచేతనమగు ప్రాణములేని వస్తువునుజూచి, పాలకులకు అంత బెరుగుదల కోరిమకు బోధపడుటలేదనియు, పోలీసువారి చర్యలను అక్రమమనియు, మరలను మనములతో వారు బోధము కలగజేసి కొనూదనియు, వైద్యమును రమయిచ్చుచున్నట్లు నిలుపుకొనుటకు, ధర్మకర్తలకే అధికారముకలదనియు, దేవాలయము, రథము, ప్రజలసంతోషనియు, వారి యచ్చుకచ్చినరీతిని, రథమును అలంకరించుకొనుటకు వారికి హక్కుకలదనియు, ధర్మకర్తల అధికారము నట్లు ధిక్కరించుట, పోలీసువారి కధికారము లేదనియు, యావత్ ప్రజలను పోలీసువారు, నిరంకుశముగా కరిచిరినియు, వైగా పోలీసు ఇనస్పెక్టరుగారు, బూట్లుకాళ్లతో రథమునెక్కి పొందూమనాశుపదాయకములను, తృణీకరించుటయే అనియు, పోలీసుయిన్స్పెక్టరుగారు పొందుటలే అనియు, నీమనుండి దిగి రాకపోయినను, స్వయంకముగ గౌరవమునను లేకపోవుట కోచని జమనియును సత్యనారాయణగారు వ్రువస్వనిందిరి. మరయు, అసభలొనన్న పోలీసువారు తమచర్యల సమంజసమని జెప్పగలర? జెప్పగలరులేని వచ్చి యాప్రభావమును నెలబడి జెప్పవలసినదనియు, సత్యనారాయణగారు నవాబజేరి. అంతకు కబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు బూట్లుకాళ్లతో రథమెక్కిరి. తప్పేమియు, ఈశ్వరవిగ్రహమింకను, రథమునైచందయు గను. అంతగా దూర్జముగాదనియు, జైల్ చాలుకొనబోవ జూచిరి కాని అప్పారావుగారు లేచి, విగ్రహము లేకపోయినను, రథము పొందువులకు పరితమయినదనియు, బూట్లుకాళ్లతో త్రొక్కుట, పొందూమనమునకు విరుద్ధమనియు, నందికావాసమునై జేవునులేనప్పుడు, బూట్లుకాళ్లతో నడచుట నార్చింతుమా యనియు జెప్పిరి. పాపము, అమేజిస్ట్రేటుగారు, వాదనమెవ్వరికిని సత్యప్రతిపదాలకపోయినది. వారు సభవీధికి వెళ్లిపోయిరి. బూట్లుకాళ్లతో నెక్కినందున మనరథము అపరిశ్రమచనియు, అందుకు తగిన ప్రాణాశ్చర్యకర్మ నాచరింపవలసియుండునా యని ధర్మకర్తల ఆలోచించుకొనుచున్నారు.

ఇట్టిచర్య తీవ్రమనములొని గా, వెళ్తుంటే చదుగుచున్నది. ఈవిషయములో కర్తవ్యమును గ్రహించి మన కానకభక్తులు, నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులే యిని, ద్రువపరచు కొందురు గాక? (ఒకవిశేషం)

సదారోగ్యము-దంతక్షేమము

సంపాదకులు:—డాక్టరు హెచ్. కే. బ్రావు, ఎల్. ఎమ్. అండు ఎస్.

వైద్యులు, దంత చికిత్సకులు, మద్రాసు

మొత్తముమీద రోగములయొక్క అలంకములను గురించియు, ముఖ్యముగా దంతరోగములను గురించియు ఉండుదిన రముల రోగులను ఆరోగ్యవంతులను తప్పక ఆర్పించుచున్న ఈ ప్రతియొక్క ఫిలసఫీయిజ్ డాక్టరు వ్యాధిము (పరోధము గుండా ఆరోగ్యము పోతప్పుదములను తీరబోధగానిం మును ప్రారంభించబడియున్నది. ఇందు మోటారుబాడిని నడుపుసాధిక మోటారు యంత్ర నిర్మాణములు తెలియుట అవశ్యకమో అట్లేతావ్యలకు మానకరీయంత్ర నిర్మాణములను ఆవశ్యకమని ప్రబోధించబడి యున్నది. పిమ్మట చికిత్సము ఇతర ధాన్యములు ఎట్లుడ. తనాని యొచ్చును? అనువ్యాధిమును దంత వ్యాధిలకు నివారించుకొనుకా రెల్లరు వదిలి తీరవలయును. ‘ఆహారమునందు రాసానుక పదార్థములు’ అను వ్యాధిము అటో పీసరు అనువాటిచే చక్కగ కర్పించబడి యున్నది. వెనుక ప్రాయోగియుండు ‘నీళ్లు ఆహారము?’ అను వ్యాధిమును పట్టువాసుల మనస్సులలో బాగుగా నాటునట్లు ప్రాయోగి యందుకుయేగాక పురపాలకసభ్యులకు తమనిచారణానుండు పట్టువాసుల కొంతకాలము మర్త్యులగు దేహమున వాసులు చేయవలయు ననుజేసికీ ప్రాగుటకు అనుకూలమైన నీటిని ఏర్పాటు చేయటం, దివ్యోత్పత్తి గానించు గొప్ప పారిశ్రామిక కర్మకుల ఏర్పాటుకంటే, వారు ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన విషయమని వివరింపబడి యున్నది. పిదప గతరోగ్యవారమర్త్యము సంపాదకము మాజీకలాంధరునందా ప్రబోధము గానించి యుండిన ‘పండ్లు—ముఖ్యమైన వేలుపుట్టు గలిగియున్న’ అను ఉపవాదము సంగ్రహము ప్రచురింపబడి యున్నది. పట్టువాసులలో ముఖ్యముగా పడచికారములు గలిగి వెదకి మించిన పండ్లునుటకు తిలకించుటచే ‘పండ్లకారములు’ అనువ్యాధిమును అందఱు చదువవలయును.

కాబందరులు అయిపోయినది.
సంవత్సర చందా రు 1-8-0
250, చీనాబాదు రోడ్డు, చెన్నపురి.

గుంటూరుజిల్లాలో కాంగ్రెసు పనిచేయువారలకు నిజప్రతి

మద్రాసులో కేటికరట్ట సాపింజులకిన గ్రామకాంగ్రెసు సంఘముయొక్కయు, చేర్చబడిన సభ్యులయొక్కయు, అంతా (యీ కార్యాలయమునందు తెలుపబడినంతవరకు) తాలూకావారిగా యొక్కెడి యుద్ధులడిసె.

తాలూకా	గ్రామసంఘములసంఖ్య	సభ్యులసంఖ్య
బాపట్ల	23	589
తెనాలి	18	1,184
తేపల్లి	11	483
సత్తెనపల్లి	12	127
గుంటూరు	8	209
నర్సరావుపేట	5	86
ఒంగోలు	3	20
వినుకొండ		
పల్నాడు		

మొత్తము 77 2,648

గాంధీమానము వారి రోజులలో ముగియుచున్నది. మరియు, జనేవరకలలో బెజవాడలో ప్రభుత్వమువారు చేసిన తీర్మానము (వారము మద్రాసులో ఏప్రిల్ నెలఖానాలోగా 86,000ల సభ్యులను చేర్చవలసియున్నట్లు ఇదిగూ (25-2-24) క తేది ఆగ్రహరతకతో (తెలంగాణదేశ) జిల్లా కార్యకర్తలముందు 6-2-24 క తేదిక చేసిన యొక్క కనిబాధకలలోని 8 వ నిబంధన ప్రకారము, ఈ నెలఖానాలోగా జిల్లాసంఘపు కార్యాలయములోని రిజిస్ట్రల్లో చేసిన గ్రామసంఘ భుజు మూకపే, మేసెల 1 జన తేదిక జరుగు జిల్లాసంఘ రాష్ట్రసంఘభుజుల యొన్నికలలో అభ్యర్థకుల నిలుపుటకు గాని వోటునిచ్చుటకు గాని అర్హులగుదురు. ఇంతవరకు జిల్లాలోజరిగిన ముందుకు సంతృప్తిరముగ లేదు. ప్రచారమునను, గ్రామములలోని యితర జేభాభిమానులను అతికితతో పంచేసి, ఈ నెలఖానాలోగా ప్రతిగ్రామములోను సంఘమును నెలకల్పి, ప్రజలు అధికసభ్యులలో సభ్యులగు జేరునట్లు కృషిసలబు ప్రార్థింతులు. వినుకొండ పల్నాడు తాలూకాలలో యితర తోక గ్రామసంఘమైనను యేర్పడినట్లు తెలియలేదు, ఈతాలూకాలలోని ప్రచారములను అభిమానులను యికనైసమ (కేధంహించి తమవిధిని నిర్వర్తించద రని నమ్మి, మృన్నానము. సంఘము లేప్పడిన గ్రామములలో కొన్నిటినుంచి సభ్యులే వరఖాన్తులు, చందారసీనులు వచ్చినవి గాని, జిల్లాసంఘమునకు రావలసిన సగపాలు సభ్యుత్వచందా కాలేదు. కొందరు సామ్యు పసి, రసీనులు, దరఖాన్తులు మరలేదు. కొందరు యేదియు పంపినారుకారు. గ్రామసంఘ కార్యదర్శి లండనును జిల్లాసంఘమునకు పంపవలసిన సామ్యురైలాలు యెప్పటికప్పుడు పంపు యుడ ప్రార్థింతు.

జిల్లాలో మొత్తముమీద యంతరకు యీసంవత్సరపు తిలక్ స్వరాజ్యనిధికింద రు 227-6-7 అన్నా, గాంధీభూజానిధి క్రింద రు 87-12-0 అన్నా మూకపే కనూరై యీ కార్యాలయమునకు చేసినది. గాంధీభూజానిధికింద యొక లక్షరూప్యములు శీఘ్రకాలములో నూజుచేయవలసిన కాకినాడలో రాష్ట్ర కార్యసంఘమువారు తీర్మానించియున్నారు. వారి తీర్మానము ప్రకారము ప్రచారము ప్రస్తుతము కనూర్లు గాంధీ భూజానిధికిందనే చేసి, సామ్యు, చారలపేర్ల జాబితాతో కచో, మాకు వెంటనే పంపుచుండవలెను. జిల్లాలో కనూరై స మొత్తము యొక్కడనుండి ప్రతిసోమవారము చెన్నపురికి శాశివాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి పంపవలసియున్నది. ప్రచారములందరును కడచిక్కుతో పంచేసి, త్వరలో లక్షరూప్యములు సమకూర్చుటకు తోడ్పడ ప్రార్థింతులు. వైన మొకటిపేరాలో ఉప్పబడిన జిల్లా కార్యసంఘసభలో చేయబడిన 88 వ తీర్మానములో తిలక్ నిధి కనూరైని మై చేయబడిన నూచలకు గాంధీభూజానిధిగూడ అవ్వయింతుకొనవలెను.

వడ్ల మూడి ముక్తేశ్వరప్రసాదరావు, కార్యదర్శి.

సక్సెస్ దంతచూరము

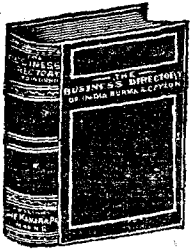
ఈ చూరము తేలికవృత్తులతో తయారు చేయబడినది. ఇక్కడ సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును. డెబ్బి 1-కి 2 అణలూ, డెకా 1-కి రు 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 25, ఆలంగాతా స్టేషన్, తిరుత్తేని, మద్రాసు.

అమ్మ తాంజనమి కీచో, వద్రాసు - బొంబాయి

BEST MEDIUM FOR PROGRESSIVE ADVERTISERS.

THE BUSINESS DIRECTORY

OF INDIA, BURMA & CEYLON.

Published for the mutual Benefit of the
Foreign and Indian Business Houses

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Manufactures Mills and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Advertisement Rates in 1924 edition.

Full Page (a copy free)	...	Rs. 150	2 inches Single Column	...	Rs. 20
Half Page	...	80	1 inch. Single Column	...	10
Quarter page	...	50	Name alone in Bold Types	...	5

1 Page in Art Paper in 2 Colour Printing Rs. 200.

Price Per copy Rs. 10 or £ 1 net.

TESTIMONIALS OF**THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON.****The British Printer, London.**

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

A mass of usefull information relating to the chief cities of India that ough to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature hat adds considerably to the usefulness of the Directory.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Indian Review, Madras.

This is an All-India Directory of useful information for all businessmen. It contains descriptive accounts of trading and import centres in India, Burma and Ceylon, together with a list of trades and business terms in the respective cities. The Directory is amply illustrated.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras, the 1923 edition of which has just reached us. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariffs.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

West coast spectator, Calicut.

The Business Directory contains a fund of information which will be found of considerable use not only by businessmen in this country, but also manufacturers, merchants and exporters in foreign countries, desirous of forming or extending trade relations with the Indian Empire.

The Bombay Chronicle.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attraction of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

The Cochin Argus, Cochin.

A mass of information of interest and service to merchants, traders, bankers exporters and importers, commercial travellers, pressmen and others, has been brought together in a very handy form. This Business Directory is a book that should prove a useful addition to any reference library, while it is also calculated in its own way, to help forward the progress of of Indian commerce and industry.

Madras Mail, Madras.

It is a well got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations, weights and measures, Indian Customs duties, etc. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of his very substantial volume.

the Western Star, Trivandrum.

The bulk of the publication is devoted to interesting and appropriate descriptive accounts of the principal cities, ports and industrial towns all over the Indian Empire together with comprehensive details of trades, arts and industries, several of these accounts being embellished with illustrations of the principal buildings and places of interest.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China): Kobe (Japan), Singapore etc. This is a new diversion for which the Directory should be liked, by merchants at wishing to extend their trades in oriental seas. It is nearly printed decently bound and cheaply priced.

The Champion, Calicut.

A business gazetteer of the chief cities, sea-ports industrial and trading towns within the Indian Empire.

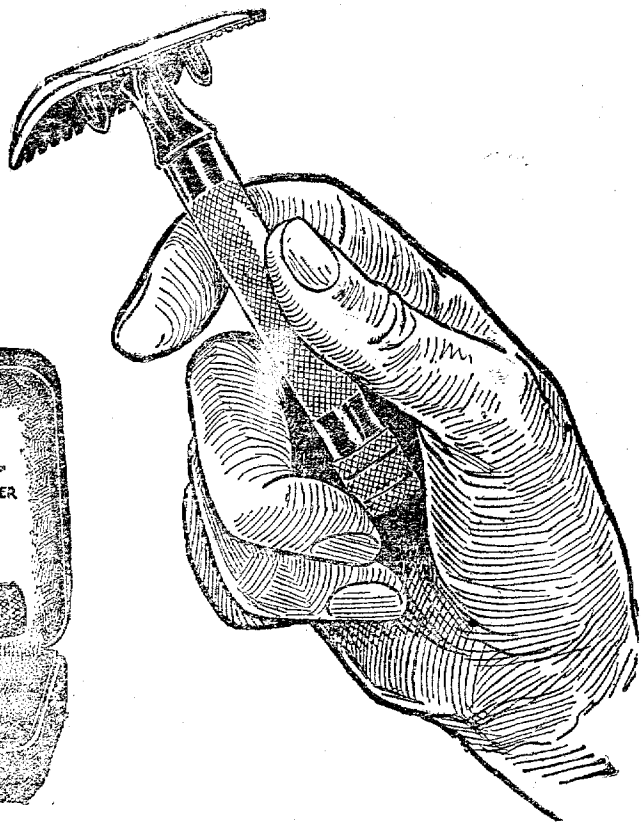
Wanted Agents Every Where, Liberal Commission.

Designers, Printers & Publishers:

THE KANARA PRESS, MADRAS.

Telegram: "KETHEKI"

Phone 540.

పురుషుడు గాని గిల్లెట్టు శేషి రేజరు లేకనే
యుండకూడదు. డౌరము చేసుకొనుటకు మిక్కిలి
అనుకూలమైనది. గాయములు లేగులను, మిక్కిలి
శుభ్రముగా డౌరము చేయును.

మిక్కిలి బిరుసుగా నున్న గడ్డము కూడ పదునైన
కత్తిచే త్వరలో జయింపబడును. మంటలేక
శుభ్రముగా డౌరము చేసుకొనుటకు సామర్థ్య
మేమియు నవసరము లేదు. మంచి యవ్వనముం
దన్నవారును, ముసలితనమువల్లను, లేక జబ్బు
వల్లను చేతులు వణుకుచున్నవారును నిర్భయముగా
గిల్లెట్టు శేజరును వాడవచ్చును.

అన్ని దుకాణములందును విక్రయింపబడు చున్నవి.
శేజరు పైనను, కత్తులపైనను పైమందు మార్కు
గల శ్రేష్ఠమైన గిల్లెట్టు శేజరును జాగ్రత్తతో
కొనుడు.

2

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Made in Boston, U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company.

మైసూరు శాసన, ప్రతినిధి నభలు

మహారాజగారు ప్రారంభోత్సవము నాచరించుట

మైసూరు, మార్చి 12:—నూతనముగా యేర్పడిన మైసూరు
శాసన, ప్రతినిధిసభయొక్క ప్రారంభోత్సవమును మైసూరు
మహారాజగారు జగన్మోహనగారు జేతాలో నేటి సాయంత్రం
చాల మైతులకులకు ఆచరించిరి. మహారాజగారు వచ్చిన
వెంటనే సభ్యులను దివానునుగారవారము లేచి నిలువబడిరి.
అంతకు నిలువడియే వారి యువశ్యాసమును స్వీకరించిరి

మహారాజగారి యువశ్యాసము

ఈ యువశ్యాసము నాచరించుటకు వారు చాల సంతోషము
నిచ్చినది. ఇప్పుడు నియోజకవర్గ మెక్కువై రాజ్యవల అధి
కారమునుగూడ పొందినది. ఇప్పుడు ప్రజలకోరికలకు తగునీతిని
ప్రభుత్వమువారి తీర్మానములను మార్పులకు యెక్కువ ఆక
ళాళములు కలుగును. 21 సంవత్సరముల కిందట నేను రాజ్యము
కు వచ్చినప్పుడు యీ ప్రతినిధి సభను ప్రారంభించి యున్నాను.
అప్పుడే నాకు ఆశచింతలైనది. శాసనసభ నానుకూలము పూర్తి
గా నెరవేర్చింది. ఇప్పుడు జరిగిన మార్పులవలన ప్రజాప్రతినిధులకు
ప్రభుత్వవిధానముతో యెక్కువ సంబంధము కలిగి ప్రజాకాయ
ములను నెరవేర్చుకొనుటకు యెక్కువ దేశాళాళము కలుగును. నా
ప్రజలలో కొంతమంది యెప్పుడును మార్పులను కోరుచుందురు
వారికి నేను సాహాయ్యమును జూపుచున్నాను. కాని నాయా.
తీర్మానము చాల విచారణ జరిగిన తరువాత సుధించినది.
ప్రతిసంస్థానమును తన ప్రజలయొక్క తెలివితేటలకును జేక
పరిశీలుటకును కలిగిన రాజ్యాంగపద్ధతి నేర్పరచు కొనవలెను.
అప్పుడప్పుడు కలిసి విచారింపుటకు ప్రజాప్రతినిధి సభయొకటి
ఉండుట అవసరము. ఈ సభవారు తమ అధికారములకు జేక
ములో కష్టపడుచుండుట వచ్చినప్పుడు సరిగా ఉపయోగించు
కొందురని నేను నమ్మెదను. వీరు ప్రభుత్వముతో ప్రజలతోను
కష్ట సంబంధములు ఉండుకొని యొకరి సంకతు లొకరికి తెలియ
జేయుచుండవలెను. నా ప్రజలు కష్టపడినచో నులుగు గుణముల
నిర్వహించి నూతనములను అభివృద్ధి యధ్యయములకు తోర
తీయవలెనని నా కోరిక మై యున్నది. హిందూ
జేతము రాష్ట్రముల యొక్క యువ సంస్థానముల
యొక్కయు శాసనముల కాబోవుచున్నది. మైసూరు జాతిలో
నున్న జాతియైయున్నది. ఇది యిప్పుడు కలిసి యిం
డియా ప్రజలకును జేక జేమకలులకు మార్పులందు సహ
యము జేయవలెను. మనకు సాధ్యమైనంత వరకు మనజేతముల
విద్యకు, ఆర్థిక స్థితికి మనము అభివృద్ధిచేయవలెను. మైసూరు
కష్టగానండుట గాని తీవ్రమైన మార్పు బొంది యుండుటగాని
యెవ్వరును చూచియుండలేదు.

ప్రజల యొక్క శక్తి సామర్థ్యముల నెక్కువ జేసి
ఆ శక్తుల నుపయోగించుట కలసిన ప్రజలను
అభివృద్ధిపరుపవలెను. ప్రభుత్వము యొక్క యుద్దేశ్య
మైయున్నది. ప్రజల యొక్కయు ప్రభుత్వము యొక్కయు ఆ
భిప్రాయములు ఒకటేనని మీరు మనసా తెలిసికొనవలెను.
మీరు సదిశిపాయలై పనిచేయుదరని ప్రభుత్వమువారు నమ్ము
చున్నారు. మీ రా త్రైతాళికారములను మీరు అదరిక్షేయమున
జేసు ఉపయోగించిన యెడల మీకింకను అధికారము పొచ్చి క
లుగుట యెక్కువగును. రాష్ట్రములో విశ్వస్థులను కీర్తియొ
నిజుచును.

ఈ మాటలచేప్పి మహారాజు ఆయాసంఘములకు వారి
వారి ప్రయత్నములలో జయమును గోరెను. తరువాత మహారా
జగారు లేచి సభసభ్యులతోను దివానుతోను తెదిలిపో
యెను. (ఆ. నె)

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశిష్టగణితము,
విశోధగణితము, మనోగణితము, త్వేతగణిత సమస్యలు, చిత్ర
ములు, అచ్చకములు, చిట్టలు, చిట్టకల్పము, యాక్తిత
కల్పము, తమాసాలెక్కలు, గణితాధానము గలవు. మంచిజ్ఞా
నము, మనోబలమును, తెలివినీ కృద్ధిచేయు రసనంతము
నిర్వహించితిరెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన
వారములకు దేశమానప్రజ్ఞయొ, చమత్కారమును, యొక్తియొ
తెలివయొ కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము.
వీనివెలదు 1 య. 6 పి. చార్జి అ రి. 6 ప్రతులు దు రి. 6.
వలయువాడు:— పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు,
హిందూ, (గుంటూరు జిల్లా) అని నానుకరిం.

క్షీరవధాని

ఇది పసిబిడ్డలపాలిటి అవ్యతము

దీనినిబాడు అక్కడకుకూడా దీనినిబాడు కలుగు వాటిన్ని కన్నున కృత్రిమ ఆహారములను బిడ్డలకు నివ్వకవలయును. ఒకబుడికి ఉపయోగించిన చవ నిజము మీకు తెలియను. బుడ్డి 1 కి. పి. ఖర్చుతో సహా 2-0-0.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి

ర్వ 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును

ఈ దివ్యద్రవ్యము చిరకాల స్నేహముచే ఒక గొప్ప ఘోష మహాత్మునివలె లభించింది. ఇది నేపించిన ఎరువు, రుబువు, రాగిరసపు పువ్వులు, తెలుపు మొదలగు అద్భుతక కుమ్మరోగములు, కృత్రిమము లేకుండుట ఎట్ట బారిన పడుతుంది, అరకాళ్లు, అరచేతులు, విశసరిగానందు చర్మము మొదలైనవాటిని ఖండించి కిరీకాంతిని కలుగ జేయును. వంకరపోయిన వేళ్లు యథాక్రమము వచ్చును. 1 నెలకు సరిపోవు బౌషధము ర్వ 6-0-0, 2 నెలలకు ర్వ 10-0-0, తపాలాఖర్చు చేరు. కేటాగు యిశాం.

చుట్టు గలవారికి:— భార్యన నాముఖ్యాభిప్రాయము గాదు. ఈ ఘోర వ్యాధిచే భాధపడుచున్న నా సోదరుల నిమిత్తకై పొందుదమన్నా నని నమ్మెదమ గాక. ఇటు బీదలకు ఉచితముగా నివారణచేసి పంపెదను. ఈ గ్రామమునందే స్వామిగోపాముచేసిన మిత్రుడు విశాధిమై నా కంపెనీయందలి వెల్డిచేయును మాయా కృత్తి రోగాంతమును ప్రవర్తించుచు, ముమ్మాటికి బహుళమోక్షమును పొందు. బాగత్! మోసపోకుడు!! ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రాప్తేయరు, రెడ్డి అందుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపోను గోదావరిజిల్లా.

గురునాథ్ అండుకో

ఫర్నిచర్ వ్యాపారస్థులు

33-వ, పేములు అంగడి, ఒత్తవాడ, మద్రాసు

మేలైన సామానాలు న్యాయమైన ధర ప్రకారము విక్రయించబడును.

బయటి వూర్లకు సామానులు చక్కగా ప్యాకుచేసి మిక్కిలి బాగత్తగా వి. పి. మూలముగా పంపబడును. వి. పి. మూలముగా సామానులను తెప్పించ కోరువారు 100 కి రూ 25 రూ అడ్వాన్సు గా పంపవలెను.

Gurunath & Co., Cabinet Makers.

33 A, Rattan Bazaar Road, Madras.

ఉచితముగాపంపబడంను - నేడేవ్రాయుడు

సకలవిధ దంతవ్యాధులకు
కోతి మార్కు
నల్లదంత చూర్ణమును వాడుడు

మీము ఉచిత ముగా పంపు పోల్లము నకు,
మాచిత్రమైన క్యాటలాగుకు నేడేవ్రాయుడు

ప్రతిచోటను ఏజెంట్లు కావలెను

అన్ని జాగలలోన అమ్మబడుచున్నది బుడ్డి 1 ధర ర్వ 0-5-1

ఒకరూపాకు తక్కువగావచ్చు వి. పి. అర్డరులు పంపబడవు

నోగి & కో, బ్రాంచి, తపాలపెట్టె నెం 506 మద్రాసు.

రోజులు రూ 3 లను

అనుభవము లేక నే మీకు తీరకయున్న వ్యధ మీ గృహమునందు 6 లేక 8 గంటలకాలము పనిచేసిన సుపాదిక ఆయు.
గాన మీ విరామ సమయమునందు మా

దర్బార్ ఆటో నిట్టరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుడు.

మీరు సామ్యము పెట్టుబడి పెట్టిన తలిమ పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము.

దీనిని ఉపయోగించి నా రోజులు యెట్లు గాము
కాదు.
గవ్వోటిక అండు కో,
కలకత్తా.

గవ్వోటిక అండు కో, 40-వ డిపార్టుమెంటు
కి, కమ్యూనికేషన్ బిల్డింగ్సు
కైపు బిధి, కలకత్తా.

నేను మీ కర్మమునకి దర్బార్ నిట్టరును తెప్పించి
రకు తెలియ. నా గృహస్థమున నిట్టియు నెక
వర్షమున రోజుకు 3 పండుకలు మేజోక్కున తయారు
చేయును. నేను మేమి ను తెప్పించుకొనినందున
మిక్కిలి సంతోషించెదను. బాలలలిగాను,
గవ్వోటిక అండు కో

అయ్యో, "రోజుకు ర్వ 3 లను గడించు" మార్గమున
తెలుపు మీ ప్రాప్త్యుక్తును వంతును. కపాలఖర్చుల
నిమిత్తమై యందు నెంబడి 1 అణా ప్రాంతును పంపి
యజ్ఞమును.
ర్వ 8-0-0
ర్వ 2-0-0 నిలాసము

ఓరియంటల్ గవ
ర్న మెంటు సెక్యూ
రిటీ లైఫ్ అస్సూరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

స్థాపితము 1874 జూలై 1 నువచ్చినది 1924

గొప్పమూలధనముగల హిందూదేశ భీమాకంపెనీ
హక్కుదారులకు కల్పించిన దాదాపు మొత్తము ర 8,00,00,000

అస్తుజ 6,00,00,000 వైగానే గలదు.

సంపత్తి ఆదాయము ర్వ 1,00,00,000 వైగానే గలదు.

పాస్ ని హాల్డుకలు 80,000లకు వైగానే గలదు.

ఆఫీసులు ఈదిగువస్థలములందు కలవు

అహమదాబాదు	బెంగళూరు
అజ్మీరు	బొంబాయి
అలహాబాదు	కలకత్తా
దెల్లీ	కొలంబో
కాండి	మంజుశూరు
కరాచి	నాగపూరు
కోలాలంపూరు	పూనా
లాహోరు	రంపూను
మద్రాసు	రావల్ పిండి
మాండలే	తిరవేంద్రము

భీమా చేయించుటకు యత్నముగలవా రందరు తక్షణమే
చేసి దానివలన గలుగు లాభమును పొందుచుండి, దీని లాభ
మును యాదాన ఎక్కువగా ఆభివృద్ధిచేసు నూచనము గలవు.

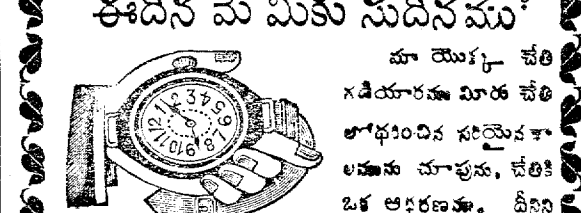
ఓరియంటల్ మిక్కిలి లాభకరమైన ప్రత్యేక సదుపాయ
ములను అని మిక్కిలి జనసమ్మతమైనది.

(విద్యుత్ లాభముల సాటికి, పరిష్కారముల ప్రత్యేక పారి
శీల మున్నగునవి తెలుపు వివరముల పట్టిక కంపెనీకి
వాయిదా.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

ఈదినమే మీకు సుదినము?

మా యొక్క చేతి
గడియారము మీరు చేతి
లోధరించిన సరియైనకా
లము చూపును, చేతికి
ఒక ఆధరణము. దీనిని
ధరించిన దినము మొదలు, మీ స్నేహితులు, యింకను
అనేకులు మిమ్ములను అడుగుటయే గాక, మిమ్ములకు
మరి యొకటి తెప్పించి యిచ్చుమని అడుగుదురు. మా
కు సంకల్పరములు ఉత్తరవాదులు. చేతిలో కట్టు కో
లకట్టుతో సహా ర్వ 7-8-0 క్కరపడుదు.

నిలాసము:—పీటర్ వాచ్ కంపెనీ

హాబ్బాబాద్ నెం 27, మద్రాసు

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు

ఘంటురు సువాసన గలవి

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పువ్వులొనిన, అజీ
ర్ణము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు,
ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటివోషములు
మొదలగు వ్యాధుల కిది ప్రత్యాఘాతముకలె పనిచేయును. 8

250 మాత్రల సీసా ర 0-4-0 డబ్బ ర 2-9-0 వి.పి అ 6
(పి.శి. ఏ. అందు కంపెనీ. పెరిడేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

కావలెను?

ప్రతిచోట చూ క్యాండర్లను విక్ర
యించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను మిక్కిలి లా
భకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన
ప్రవరతులు తెలుసుకును.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
15a Harrison Road, Calcutta

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్య 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్య 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

వాణిమూద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైందువనలు, రబ్బరుప్రాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామా
నాలపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, నేపవరీ సామానులు 609 ఎంగ్లీవింగు

హనుమాన్ కాపింగ్ పెన్సలు

లోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండుబ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?
రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kaminiya Oil,
& Otto Dilbahar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుజే త్వరపడుడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడైపోవును.
అంతవరకు రానీయవద్దు
నేడే
కామినీయా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు
(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)
వెంట్రుకల శెట్టి రోగమున్నను, శిరోమంశ్యమున్నను, యిది దివ్యద్రవము
వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గడకుగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకలు మరల యెక్కుటి మెత్తదనమును గల్గి వట్టువలె నుండి మెర
యు చుండును.
ఈ రోజుననే దీనిని తరీక్షించి చూడుము
వెంట్రుకలు యెట్లుకృత్రిమగునో కనిపెట్టుడు
కామినీయా తలవాడెను నిన్ను శరోశ్శక్తిప్రసాదిక జేయును.
కల బుడ్డి 1-కి ర్య 2-0-0 మి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని బోట్లలోను ఈ కింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.
మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక ఆత్మరు కావలసినప్పుడు
"టెటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుడు.
ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది, అత్యుత్కృతమైన గుణముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 11 ఖర ర్య 2-0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
క్రామ బుడ్డి 18 ఖర ర్య 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
క్రామ బుడ్డి 1-కి ఖర ర్య 0-8-0 }
ఇది మందు అమ్మకారంబివ్వదు, శరీర అమ్మకారంబునూ దా దొరుకును. లేకున్న,
పాటు యేబంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు కంపెనీ,
155 హమ్మమకీడు, బొంబాయి.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతివాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును
సచిత్రమాసపత్రిక-ప్రతిసంచికయందును 3,4
రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో
ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు,
గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక
విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు
కలిగియుండును.
సంవత్సర చందా రూ 6 0 0
అర్ధసంవత్సరము ,, 3 0 0
విశిషట్రిక ,, 0 10 0
ప్రస్తుతము పోస్టలు రూబు ప్రకా
రము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తప్పాలు
చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణి
యార్డరు పంపిన ఈఖర్చు తగ్గును. పి. పి. లు పంపి
నచో సామ్మూమాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ
చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు
సంభవించును.
మాదిరిపత్రిక గోరువారు లాగాలు 0-10-0
స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప
బాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత
చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సామ్మూ మినహా
యించుకొని తక్కిన సామ్మూ మాత్రము ఫంప
వచ్చును.
మేనేజరు, భారతి.
తపాలపెట్టె నెంబరు 212 మద్రాసు.